

Läste in första daisy-romanen

KULTUR. Isabella Sarling har läst in Sanna Tahvanainens roman "Alltid skogen" i det nya daisy-formatet. Snart kommer fler talböcker i stadsbibliotekets och de synskadades gemensamma projekt.

SIDAN 9

ÅLANDSFÄRJANS GRUNDSTÖTNING - SJÖFÖRKLARINGEN

Vaktstyrman får skulden Befälhavaren går helt fri

NYHETER. Vakhavande styrman på Ålandsfärjans brygga var uppslukad av arbetsschemat på datorn i stället för att göra det han skulle – styra fartyget. Därför gick Ålandsfärjan kraftigt på grund på Marbådan tisdagen den 23 oktober i fint väder och god sikt.

Det stod klart vid gårdagens sjöförklaring som lockade massor av åhörare till tingsrättens stora sal.

– På morgonen fick jag information om att det blir extra jobb i höst när ett annat fartyg sätts in på rutten. Därför kollade jag avlösningsschemat för hösten på datorn för jag insåg att det skulle bli problem hemma i familjen. Först när kaptenen kom upprusande på bryggan och röt lyfte jag huvudet och såg att vi var på helt fel ställe och att det var skarpt läge, sa styrmanne som är bosatt i Sverige.

Utkiken intog sin plats på bryggan några minuter före grundstötningen. Han såg inget och sa inget.

Vaktstyrmannen handlade tvärt emot kaptenens stående order när han släppte uppmärksamheten. I tisdags sa han upp sig från Viking Line där han jobbat som andrestyrman sedan mars i fjol.

Sjörätten riktade ingen kritik mot befälhava-

Handlade rätt. Kapten Thomas Jansson gjorde vad han kunde för att förhindra Ålandsfärjans grundstötning, ansåg sjörätten vid gårdagens sjöförklaring. Andrestyrman, som hade vakten, har sagt upp sig från Viking Line.

Foto: JONAS EDSVIK

ren **Thomas Jansson**. Han ansågs ha gjort vad han kunnat på den korta tid, cirka en halv minut, som han hade på sig att förhindra olyckan.

Haveriutredningen pågår under åtminstone tre månader framåt.

SIDORNA 4-5

BUDGETDEBATTEN

Brandtal för golfbanan

NYHETER. Lagtingsman Torbjörn Eliasson (c) talade sig vram för för landskapets satsning på en ny golfbana i Godby/Ämnäs, när lagtinget i går började debattera nästa års budget.

– Hur kan man säga nej om vi samtidigt vet att landskapet per satsat infrastrukturkapital får en avkastning på 1,5-2 procent? sade Eliasson och spädde på med flera retoriska frågor.

Men svaren var inte många, särskilt inte från Torbjörn Eliassons eget parti.

– Vi är de enda partier som tar ansvar för de löften som getts näringslivet. Vi väntar alla på på vilket sätt lagtingsman Eliasson skall övertyga sitt eget parti, sade **Roger Jansson** (fs) i en replik.

SIDORNA 12-13

Viking-press om turismen

NYHETER. Nu sätter Viking Line press på politikerna när det gäller golfbanan och andra turismprojekt. – När vi fattade vårt beslut om att investera 60 miljoner euro i vår nya färja ADCC gjorde vi det utgående det beslut om turismstrategi som lagtinget tog 2003. Vi har tagit ansvar för vår andel och nu är det viktigt för oss att landskapet tar ansvar för sin, säger Viking Lines vd Nils-Erik Eklund.

SIDAN 3

Mats Gustafsson slutar i IFK

SPORT. IFK Mariehamns högerback **Mats Gustafsson** slutar. Trots att han hade ett år kvar på kontraktet har han och klubben kommit överens om att bryta det i förtid. Nu måste klubben se om det behövs förstärkas på försvarssidan.

SIDAN 16

Historiskt. Claudia Auer och Niklas Sandås är arkitekterna bakom besökscentret i Bomarsund. I mitten står museibyråns projektledare Graham Robins.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Bomarsundscenter blir ingång till historien

NYHETER. Besökscentret i Bomarsund har nu både en plats och utseende. Dörrarna till det 880 kvadratmeter stora besökscentret skall slås upp sommaren 2010.

Det är arkitektbyrå Auer & Sandås från

Esbo som gjort ritningarna och man har strävat efter mycket rymd, luft och historia.

– Besökscentret skall vara närvarande men med respekt för huvudfästningen. Centret skall ge en introduktion till de historiska händelserna

på området, säger **Niklas Sandås** som är en av arkitekterna.

Byggnaden blir 880 kvadratmeter och skall innehålla utställningsdel, café, museishop och ett auditorium för 60 personer.

SIDAN 10

mat

2

Vill du delta i sjöfartsmuseets tävling i att "bygga" pepparkaksfyror ska du läsa dagens Matruta.

familjen

6

Susanne Grönholm-Jansson fyller 40 år och avslöjar i Pratstunden att hennes dröm är en egen islandshäst i framtiden.

kulturen

8

Tisdagsklubben har under tio veckor skapat konst på Gullåsen. Nyan var med på sista träffen.

åland 24

GPS är årets julkapp i Sverige. Hur är det på Åland?

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Tävling(ar) på lysande hög nivå!

Det är dags för pepparkakshus, och inte vilka pepparkakshus som helst. Fyrrar vill sjöfartsmuseet se och belöna den bästa med en tur ut till Märket.

Och så kan vi presentera finalisterna i tävlingen om landskapsrätten.

Ålands sjöfartsmuseum ordnar tillsammans med Finlands fyrsällskap en tävling om finaste pepparkaksfyren. En namngiven finsk fyr skall det vara och juryn bedömer såväl likhet som kreativitet och utförande.

– Det finns rum för mycket kreativitet, säger **Hanna Hagmark-Cooper** på sjöfartsmuseet.

Fyrrar är inte det enklaste att konstruera i pepparkaksdeg, men desto roligare om utmaningen är stor.

– Det finns ju numera en konditorlinje på hotell- och restaurangskolan. Antar den utmaningen, utmanar hon.

Tävlingen ordnas i anslutning till julbasaren på museet den 11 december (se artikel på annan plats i tidningen!). Fyrbygget lämnas in dagen innan och står framme en vecka. Vinnaren utses på basaren av en jury bestående av **Börje Björklund** från hotell- och restaurangskolan, **Ella Grüssner-Cromwell-Morgan**, kalaskokerskan **Anna-Lisa Andersson** och **Ville Holmberg** som företrädare fyrsällskapet.

Första priset är en resa ut till Märkets fyr för två personer på datum som passar vinnaren. De två följande får produkter från fyrsällskapet.

Den som vill börja öva sig får här recept på en deg som är lämplig för pepparkaksfyrrar.

Pepparkakshusdeg

300 g margarin för bakning
1,5 dl sirap
4 dl socker
1 msk kanel
2 tsk var kardemumma, nejlika, ingefära
eller 2 msk pepparkakskrydda
3 ägg
2 tsk soda
13-14 dl vetemjöl (750-800 g)

Gör degen dagen innan den skall bakas ut.

Hetta försiktigt upp margarin, socker, sirap och kryddor under omrörning så du får en slät smet. Låt den svalna.

Vispa upp äggen lätt och rör ner dem i blandningen. Blanda ut sodan i en del av mjölet och rör ner det i degen. Arbeta in resten av mjölet, litet i sänder.

Täck över degen och ställ svalt.

Landskapsrätter

I tävlingen i höstas om bästa landskapsrätten har vi tidigare publicerat enbart vinnarreceptet, **Kaj Lundbergs** fiskratäng. Nu kommer resten.

Tävlingen ordnades av Ålands kockars förening och andra pris gick till **Eivor Lindström** och **Christina Hedman-Jaakkola** för receptet Gös på spenat. **Stephan Toivonen** blev trea med rätten Kantarellfyllda gäddbiffar med morotssås.

Gös på spenat

Ingredienser:

600 gr filead gös
200 gr färsk spenat
4 dl oatly grädde
2 dl vatten
2 msk fint mjöl
1 purjolök
1 knippe färsk koriander (från egen trädgård)
2 stora tomater
6 msk smör
2 dl färost (fransk eller Skimra)
4 dl vitt vin av märket Père Patriarche
4 tsk muskot
provencalsk örtblandning
maldonsalt, peppar, ströbröd

Smörj en eldfast glasform med smör och litet olja. Lägg ut den färska spenaten i botten tillsammans med koriander och den skurna purjolöken. Placera gösfiléerna ovanpå. Salta och peppra.

Gör en fond av vatten, oatlygrädde och vitt vin. Koka upp och lägg i färosten, avred med två matskedar fint mjöl. Låt alltsammans få ett uppkok på svag värme. Häll därefter såsen över fisken. Toppa med skurna tomater, korianderkvistar och ströbröd. Salta och peppra ytterligare efter behov.

Grädda anrättningen i 200 gr i ca 30 minuter.

Kantarellfyllda gäddbiffar med morotssås

2 portioner
250 g gäddfilé
1 ägg
1 äggvita
lite citronsaft
2 msk gräddesalt
salt

75 gram gula kantareller
4 msk smör
några kvistar dill

en liten morot
1 äggula
60 g smör
1 tsk vinäger
5-6 kvistar slätbladig persilja
1 msk smör
1 tsk åländsk honung.

Hacka kantarellerna fint. Bryn på svag värme i litet smör. Rör om.

Kör gäddfilén i matberedare med ägg, äggvita, gräddesalt och citronsaft. Låt smeten dra medan du förbereder moroten.

Skala en liten morot. Skiva den tunt, strimla och hacka skivorna till bitar på ca 2-3 mm. Sjud moroten med en klick smör på medelhög värme. Rör om. När den mjuknar klickar du i honung.

Smält smöret i en mycket liten kast-rull på svag värme.

Åter till gäddfärsen. Hacka dillen och rör ner med gaffel (inte med matberedaren) liksom kantarellerna. Klicka ut smeten med sked i varm stekpanna och forma enkla biffar. Stek i smör tills de får en gyllenbrun färg och vänd. Smeten bör räcka till två pannor.

Gör morotssåsen. Vispa för hand äggulan och 1 tsk vinäger i en skål. Håll under vispning i det smälta skivade smöret (ej mjölken i botten). Klipp över persiljan och vänd ner det mjuka morotshacket. Rör om.

Lägg upp de färdigstekta gäddbiffarna och dekorera med morotssåsen. Serveras med kokt potatis eller potatismos enligt smak och säsong och en liten neutral sallad.

Bengtsskärs fyr. Visst är den fin, fyren, med sitt torn, sina klippor och sina små gubbar. Den visades på en matmässa i Helsingfors för tre år sedan och har till en del inspirerat till sjöfartsmuseets och fyrsällskapets tävling.

Foto: HARRIET TUOMINEN

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

LYSAND E STJÄRNPRISER.

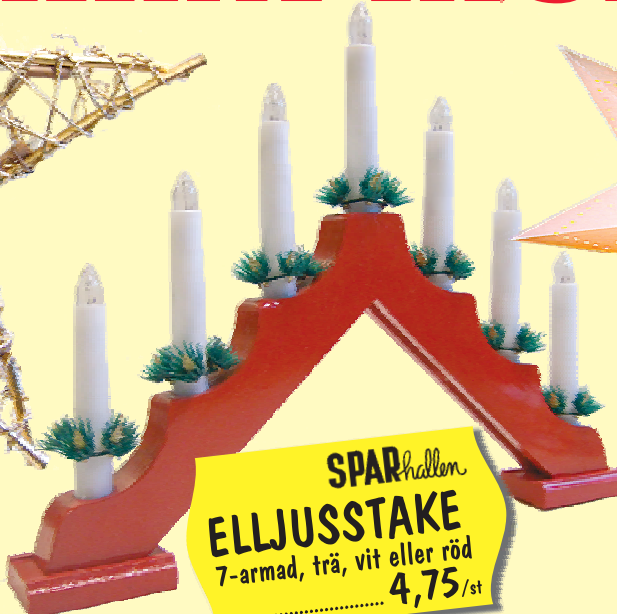
... och
MASSOR AV JUL-
DEKORATIONER!

SPARhallen
AMARYLLIS
i kruk a 5,35/st

FÖNSTER- SPARhallen
JULSTJÄRNA
med 20 lampor 3,25/st

SPARhallen
ELLJUSSTAKE
7-armad, trä, vit eller röd 4,75/st

SPARhallen
BORDSSTJÄRNA
på ekfot, KARO 18,40/st

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

Snusdebatt i radion blir det i dag torsdag.
Foto: MALIN TILLSTRÖM

Ålandssnuset debatteras i radio Vega

■I radio Vega i dag torsdag, den 15 november, kl. 12.10 debatteras Åland och snuset i programmet "Slaget efter tolv - dagens debatt".

Hur viktigt är snuset? Ska Åland böja sig för EU:s totalförbud mot snusförsäljning. Kommer åländska färjor att flagga ut om snuset försvinner?

Deltagare är **Hans Ahlström**, vd för Ålands redarförening, **Roger Nordlund**, lantråd, och **Harri Vertio**, generalsekretärare vid cancerföreningen i Finland. Debatten leds av **Axel Rappe**. (ka-f)

Mopedstöld i Jomala

■En svart Suzuki PV 50 ha tillgripits från Kyrkby högsta-dieskola i Jomala. Polisen fick in anmälan den 13 november.

Dagen före rapporterades om att något förstört låset till en ytterdörr på Östvägen i Mariehamn.

Från en kryssningsfärja rapporteras en person blivit av med ett par glasögon i en dansrestaurang.

En annan händelse på ett fartyg är en fräck stöld av pengar ur en plånbok, som låg i en ficka. Plånboken återficks, men pengarna var puts väck. (ka-f)

Oförändrad skatt i stan

■De kommunala skatterna i Mariehamn blir de samma nästa år som i år. Fullmäktige tog beslut i tisdags.

Det betyder att inkomstskatten är 16 procent.

Fastighetsskattens allmänna skatteprocent är 0,12, för fritidshus 0,90 och för kraftverksbyggnad allmännyttiga samfund 0,40. För stadigvarande bostad tas ingen fastighetsskatt.

Hundskatt blir det inte heller.

Förslaget till höjd eltaxa återremitterades. Fullmäktige ville få kontrollerat att uträkningarna var rätt gjorda. (ht)

Avgiftsfri färdtjänst föreslås

■Staden har infört avgiftsfria bussresor. Men de som på grund av handikapp av olika slag behöver färdtjänst måste betala själva.

Det här anser **Rauli Lehtinen** (lib) i stadsfullmäktige att är diskriminerande. I en motion till fullmäktige vill han att stadstyrelsen får uppdraget att utreda och planera avgiftsfri färdtjänst i Mariehamn. (ht)

Viking Line sätter press på politikerna om turism

Vd: Färjinvestering gjordes utgående från turismstrategin

– När vi fattade vårt beslut om att investera 60 miljoner euro i vår nya färja ADCC gjorde vi det utgående det beslut om turismstrategi som lagtinget tog 2003. Vi har tagit ansvar för vår andel och nu är det viktigt för oss att landskapet tar ansvar för sin, säger Viking Lines vd Nils-Erik Eklund.

I strategin som Eklund talar om nämndes en utveckling av idrottscentret i Godby, en utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum och byggnation av kk-huset och en ny golfbana.

I tisdags bjöd Viking Line in det nya lagtinget till ett möte för att diskutera den åländska turiststrategin. Ungefär 20 politiker deltog.

– Det finns en del nya personer i lagtinget och vi ville träffa dem personligen för att berätta att vi är intresserade av att skapa ett samarbete med dem gällande den åländska turiststrategin, säger **Nils-Erik Eklund**, Viking Lines vd.

Viking Line framhöll på mötet att det främst är två faktorer som är viktiga i deras ögon.

– För det första att trafiken skall fungera året runt. Man behöver uppmärksamma allt det som är intressant på Åland under vardagar på hösten, vintern och våren. På weekenden och sommaren rullar det på av sig själv, men den här tiden behöver man uppmärksamma.

Viking Line tycker också att det är viktigt att de som reser till Åland stannar här en eller flera nätter.

– Genom vår stora satsning på ADCC är det en nödvändighet och en målsättning. Det är de här gästerna som är mest attraktiva för oss, och även för de företag som sysslar med logi, restaurang, transport eller upplevelser.

Vill ha golfbana

Viking Line poängterade också att det är viktigt att sat-

Stor investering. Viking Line har investerat 60 miljoner euro i nya färjan, med arbetsnamnet Viking ADCC, och på det sättet bidragit till att höja standarden på den åländska turismen, framhåller man. I ett möte med det nya lagtinget har de nu framfört att de fortsättningsvis är intresserade av att i samarbete jobba för turismen.

sa på turism av hög kvalitet.

– Till exempel stugor av hög kvalitet och standard är de som går först hos oss. På mötet framhöll Viking Line också att det är viktigt för dem att de åländska politikerna lever upp till det beslut de tog 2003 gällande den åländska turiststrategin.

– I strategin ingick kk-huset, en ny golfbana, utbyggnad av sjöfartsmuseet och utveckling av idrottscentret i Godby.

Eklund förklarar att Viking Line då de investerade i ADCC räknade med att strategin skulle följas.

– Vi har tagit ansvar för vår andel genom investeringen i ADCC och nu är det viktigt för oss att landskapet tar ansvar för sin. Vi säger inte var, när eller hur en golfbana skall byggas, men finns den med i strategin kan man inte

på grund av oenighet nu säga att det inte blir något. Vår förhoppning är att på samma sätt som vi har gjort vårt bästa för att marknadsföra Åland skall landskapet göra sitt.

Kan stöda ekonomiskt

Eklund säger att politikerna kom med en stor mängd förslag och synpunkter på det Viking Line hade att säga.

– Det fanns ett stort intresse av att få veta huruvida näringslivet stöder verksamheten i en golfbana. Viking Line stöder redan golfbanorna både i Kastelholm och i Eckerö Storby, till exempel genom reklamspansorer, marknadsföring och genom att vi säljer golfpaket.

Viking Line är även villigt, om det skulle behövas, bidra med pengar för att bygga en ny golfbana.

– Det är nog ett samstäm-

Vikings vd. – Vår förhoppning är att på samma sätt som vi har gjort vårt bästa för att marknadsföra Åland skall landskapet göra sitt, säger Nils-Erik Eklund.
Foto: ERKKI SANTAMALA

migt intresse som finns hos rederierna, att vara med och stöda på det sätt som är rimligt.

– En golfbana fyller en viktig funktion. Golfare är

de turister som ger den högsta intäkten per person och dygn.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Roslagen har nu sålts

summan är hemlig och köparen finns långt borta

I går blev det klart – Rederi ab Eckerö's trotjänare Roslagen får nya ägare långt borta.

– Det enda jag vet är att hon ska gå under St Vincent-flagg, säger sjöfartschef **Bo-Gustav Donning**.

Enligt föravtalet får rederiet inte yppa vem som köpt det 37 år gamla fartyget. Parterna har "skickat papper mellan sig" sedan i måndags och har nu alltså kommit till avslut.

Köparen dök upp i samband med att den förra affären gick i stöpet.

– Köpare är ett nybildat

bolag som opererar med flera fartyg. Jag vet att Roslagen ska över Biscaya, men jag känner inte till slutdestinationen.

Att det är bråttom är dock ett faktum. De nya ägarna bunkrar och provianterar som bäst, och Bo-Gustav Donning räknar med att fartyget avseglar inom en vecka. Under tiden ligger hon vid kaj i Berghamn.

– Besättningen kommer hit antingen på onsdagskvällen eller på torsdagen.

Marknadsmässigt pris

Köpesumman uppger han inte, annat än att den är "marknadsmässig".

– Vi får ungefär vad vi hade väntat oss.

Rederiet har kontrollerat att Roslagen inte köps upp under täckmantel för att skickas till skrotning i Asien – något som mindre nogräknade rederier ägnar sig åt i syfte att göra vinst. Enligt ett EU-direktiv är sådant förbjudet av miljö- och hälsoskäl. RG-Lines fartyg blev stående i Vasa efter att myndigheterna fattat miss-tankar.

– Man ska nog vara noga med sådant. Oftast är det priset som indikerar att det kan vara fråga om skrotning, men så är det inte beträffande Roslagen. Priset är myck-

Såld. Den här gången är det på riktigt – Roslagen är såld till ett nybildat bolag. Hon ska i fortsättningen segla under St Vincent-flagg. Bilden togs på hennes sista resa i Eckerölinjens tjänst i mitten av augusti.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

et högre än vad skrotpriset skulle ha varit. Köparna är seriösa, och Roslagen ska ersätta ett äldre fartyg.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

ÅLANDSFÄRJANS GRUNDSTÖTNING - SJÖFÖRKLARINGEN

Ålandsfärjans befälhavare Thomas Jansson på sjöförklaringen ”Vaktstyrman bröt mot kaptenens order – stod vid datorn och märkte inget”

Det var andrestyrmanen som hade vakten på bryggan när Ålandsfärjan gick på Marbådan utanför Kobbå Klinter.

Men han var fullt upptagen av datorn – i strid med kaptenens stående order – och såg inte vartåt det barkade förrän det var för sent.

På sjöförklaringen i går blev allt det klart som alla har funderat på sedan olyckan inträffade: Hur kunde Ålandsfärjan gå på synligt grund en vacker eftermiddag när sikten var bra, trafiken mycket måttlig och det inte blåste hårdare än 6 meter per sekund?

Så många ville komma in och lyssna i tingsrättens stora sal att extra stolar måste bäras in. Utrymmet räckte trots det inte till för alla intresserade, i synnerhet som också många studerande från sjöfartsläroverket hade funnit sig.

Det var **Thomas Jansson** som i egenskap av befälhavare avgav sjöförklaringen inför sjörätten, ledd av domare **Gustaf Nymalm** med sjöfartssakkunniga **Börje Wasén** och **Leif Sviberg** vid sin sida. Viking Lines företrädare fanns på plats liksom representanter för Redarnas ömsesidiga försäkringsbolag.

En minut före

Thomas Jansson berättade att Ålandsfärjan avgick en minut efter tidtabell från Kapellskär, klockan 13.01. Då fanns han och andrestyrman på bryggan. Efter en liten stund kom utkiken upp.

– Jag var på bryggan i cirka 45 minuter, sedan gick jag tillbaka till mitt kontorsarbete. Jag kom upp igen cirka 15.02.

Då återstod ungefär en minut tills olyckan var ett faktum.

– Jag tittade på klockan och såg att jag borde ha blivit kallad till bryggan eftersom vi närmade oss Marhällan. Någon sådan kallelse fick jag inte så jag gick upp.

Och då blev det bråttom. – När jag kom upp såg jag direkt vad som höll på att ske. Jag såg Marbådan styrbord framför oss. Jag hann inte ge order, utan jag sprang till styrbords pulpet och drog back. Vibrationen kändes i hela fartyget. Det fanns ingen tid för kursändring.

Kraftig grundstötning

Tiden från det han kom upp till bryggan och röt ”vad fan sysslar ni med” och fram till grundstötningen gick det uppskattningsvis 30 sekunder.

– Före grundstötningen var

Stort intresse. Sjöförklaringen väckte ett så stort intresse att alla inte kom in i salen. En av dem som deltog av eget intresse var pensionerade sjökaptenen Johan Kull som var med som passagerare på Ålandsfärjans olycksresa. Han får hjälp av Uffe Andersson på Ålands radio.

farten drygt 16 knop. Jag fick ner farten ungefär tre knop genom att lägga i backen.

Grundstötningen var kraftig. – Jag kände att det tog under styrbords bryggvinge. Fartyget reste sig och fick cirka 10 graders slagsida, så mycket att inventarierna rasade på bryggan. Jag nödstoppade styrbords maskin.

Reagerade de andra på bryggan när du kom upp och skrek, undrade domaren.

– Jo, dom vaknade till snabbt.

Högtalarna ur funktion

Intendenten och maskinchefen kom upprusande. Ingen visste hur det stod till med fartyget, men efter en snabb kontroll kom beskedet att ingen läcka uppstått.

Problemet var att högtalarsystemet inte fungerade och därför informerades inte passagerarna. När brandlarmet trycktes i gång blockerades högtalarsystemet.

– Det visste vi inte förrän efter en stund. Vi försökte också få ut beskedet via megafon, men ingen i besättningen kom upp på bryggan för att hämta sådana.

Kaptenen såg i ögonvrån att passagerarna hade samlats på akterdäck med flytvästar på.

Fartyget hade glidit av grundet av egen kraft och kunde efter en stund fortsätta färden till Mariehamn för egen maskin.

Mot kaptenens order

I diskussionerna efteråt framgick det, berättade han, att andrestyrman hade stått vid datorn och att utkiken nog suttit på sin plats men inte sett eller sagt något.

– Befälhavarens stående order är att den som har vakten inte får sysselsätta sig med något annat. Min förklaring är att andrestyrman har varit ouppmärksam när han lämnat sin post och sysselsatt sig med något han inte ska och försjunkit i annat. Vaktstyrmans plats är vid radarn.

Överstyrman hade kommit upp på bryggan en stund före grundstötningen, kollade lastlistan i däckskontoret bredvid bryggan och sedan kommit ut och satt sig med en kopp kaffe och en tidning på styrbords bryggvinge.

Ouppmärksam
– Sen kom befälhavaren uppspringande och skrek. Först förstod jag inte vad som hände,

men sedan steg jag upp och såg.

Också han angav samma orsak som befälhavaren: Vaktstyrman var ouppmärksam eftersom han stod vid datorn.

Borde inte utkiken ha sett vad som var på väg att hända, frågade domaren.

– Jo.
Till överstyrmans uppgifter hör också att se ut ett lämpligt ställe att stranda fartyget på ifall läckor hade uppstått. Det stället hittade han några hundra meter bort, på Kobbå Klinter. Vid Marbådan är det 14 meter djupt.

Stress i privatlivet

Andrestyrman, född 1970 och bosatt i Sverige, kallades in som

följande vittne. Han har sjökaptenens behörighet och fick brevet så sent som i fjol. På Ålandsfärjan har han tjänstgjort sen mars i fjol.

Så här berättade han:

– Befälhavaren lämnade över till mig när vi passerade Tjärven. Utkiken satt i sin stol och jag körde. Jag hade rätt mycket i skallen, stress både i jobbet och på det privata planet.

När fartyget närmade sig Mariehamn mötte fartyget Amorella som var på väg ut. Andrestyrman korrigerade kursen lite. Efter mötet korrigerades kursen igen med ett par grader.

– Jag tänkte titta snabbt på avlösningsschemat på datorn. På morgonen hade jag fått beskedet att jag ska räkna med extra jobb i höst när ett nytt fartyg

sätts in och det stressade mig lite. Jag ville se hur veckopassen låg under hösten. Sen kom befälhavaren upp och röt. Då lyfte jag på huvudet och insåg att vi var på helt fel ställe och att det var skarpt läge.

Klara rutiner

Hans bekymmer rörde ”hemmafronten” med studerande fru och två små barn.

– Jag ville veta hur extrajobbet kunde kombineras med hennes planer. Det var min stress och oro.

Han höll med om att han inte var tvungen att ta reda på det just när fartyget närmade sig hamn.

– Rutinerna är klara. Jag vet vad jag ska göra under vakten. Men när vädret är lugnt och fint

ÅLANDSFÄRJANS GRUNDSTÖTNING - SJÖFÖRKLARINGEN

efter grundstötningen

Var i vägen. "Jag såg Marbådan styrbord framför oss. Jag hann inte ge order, utan jag sprang till styrbords pulpet och drog back", berättade kaptenen Thomas Jansson vid sjöförklaringen.

Foto: RUNE KARLSSON

Klart besked. Ålandsfärjans befälhavare Thomas Jansson gav klart besked om varför fartyget körde på Marbådan den 23 oktober: Vakthavande styrman gjorde annat än det han skulle. Thomas Jansson till höger, Viking Lines jurist och vice vd Jan Hanses i mitten och trafikchef Dan Roberts till vänster. Bakom sitter informationschef Johanna Boijer-Svahnström och tekniska chefen Tony Öhman.

kanske man släpper lite på rutinerna.

Han kunde inte säga hur länge han tittade på arbetslistan. Han var också på det klara med att det är överstyrman som planerar arbetstiden.

Också han ansåg att utkiken borde ha märkt något och slagit larm.

– Men en del av dem är aktivarer än andra. Den här utkiken var tyvärr inte av den aktivarer sorten.

Något tekniskt fel på fartyget var det inte.

Övriga vittnen som hördes var maskinchefen och intendenten.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Sjörätten. Sjörätten – domare Gustaf Nymalm i mitten och sjöfartssakkunniga ledamöterna Leif Sviberg och Börje Wasén till vänster – riktade ingen kritik mot befälhavarens agerande vid Ålandsfärjans grundstötning. Till höger sitter sekreterarna Alexandra Oksman och Cecilia Magnusson.

Sjörätten ense

Ingen kritik mot kaptenen

– Sjörätten riktar absolut ingen kritik mot befälhavaren Thomas Jansson. Han har hanterat situationen bra med tanke på den korta tid han hade på sig att agera.

Det konstaterade domaren **Gustaf Nymalm** när sjörätten överlagt efter sjöförklaringen i går.

– Det känns skönt, sa Tho-

mas Jansson efter att alla lämnat rättssalen.

– Å andra sidan hade jag inte väntat mig något annat. Jag kände att jag gjorde vad jag kunde.

Blir det någon ändring med datorn på bryggan?

– Allt kontorsarbete som görs ombord ska göras antingen under frivakt eller när fartyget ligger vid kaj, inte till sjöss. Det är klart sedan tidigare. Men det är

lätt att stänga av datorn under färd.

Utkiken hade inget ansvar, och Thomas Jansson har ingen åsikt om han borde stängas av från utkiksuppdraget framöver.

Andrestyrman har tagit ansvar för sin ouppmärksamhet och sa i tisdags upp sig från sin tjänst hos Viking Line, berättar tekniska chefen **Tony Öhman**. (ao)

Utkiken, född 1985:

”Jag tyckte att allt såg ut som vanligt”

Utkiken som kom upp på bryggan bara några minuter innan olyckan hände märkte inget särskilt.

– Jag tyckte att allt såg ut som vanligt.

Två matroser avlöste varann som utkik varje halvtimme. Strax före grundstötningen var det byte.

Den utkik – född 1985 och

bosatt i Visby – som fanns på bryggan minuterna före grundstötningen satt visserligen i sin stol, men yttrade inte ett ord om att något höll på att gå på tok.

– När befälhavaren kom inrusande såg jag med en gång att vi höll fel kurs.

Borde du inte ha noterat det tidigare, frågade domaren.

– Jo. Det fanns brister både

hos mig och hos vakthavande styrman. Det är min uppgift att kolla att inget är i vägen och att vi håller kursen. Det gjorde jag inte. I framtiden ska jag vara mer uppmärksam och åtminstone kolla upp så att kursen är rätt.

Utkiken berättade att det är vanligt att folk på bryggan håller till vid datorn under färd. (ao)

Haveriutredaren:

”En pusselbit bland många”

För Björn Molin, haveriutredare vid svenska sjöfartsverket, var gårdagens sjöförklaring bara en pusselbit av flera.

– Vårt mål är att utredningen ska vara klar inom tre månader. Men det kan också ta något längre. Det är mycket att plocka med, och så är det ju snart jul också.

Svenska sjöfartsverket har huvudansvaret för haveriutredningen. Hjälp har Björn Molin av sjöfartsinspektör **Jan Mansnerus** från Mariehamn som företrädare sjöfartsverket i Finland. (ao)

Utredare. Björn Molin (till höger) är haveriutredare vid svenska sjöfartsverket som har huvudansvaret för den pågående utredningen. Till vänster åländska kollegan Jan Mansnerus.

Foto: JONAS EDSVIK

Fakta/Grundstötningen

■ Ålandsfärjan avgick kl 13.01 från Kapellskär tisdagen den 23 oktober.

■ Fartyget var i sjövärdigt skick och hade 134 passagerare och 45 i besättningen ombord. Lasten bestod av personbilar.

■ Vinden var sydvästlig, 6 m/sek och sikten var god.

■ Klockan 15.03 körde fartyget upp på Marbådan nära Kobba Klintar.

■ Fartyget repareras i Estland och sätts in i trafik igen den 23 november.

Mot hamn. Ålandsfärjan på väg mot Västerhamn kort efter olyckan.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn
JANINA, JANNIKA, JEANETTE

Vi firar 1-15 år

Tobias Larsson i Jomala Kalmarnäs fyller 3 år i dag, den 15 november. Han gratuleras av mamma och pappa.

Gratulerar 90 år

BENGT JOHANSSON

Namn: Bengt Johansson.
Född: den 18 november 1917 i Jomala.
Bor: i Mariehamn.
Yrke: pensionerad sjökapten.
Födelsedagen: firas hemma med kaffepannan varm mellan klockan 13 och 16.

GUDESTJÄNSTER

JOMALA FÖRSAMLING

Sön. 18.11 kl. 11 Knatte-gudstjänst. J. Brandt. H. Östman. A. Laine

GUDESTJÄNSTER

MARIEHAMNS FÖRSAMLING

”Vaka!”

To 15.11 kl 12 Torsdags-lunch i S:t Görans förs. hem. **Kl 13.30 Pensionärsträff** i Margaretagården, serv. Gåster: Barbro o Göran Karlsson

Sö 18.11 kl 11 Högmässa i S:t Görans, Andersson, Karlström, Deäki, Novemberkören, kyrk-kaffe.

Kl 19 (OBS tiden!) Jubileumskoncert **Dietrich Buxtehude 300 år**, Novemberkören, Oratoriekören, Catherine Frisk Grönberg, Stephan Kemetter, Chris Sundblom, Kristoffer Arvidsson, Kjell Frisk, Martin Lundberg, Ådám Kiss, Kaj-Gustav Sandholm, Judit Deäki, Jan-Erik Karlström, Erland Mattsson presenterar

On 21.11 kl 8.30 Morgonmässa i S:t Görans, Andersson. **Kl 19 Ung gudstjänst** i S:t Mårtens, Karlström, Gustavsson, serv.

Kyrktaxi mot beställning tfn: 19 500

Döda

GUNHILD STENMARK

Elvi Gunhild ”Gunn” Stenmark avled den 10 november 2007 i en ålder av 86 år. Gunhild var född Söderlund den 6 april 1921 i Kaskö och var änka efter Einar Stenmark. Gunhild växte upp i den lilla byn Ömossa i Södra Österbotten.

Som 13-åring flyttade hon till Åland och sin syster Rut som just väntade tvillingarna Kaj och May. Efter en tids barnpassning fick Gunn ar-bete som hembiträde i Mariehamn, bland annat hos kaptenfamiljen Adolfsson där hon stannade en längre tid och blev som dotter i familjen. I Mariehamn, på Slemmernes is, mötte hon sin Einar som hon gifte sig med 1943. Paret bosatte sig i Ytternäs, där äldste sonen Ben föddes.

Familjen flyttade till Stockholm 1948, där Gunnis två andra söner, Anders och Gunnar föddes. Familjen flyttade 1958 in i sitt nybyggda hus i Huddinge söder om Stockholm. Där skötte Gunn hus och hem tills hon tillsammans med maken flyttade tillbaka till Mariehamn.

Varje sommar tillbringade hon på Åland tillsammans med barnen. Först i Ytternäs och sedan på Kumlinge, Björkö där familjen byggde sig en egen sommarstuga. Utmärkande för Gunn var hennes värme och vänlighet samt goda handlag i allehanda hushållsgöromål som bidrog till familjens ekonomi och välbefinnande.

Hon tyckte om att sticka och otaliga är de plagg som hon glädde och värmdes släkt och vänner med. Gunn besökte USA flera gånger, där svägerskan och goda vännen Sylvia var bosatt. De sista åren bodde Gunn på Odalgården i Mariehamn.

Närmast sörjande är söner-na **Ben, Anders** och **Gunnar** med familjer samt syster **Ellen** med familj.

Kökar fick ny socialekreterare

■ Socionom **Camilla Enberg** har valts till ny socialekreterare på Kökar. Tjänsten är ordinarie med sex månaders provotid. (ke)

TACK

Ett innerligt tack till er alla, som hedrat minnet av vår käre

Kurt Borenus

och tröstat oss i sorgen

Maj-Lis med familj

En egen häst är drömmen...

PRATSTUNDEN

Mångkunnig. Susanne Grönholm-Jansson har ett omväxlande yrkesliv bakom sig redan, något som hon har nytta av både i sitt nuvarande arbete och som nämndman i tingsrätten.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Fakta/Susanne Grönholm-Jansson 40 år

Namn: Susanne Grönholm-Jansson.

Född: den 19 november 1967 i Esbo.

Bor: i Saltvik Krokulund.

Yrke: skadereglerare (ekonomie magister och styrman).

Familj: döttrarna Sissel 10 år och Sarah 8 år, samt tre katter.

Födelsedagen: firas med middag på restaurang tillsammans med vännerna, efteråt bjuder hon på kaffe hemma.

sjöfartsläroverket och blev färdig styrman 1995. Men till sjöss for hon inte, i stället började hon jobba på dåvarande SF Lines rederikontor som sjölöneräknare.

Så blev hon mamma till äldsta dottern 1997 och jobbade därefter på Ålands redarförening tills andra dottern föddes 1999.

– Det var mycket resande i det jobbet och det passade inte så bra när flickorna var små. Jag bytte jobb och blev i stället kanslisekreterare på Saltviks kommunkontor.

Kommunjobb

Det var ett nyttigt arbete, hon lärde sig hur en kommun fungerar och blev så intresserad att hon sökte tjänsten som kommundirektör i Vårdö 2002.

– Jag trivdes riktigt bra, men det var mycket möten och kvällsjobb och jag insåg att det var fel tidpunkt i livet för ett sådant jobb.

Då hade Ålands ömsesidiga försäkringsbolag en tjänst ledig som försäljare av olycksfallsförsäkringar som Susanne sökte och fick i maj 2003. Numera är hon ansvarig skadereglerare för personskador i trafiken, men hjälper delvis till inom sitt för-

sta område, olycksfallsförsäkringar.

– Jag är litet tudelad, men jag trivs jättebra, det är omväxlande och jag jobbar i en jättebra grupp.

Som skadereglerare deltar hon ganska ofta i kurser i Helsingfors.

– Då kan jag förena nytta med nöje och samtidigt hälsa på mina föräldrar.

Susanne trivs mycket bra på Åland och har ingen tanke på att flytta någon annan stans, men självklart saknar hon släkt och vänner som inte bor här.

– Släkten betyder mycket när man bor här, till exempel med min mamma och min syster har jag daglig kontakt. Och det är väldigt roligt när man är ledig att fara med flickorna och hälsa på mina föräldrar.

Hon har många intressen på fritiden förutom ridningen en gång i veckan. Att måla till exempel tycker hon mycket om, i olja, akvarell och även dekorationsmålning.

– Att tova gillar jag också och att handarbete och läsa deckare. Spänning ska det vara om jag läser eller ser på tv.

Så håller hon i gång på skidor när det är snöföre. Hon har lärt flickorna skida och gärna åker de tillsammans på en slalomresa till Sverige varje vinter.

I Saltvik är hon ersättare i social- och omsorgsnämnden, hon är nämndeman i Ålands tingsrätt och hon tillhör Saltviks kyrkofullmäktige.

MAJ-LEN LINDHOLM
maj-len.lindholm@nyan.ax
tfn 528 449

OBS! Det händer

TORS DAG 15.11
JULPAKETSINSAMLING
■ ■ Nygatan 11 kl 18.00-21.00. Hoppets Stjärna samlar in julpaket.

MUSIK

■ ■ Jomala Önningebymuseet kl 19.30. Sång- och instrumentalmusik av elever till lärarna Jenny Ravall, Catherine Frisk Grönberg, Bertil Andersson, Siv Ekström och Kjell Frisk från Ålands musikinstitut. Folkmu-sikgruppen Polkan går, köre-na Capella Vocalis, barnkören och olika band uppträder.
■ ■ Kökar Sommarängen kl 13.30. Musikcafé tillsammans med Peter Karlsson och Andreas Karlsson.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben

kl 22.00. Bar dj.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Trubadur Jonas Ericson.

TEATER

■ ■ Kökar skolan kl 13.00. "Sagan om Tummelisa på Åland". Skådespelare: Jonna Casagrande och Tove Quickström turnerar med en finurlig och spännande version av H.C. Andersens saga. För barn från 4 år.

TRÄFF

■ ■ Lumparland Kapell-hagen kl 13.00. Gentleman-naträff.

FREDAG 16.11

FÖRELÄSNING
■ ■ Ålands hotell- och restaurangskola kl 19.00.

"Berättelser och makt". Fil. dr. Ulrika Gustafsson berättar om Ulla-Lena Lundbergs författarskap utgående från temat ensamhet kontra gemenskap i boken Sibirien: Ett självporträtt med vingar.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. No Comments.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Trubadur Jonas Ericson.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Panzer Princess/Rock dj.

STAND UP

■ ■ Arkipelag restaurangen kl 21.00. Pontus Enhörning.

TEATER

■ ■ Finström Källbo skola kl 9.30 och 10.45.

"Sagan om Tummelisa på Åland". Skådespelare: Jonna Casagrande och Tove Quickström turnerar med en finurlig och spännande version av H.C. Andersens saga. För barn från 4 år.

■ ■ Mariehamns stads-hus kl 19.00. "Stormskärs Maja". Musikteater av Jussi Helminen efter Anni Blomqvists romansvit. I huvudrollerna Sara Henriksson och Anders Sims. Regi: Robert Liewendahl. Kapellmästare: John-Adam Sjölund.

TV

■ ■ FST5 kl 19.00. Strömsö mat med Michael Björklund och Matias Jungar. Räkfrossa med goda såser, kumminkryddad paj och sammetslen yoghurtterriner

100 ord från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

ÖNNINGEBYMUSEETS VÄNNER

Önningebymuseets vänner och Önningeby hembygdsförening arrangerar lördagen den 12 januari en resa till den stora Önningebykoloninutställningen

"Konstnärer i Önningeby" i Amos Anderssons Konstmuseum. Avfärd 07.00 med flyg, Air Åland. Frukost i Helsingfors. Guidad visning på museet (Kjell Ekström guidar) kl 11.00. Vi ser även utställningen "Anders Wiklöfs samling". Avfärd hemåt 17.50 med flyg. Hemkomst kl 18.40. Totalpris 199 euro (flyg, buss, frukost, entré och guidning). Bindande anmälan till Berit Brandt tel 0457 548 36 75 eller 33 860 senast 29 november. Begränsat antal platser.

ÅLANDS HÖRSELSKADADE

Vid höstmötet den 5 november fick föreningen en ny styrelse. **Ralf Hellman** omvaldes till ordförande. De övriga i styrelsen är **Marina Sundström, Pia Grüssner, Kenneth Wall, Ann-Christin Johansson, Kjell Sipinen och Kristoffer Heinonen**, som är helt ny. Suppleanter är **Hans Palme** och **Sture Söderlund**. På mötet antogs även nya stadgeändringar. Jubileumsfesten den 10 november blev en lyckad och trevlig fest.

Johan Hammarström höll ett intressant föredrag om sin jorden runt-resa. Nästa aktivitet som vi vill flagga för är vår traditionella julshoppingresa till Uppsala, torsdagen den 6 december. Föreningen bjuder på buss och båt. Bussen avgår från Bussplan kl. 07.30 till Eckerö där vi tar färjan kl. 08.30 till Grisslehamn. Vi åker hem samma väg, med färjan kl. 20.00 från Grisslehamn. Ring och anmäl dig till HandiCampen på telefon 527 360 senast den 30 november. Välkomna!

Sundsunga får jaktfaddrar

■ Landskapet ger Sunds jaktvårdsförening 450 euro för ungdomsarbete.

– Det händer att ungdomar faller bort från jakten efter att de tagit jaktkort, kanske för att de inte har någonstans att jaga, säger landskapets jaktförvaltare **Marcus Nordberg**.

– Många av oss vuxna har lärt sig genom att följa med föräldrarna på jakt. Men numera har ungdomar kanske inte någon förälder som jagar.

Sunds jaktvårdsförening har arrenderat mark från församlingen, och tanken är att "faddrar" skall lära ungdomar om jakt och viltvård.

– Det kan handla om att spika holkar, bygga jakttorn eller sätta ut saltstenar, säger Marcus Nordberg.

Jan Nordin håller i projektet i jaktvårdsföreningen. (pd)

Nyan rättar

Inte samma på Klinten

■ Det område som planeras för Mariehamns begravningsplats utbyggnad västerut är inte samma som tidigare mötte stora protester. I notisen i gårdagens tidning har "inte" fallit bort så betydelsen blev den precis motsatta. Som av texten framgår föreslår stadsplanenämnden att begravningsplatsen förstöras med tre mindre områden öst-erut, norrut och västerut. (ht)

Kom ihåg

■ **Busshistoriska sällskapet:** Resa till Stockholms Spårvägsmuseum och Hjulmarknaden i Sollentuna lördag 1.12. Resans pris är 25 euro för medlemmar och blivande medlemmar, 40 euro för övriga intresserade. Anmälningar till Williams Buss, tfn 28 040 senast 26.11. Hemsida om resan <http://home.aland.net/bosse/busshistoria.htm> Närmare info Buss-Bosse, tfn 0400 537 131.

■ **Demensföreningen på Åland:** Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga, söndagen 18.11 kl. 18.00-20.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktivitet i bassängen är cirka 45 minuter. Frågor och nyanmälan riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, GSM 0457-548 38 18 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax. Välkommen!

■ **Demensföreningen på Åland:** Höstmöte onsdag 21.11 kl 19.00 i HandiCampen. Stadgeenliga förhandlingar. Ulrika Berg från Malax och Anja Karlgren från Houtskär om sin studieresa till Plejehemmet Lotte i Köpenhamn. Servering.

■ **FRK Jomala avdelning:** Höstmöte torsdag 15.11 kl 19.00 i Ålands hemgård. Hälsovårdare Marianne Nybygger informerar om blodtrycket i människokroppen. Du är välkommen att kontrollera ditt blodtryck.

■ **Fotoklubben Obscura:** Sista chansen att se "Dagens Ungdom 2007", öppet fredag 16.11 kl 19-21 och lö-sö kl 12-16. Kom med på Fotomaraton söndag

18.11 kl 12-16. Flera jul bilder kan inlämnas över helgen. Ungdomsfotografen Lina Abrahamsson håller egen fotoutställning i klubblokalen med vernissage tisdag 20.11 kl 19.

■ **Föreningen Fri från Narkotika:** Anhörigträff måndag 19.11 kl 19.00 på Cafe Mug. Välkomna.

■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte hålls på Ålands hotell- och restaurangskola torsdag 15.11 kl 17.30 Föredrag av Anna-Lena Sjölund från Ålands medlingsbyrå.

■ **Haraldsby bygård:** Loppis lördag 17.11 kl 12-15.

■ **Hemslöjdsillet i Mariehamn:** Höstmöte torsdag 22.11 kl 18.30 i stadsbiblioteket. Styrelsen.

■ **Hälsofrämjandet:** Kurs i modern matlagning hos Ritva Björklund i Ödkarby torsdag 15.11 kl 19. Anmälan senast tisdag till Ritva tel. 0457 378 9825.

■ **Mellersta Finströms Martha-förening:** Möte på Marthastugan tisdag den 20.11 kl. 19. Fantasiblommor och genomgång av stadgarna.

■ **Norra Ålands pensionärer:** Lunchträff onsdag 28.11 kl 13.00 i Wirras Taihouse i Godby. Anmälan direkt till Wirras 41 996.

■ **PusselFamiljen:** Vill du också resa bort och komma tillbaka stärkt, utvilad och full av energi? Kom med på helgläger 24-25.11 till Lemböte lägergård! Frågor och anmälningar: Siv Hallbäck: 0457 524 3733 eller e-posta till siv.hallback@hotmail.com

■ **Röda korset och Folkhälsan i Geta:** Höstmöte torsdag 22.11 kl 19.00 i Hemgården. Servering. Välkomna.

■ **Steinerpedagogikens vänner på Åland:** Höstmöte med stadgeenliga förhandlingar söndag 25.11 kl 18.00 på Barsträdgården vid Mellångårdsv. 2 i Strandnäs, Mariehamn. Öppet hus under dagen.

■ **Ålands aktiesparare:** Informationskväll onsdag 21.11 kl 19.00 i Ålands Hotell- och restaurangskola. Programmet står Alandia-bolagen för. vd Leif Nordlund berättar om Alandia-bolagens verksamhet som omfattar flera olika verksamhetsgrenar. Placeringschef Tony Karlström informerar om Alandia-bolagens placeringsverksamhet. Kom med och få en intressant information om ett av våra bolag som kanske inte är så känt när det gäller allt de gör! Kom ihåg att anmäla Dig till Stockholmskryssningen 19.1 2008!

■ **Ålands fåravelsförening:** Medlemsmöte, måndag 26.11 kl 19.00 på Naturbruksskolan. Välkomna!

■ **Ålands invalider:** Höstmöte på Odalgården torsdag 22.11 kl 18.30. Stadgeenliga förhandlingar. Transviks Qvinnas underhåller. Servering. Välkomna!

■ **Ålands marthadistrikt:** Höstmöte i Ålands museum söndag 18.11 kl 13.00. Årets åländska martha, stadgarna. Distriktet bjuder på grönkåls-soppa och kaffe. Välkomna!

■ **Ålands konstförening:** Inlämning av julkort vecka 46 till Galleri Fäktargubben, Storgatan 14, öppet: vardagar 12-17 och lördag 10-14. Vid

Luciakandidaterna 2007

Vem vill du se som
årets Lucia?

Rösta och ge samtidigt
ditt bidrag till
luciainsamlingen.

Du kan också bidra
till insamlingen genom
att köpa lucialotter
och luciamärken.

Ge ditt bidrag!
Hjälp lucia
hjälpa

Rösta på Ålands Lucia 2007

Jag ger min röst åt kandidat nr _____

Jag understöder årets luciainsamling med _____

skriv summan som bifogas

Årets insamlade luciamedel går till
Drogförebyggande verksamhet för ungdomar, 50%
Enskilda hjälpbehövande på Åland, 50%

**Bidrag kan också sättas in på
luciainsamlingens konton i alla banker.**

Röstsedeln bör vara hos Folkhälsans luciakommitté,
Styrmanngatan 10, 22100 Mariehamn
senast fredagen den 30 november kl. 12.00.

Namn: _____

Adress: _____

Hemkommun: _____

I SAMARBETE MED

nyan.ax

mt MARIEHAMNS
TRYCKERI AB

Messa Nyan! 0457-323 4444

Ett åländskt "smörgåsbord" dukat med
ANHÖRIGSTÖD
Debatt och diskussionstillfälle

Torsdagen
den 29 november kl. 19.00
i Kaptenssalen
vid Hotell Arkipelag

Målsättningen är att lyfta fram Anhöriga som vårdar eller har stor omsorg om en person, som på grund av funktionshinder, sjukdom eller andra omständigheter är beroende av stöd. Hur fungerar stödet till Anhöriga idag? Vad kan vi förbättra?

Lena Hall från Skåne inleder med "Hur jag som anhörig har upplevt situationen och vad som har gjorts för att förbättra den". Därpå följer inlägg, debatt och diskussion. I panelen anhöriga, brukare och representanter för patient- och anhörigföreningarna på Åland. Förtroendevalda och övriga intresserade i publiken. Debattledare Harriet Lindeman. Servering.

Alla intresserade av Anhörigstöd är varmt välkomna!

Arr.: Ålands hälso- och sjukvård

Demensföreningen på Åland r.f.

Ålands handikappförbund r.f.

Delta i Luciatåget 2007!

Luciatåget är en viktig del av vårt traditionella Luciafirande och tusentals ålänningar deltar varje år i firandet genom att följa koregens färd genom stan.

Vi inbjuder nu föreningar, företag, dagis och skolor att delta i koregen. Utmana gärna en annan avdelning på ditt företag, era "konkurrenter" eller grannskolan att delta med ett ekipage. Så låt fantasin flöda och ta fram karnevalskänslan!

Tenat för i år är snö och is - så låt oss nu få njuta av både snögubbar och isprinsessor! Förutom glädjen att vara med och att glädja andra, kan ni även vinna pris för bästa ekipage! Vinnaren utses av en jury och priset är ett uppträdande av Luciagruppen, samt förstas ära och goodwill.

Det får gärna vara mycket musik i taget - sång och dans, så att publiken rycks med i stämningen. Vi vill gärna se Luciatåget som ett skådespel med en rad fantasifula ekipage. Presentera er kreativitet och samhällsengagemang genom humoristiska och fantasieggande inslag!

Lucia har firats över 60 år på Åland och många har under åren fått hjälp av det bidrag som är möjligt att få tack vare luciainsamlingen. Av årets insamlade medel går hälften till drogförebyggande verksamhet för ungdomar och hälften till enskilda hjälpbehövande på Åland.

Anmäl ert intresse och er kontaktperson till kampanjledare Ann-Katrin Mörn på telefon 040 519 4222, eller per e-post: ann-katrin.morn@folkhalssan.ax, senast den 7.12.2007.

VÄLKOMNA MED I ÅRETS LUCIATÅG!

Mariehamn den 29 oktober 2007
Folkhälsans Luciakommitté

Betydelsen av design

"Making things better for people"

med Lisa Wacklin

Tisdagen den 20 november kl. 14-16, Ulfby Källarkrog

Med design kan företaget medvetet arbeta om sin miljö, kommunikation och produkt så att de får ett uttryck, en form, funktion eller känsla som bättre speglar vad företaget står för och bättre passar mottagarna.

Hur kunden uppfattar ett företag handlar om så mycket mer än själva produkten eller tjänsten.

Lisa talar bland annat om design som strategisk metod som utgår från vad kunder och användare efterfrågar. Dessutom berörs teman som hur du som kund blir en duktig köpare av design och av rådgivning i dessa frågor. Och hur design påverkar företagets ekonomiska resultat.

Föreläsningen är kostnadsfri. - Vi bjuder på kaffe

ÅLAND FORM

PROJEKTLEDARE

April Kommunikation
Anmälan till: info@april.ax
eller 22415 senast den 19 nov.

PROJEKTÄGARE

Ålands
HANDELSKAMMARE

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

En hård kille har slutat dansa.

RUBRIK I DN OM BORTGÅNGNE NORMAN MAILER

Tisdagsklubben ställer ut

Visar upp resultatet av tio trevliga målarträffar

De kallar sig Tisdagsklubben och de har mycket trevligt tillsammans. Varje tisdag under tio veckor har deltagare från avdelning Västergårds samlats i sysselsättningsterapin på Gullåsen för att måla tillsammans med Britta Gustafsson som kursledare och inspiratör. Och nu skall det bli utställning.

Koncentration. Inggerd Andersson koncentrerar sig på att måla ett träd.

Inspiratör. Britta Gustafsson har handlett och inspirerat målarna i Tisdagsklubben.

Nya Åland fick möjlighet att vara med när Tisdagsmålarna i tisdags samlades till sin sista målarstund inför vernissagen som blir på tisdag, den 20 november kl 13 i Kaptenssalen på Gullåsen. Vi möttes av en varm och inbjudande stämning kring bordet där man denna gång målade på temat "Barndomsminnen från sommaren". Pannåerna fylldes med bilder av hus, träd, katter med mera i vacker och klar akrylfärg.

– Katterna var vårt stora nöje, säger Adele Olson spontant.

Mirre heter katten hon målar in i sitt landskap.

Gunhild Stjärnfelt berättar att hon målar sitt barndomshem i Eckerö och har placerat ett rött hus omgivet av träd och buskar mitt i bilden. Det är sommar och sol.

Inggerd Andersson fanns också bland deltagarna i gruppen denna tisdag och målade bland annat på ett ståligt träd.

Med är också Annikki Oksman, Helena Husell-Andersson och Pamela Wickholm ur personalen och Sven-Erik Johansson, som har möjliggjort aktiviteten genom sin fond inom Lions Club Mariehamn, samt demensrådgivare Regina Österlund från Demensföreningen på Åland som initierat och varit koordinator för verksamheten.

God stämning

Sven-Erik Johansson och personalen målar också och verkar ha lika stort utbyte av stunden som de övriga deltagarna.

Det skrattas mycket kring bordet den här eftermiddagen och man ger sig tid till en kaffestund med jordgubbstårta, också det en association till barndomsminnena.

Av oklika orsaker har alla deltagare inte kunnat medverka varje gång, men Regina Österlund berättar att sammanlagt

har tre till fyra målare varit med vid varje träff och det har varit en lagom stor grupp. Utöver de som nämnts här har bland andra även Hugo Westermarck och Paul Johansson deltagit. Totalt har åtta målare varit med på något hörn av aktiviteten.

En del av deltagarna bor permanent på Gullåsen medan andra vistas där för kortare perioder.

Väldigt roligt

För Britta Gustafsson har arbetet med Tisdagsmålarna varit en mycket positiv och meningsfull upplevelse.

– Vi har haft väldigt roligt säger hon och berättar att man målat på olika teman: havet, äppel, hösten, mat, med mera.

Dessutom har man i fantasin gjort en utfärd till Sverige med Ålandsfärjan, något som inspirerade till många

Målarglädje. Gunhild Stjärnfelt målar somriga barndomsminnen.

målningar. Britta visar bland annat upp en vacker impressionistisk målning med Ålandsfärjan på havets våg.

Uppskattat

Efter en stund tittar läkaren Christian Andersson in en stund och även han säger sig vara mycket glad över aktiviteten.

– Målandet har lockat fram färdigheter som någon kanske haft men som börjat falla i glömska medan andra har fått lära sig något nytt. Jag tror att det fallit väl ut och uppskattats

både av deltagarna och personalen, säger han.

– Det är viktigt att patienterna får möjlighet att engagera sig i saker och ting, det är en viktig del i rehabiliteringen, säger för sin del Sven-Erik Johansson.

Han tycker att stödet från den fond som Lions instiftade då han fyllde sjuttio gått till ett bra ändamål. Tidigare har man via fonden stött flera andra projekt.

Positivt samarbete

Mycket glad över att det hela blivit så lyckat ut är Regina Österlund i Demensföreningen.

– Kontakterna mellan föreningen och ÅHS gäller ju ofta helt andra och mera formella saker och därför är det väldigt roligt att vi kan samarbeta kring någonting så positivt som det här, säger hon.

Även hon är mycket imponerad av allt som Tisdagsmålarna åstadkommit och ser nu fram emot vernissagen i Kaptenssalen på tisdag.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

En jubileums-konsert till minnet

av Dietrich Boxtehudes (1627-1707) födelse för 300 år sedan ges på söndag, den 18 november, kl. 19 i S:t Görans kyrka. Körverk och orgelmusik står på programmet.

De som framträder är Oratoriekören, ledd av Kaj-Gustav Sandholm, Novemberkören, ledd av Judit Deáki, samt Adam Kiss på orgel, Catherine Frisk Grönberg, sopran, Martin Lundberg, bas, Chris Sundblom, violin, Stephan Kemetter, altviolin, Kristoffer Arvidsson, cello och Kjell Frisk, fagott. Medverkar gör även en dansgrupp och programmet presenteras av Erland Mattsson. Jan-Erik Karlström hälsar välkommen till konserten.

Eftersom tiden i ett tidigare skede var utsatt till kl 16 ber arrangörerna publiken särskilt uppmärksamma att konserten nu ges kl. 19. □

Rita Jokirantas ljusinstallation

"Trädet" är åter i gång på Biblioteksplanen mellan Stadsbiblioteket och Medis. Installationen uppfördes för första gången år 2004 inför bibliotekets 14:e födelsedag, berättar kultursekreterare Mervi Appel.

– Idén med konstverket är att under den mörkaste årstiden på ett konstnärligt sätt belysa det annars mörka området samt erbjuda konstupplevelser i människors vardagsmiljö.

Installationen, som blivit mycket uppskattad, kommer att finnas kvar till början av mars 2008. □

Önningeby-museets vänner

och Önningeby hembygdsförening arrangerar lördagen den 12 januari en resa till utställningen "Konstnärer i Önningeby" och utställningen "Anders Wiklöfs samling" i Amos Anderssons Konstmuseum i Helsingfors. Utställningarnas kurator Kjell Ekström guidar. Resan är en endagsresa och arrangeras med Air Åland. □

"Åland fredsåret 1945" är en gratis-

kurs som Medis bjuder på tisdagen den 20 november kl. 18-20 i Ålands museums filmsal. Fil.dr. Kenneth Gustavsson föreläser, på basen av publicerat arkivmaterial, om Åland 1945 och kontrollkommissionens verksamhet. Anmälningar bör göras till Medis kansli tel. 531 620. □

Åland finns med i serien om

Finlands geografi i den finlandssvenska tv:n, FST5. I det näst sista – trettonde programmet – som sänds den 20 november kl 17.15 besöks Åland. Serien sänds också som skol-tv tisdagar kl 10 och torsdagar kl. 10.40. □

Fyrar och kobbar på ny julbasar

Julbasar med maritima förtecken blir det i år på sjöfartsmuseet.

– Det är ett pilotprojekt. Få se om det blir årligen återkommande, säger Hanna Hagmark-Cooper, som håller i trådarna för basaren.

– Vi vill ha tillställningar som lockar hit folk.

Till julbasaren den 11 december, en tisdag, har museet bjudit in hantverkare, som visar upp sina arbeten och hur de görs. Margareta Svensson, som gör arbeten i fiskskinn, kommer lik-

som Jouni Lahdenperä, expert på bland annat knopar.

– Vi räknar med att det kommer någon till, vi hoppas få någon med smide, säger Hanna Hagmark-Cooper.

Peders aplogård finns på plats med glögg, det finns saker till försäljning och det blir servering med kaffe och kakor.

Värkning

På plats finns också Finlands fyrskaps och Kobba klintars vänner med var sitt bord. De skall berätta om sin verksamhet och värva nya medlemmar.

Ville Holmberg är kontaktperson på Åland för fyrskapskapet. Han berättar att det redan nu på lördag, den 17 november, blir en Märket-dag för allmänheten på sjöfartsmuseet.

Där går man igenom såsongen, hur den har gått och var man står, tittar på bilder med mera. Det finns också nya Rädda Märket-produkter till försäljning.

Höjdpunkten

Höjdpunkten på basaren är en tävling om finaste pepparkaksfyr.

Det gäller att utgående från en existerande finländsk fyr bygga en fyr i pepparkaksdeg. Sedan lämnar man in sitt verk dagen före basaren och på basaren utses vinnaren av en jury. Alla detaljer om tävlingen finns i Matrutan på sidan 2!

HARRIET TUOMINEN

Praktverket Finska fyrar säljs av fyrskapskapet på julbasaren och kan ge inspiration till den som vill delta i tävlingen om pepparkaksfyrar. Boken är på finska, svenska och engelska och har getts ut av Sjöfartsverket.

Första åländska daisy-boken

Välkomnas av de synskadade som ett steg mot jämlikhet

– Det här får väldigt stor betydelse, säger Ålands synskadades ordförande Bern Löfman om den första åländska talboken i så kallat daisy-format som föreningen och stadsbiblioteket kunde presentera i går.

Premiärboken är Sanna Tahvanainens roman "Alltid skogen" som lästs in av Isabella Sarling.

Tekniken har nu definitivt seglat förbi de gamla talböckerna i form av ljudkassetter. Visst finns sådana fortfarande kvar i utlåningen, men så småningom kommer det inte att finnas teknik för att lyssna på dem och någon nyproduktion av talböcker i kassetformat sker inte heller längre.

Nu är det ett så kallat daisy-format som gäller och där man med relativt enkel, men modern, inspelningsteknik kan få en hel roman att rymmas på en enda cd-skiva.

Samarbete

Bibliotekarie **Hans-Erik Ramström** berättar att den första boken i daisy-format producerats i samarbete mellan Ålands synskadade och stadsbiblioteket och med stöd av de medel som Ålands landskapsregering och **Leo, Mary och Maryanne Hackmans** stiftelse i riket beviljat.

Talbok. Isabella Sarling har läst in den första åländska talboken i daisy-format som stadsbiblioteket och Ålands synskadade gemensamt har producerat. Övriga på bilden är, från vänster, bibliotekarie Hans-Erik Ramström, Bern Löfman och Rolf Söderlund från Ålands synskadade. Foto. JAN KRONHOLM

– Vi har nu anskaffat två inspelningsutrustningar som är flyttbara så att inläsarna kan arbeta hemma och enligt den tidsplan som gjorts upp är tanken att vi skall producera 40 åländska talböcker i daisy-format under en treårsperiod.

Flera kommer

En andra bok av Sanna Tahvanainen, diktboken "Jag vill behålla precis allting", som hon själv läst in är också klar, men har ännu inte fått det speciella fodral som talböckerna har: ett stötsäkert omslag med punktskrift som

kan postas. Tanken är också att Tahvanainen skall läsa in sin roman "Silverflickan". Bland böcker som kommer relativt snart finns också **Sten-Erik Abrahamssons** "Stad i skugga" som han själv skall läsa in.

– **Leo Löthman** har också visat intresse för att läsa in sin "Big M@ma" och **Leo Lundberg** är beredd att läsa in "Den stora behandlingen". Även **Carina Karlsson** hör till dem som gärna läser in sina böcker, säger Ramström.

På frågan hur man väljer och prioriterar hänvisar

Ramström till den lista över bibliotekets mest efterfrågade böcker. Sedan spelar det ju också in hur man lyckas få själva inläsningen ordnad.

Många utifrån

Den roman som presenterades i går var den första inom det åländska projektet, men biblioteket har redan närmare 400 andra böcker i daisy-format för utlåning, av dem 36 om Åland eller av åländska författare. Här handlar det dock om rikssvenska och finlandssvenska produktioner.

Utöver att man nu skall göra nya inläsningar på Åland har tanken varit att kunna överföra en del av den åländska litteratur som redan finns på kassettband till daysy-format, till exempel **Anni Blomqvist** och **Sally Salminen**.

– Det är en del av projektet, konstaterar **Rolf Söderlund** som sitter med i styrelsen för Föreningen finlandssvenska synskadade.

– Visst är det en klar fördel om åländsk litteratur läses med åländska röster, konstaterar Bern Löfman.

Mera likvärdigt

Såväl Löfman som Söderlund är mycket glada över de framsteg som daysy-formatet medför.

– Det är ett steg mot mera likvärdiga möjligheter att snabbt ta del av nyutkommen

litteratur, säger Löfman.

Söderlund tycker att det är särskilt bra att man nu fått stöd för att producera åländska böcker i det nya formatet.

– Det finns ju ett stort intresse för åländska författare, säger han.

Positivt

Isabella Sarling tycker att det varit intressant att fungera som inläsare och har positiva erfarenheter av att hantera den nya tekniken.

– Den känner till exempel av fraser, vilket gör att det är lätt att gå tillbaka och korrigera en felläsning, säger Sarling som nog kan tänka sig att läsa in fler böcker i framtiden.

Bibliotekets talböcker kan inte lånas av vem som helst. Hans-Erik Ramström förklarar att författarna överlåtit materialet för talböckerna helt utan ersättning men att det förutsätter att de endast lånas ut till synskadade, dyslektiker, eller personer med andra former av handikapp som till exempel gör att de har svårt att hålla i en vanlig bok.

Talböckerna får inte heller säljas i bokhandeln. Numera finns ju dock en hel mängd populära ljudböcker som kan köpas eller lånas av vem som helst.

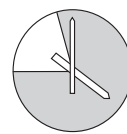
JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Kransnedläggning, barnsång och hyss bjöds det på när Vimmerby firade hundraårsminnet av Astrid Lindgrens födelse på onsdagen.

Ett tusental barn från låg- och mellanstadieskolorna i kommunen sjöng Astrids visor i snölopp på Stora torget på onsdagen. När jättekören bröt solen igenom molnen över det gamla rådhuset. Hundraårsdagen började med kransnedläggning på författarinnans grav. Barn från bland annat Astrid Lindgrens skola bar under tystnad fram fyra kransar av lingonris, blåbärsris, granris och tallris sammanhållna med ett band av rosor.

– På din hundraårsdag Astrid är vi djupt tacksamma för allt du och ditt livsverk betytt för din hemort och födelsestad Vimmerby och för alla världens barn, sade kommunfullmäktiges ordförande **Leif Carlsson**.

Hundraårsdagen fortsätter med bland annat fackeltåg från Astrids barndomshem Näs och med artistuppträdande. (FNB-TT)

BARNENS SÖNDAG

18 november kl. 14.00
från 5 år ca 45 min.

Bröderna Nyhus från Norge tecknar och berättar en saga

i stadsbiblioteket.
I samarbete med NIPÅ

Fritt inträde. Välkomna!

allt du behöver -ändå klöver över!

K MARKET

HAWAII-SCHNITZEL

10,20 kg

PEPPARBIFF

17,90 kg

GÄLLER TORSDAG - MÅNDAG

Rökt kassler

..... kg **7,00**

Grönpepparpaté

HK kg **6,90**

Vita bönor i tomatsås/
röda kidneybönor

380 g Bonduelle pkt **0,49**

Kardemummabulle

Ålandsbagarn st **0,49**

Äpplen åländska

..... kg **1,99**

Höstglöd 2 st

..... 2 st **4,90**

-FÖRMÅN

Kycklingfiléstek

1 kg Kariniemen st **7,95**
utan Plussa-kort 9,95/kg

Gotlerkorv

Skivad 300 g & lätt 250 g Atria pkt **1,89**
utan Plussa-kort 2,09/pkt

Yoghurt smaksatt 1 kg

Ingman st **1,29**
utan Plussa-kort 1,65/st

Clementiner

1,5 kg Spanien, Pirkka påse **1,99**
utan Plussa-kort 2,49/påse

GODBY TEL 43 250
VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16
BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

Hjärnorna bakom. Claudia Auer och Niklas Sandås har arkitektbyrån Auer & Sandås som ritat besökscentrum.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Ljus. Att komma in i besökscentret skall vara en överraskning: så ljust och luftigt skall det byggas.

Historia och bad. Den ena längan skall innehålla utställningsdel, den andra skall ha café och leda ner mot stranden.

800 kvadratmeter Bomarsundshistoria

Grafik. Bomarsunds besökscenter skall ligga precis intill Postvägen. Rakt fram på den här bilden syns fästningarna. Mittemot centret skall en parkering anläggas.

Nu har besökscentret i Bomarsund fått både en plats och utseende. Om allt går som planerat skall dörarna till det 880 kvadratmeter stora besökscentret slås upp sommaren 2010.

– Arkitekten skall passa ihop med historien, säger Niklas Sandås, en av arkitekterna bakom bygget.

Besökscentret får ett café, en utställningslokal, ett auditorium som rymmer cirka 60 personer, museishop och personalutrymmen. Dessutom skall centret ligga nära stranden och vattnet.

– Närheten till huvudfästet är viktigt. Vi vill att besökarna skall blicka ut över huvudfästet då de är i besökscentret. Samtidigt vill vi att området skall bli en plats för rekreation, därför har också närheten till vattnet varit viktigt, säger Claudia Auer som tillsammans med Niklas Sandås har arkitektbyrån Auer & Sandås i Esbo.

Introduktion

Tidsschemat är stramt. I vår skall ritningarna vara helt

klara och nästa höst börjar man bygga. Ett år senare skall projektet som finansieras av EU-pengar vara klart.

– Vi har fått mycket kritik för att man inte lägger märke till Bomarsund och fästningsområdet. Det vill vi avhjälpa nu, säger museibyrens projektledare Graham Robins.

Sett uppifrån påminner besökscentret om en av de sexkantiga stenarna i fästningen. I en av längorna finns personalutrymmen, i den andra längan finns utställningsområdet. En axel leder ut mot café och strand och i mitten finns auditoriet och plats för bland annat museishop.

– Besökscentret skall vara både den fysiska och mentala ingången till historien, säger Niklas Sandås.

– Det skall vara startpunkten och en god introduktion som ger förståelse för hur det en gång såg ut, säger Graham Robins.

Parkering

Centret skall lyfta fram fyra olika stora händelser med platsen: Hur Åland blev en del av det ryska imperiet, byggtiden och hur det åländska samhället påverkades, slaget och slutligen demilitariseringen. Utställningslokalen blir sammanlagt 350 kvadratmeter och hela centrets byggnadsyta är 880 kvadratmeter.

Budgeten ligger på 2.85 miljoner euro. Då ingår också parkeringen som skall anläggas strax intill.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

**Telefonkatalog
på nätet**
www.nyan.ax

Rädda Märket!

Märketdag lördagen 17.11. Ålands Sjöfartsmuseum kl. 13-16

Det händer i Sjöfartsmuseet lördagen den 17.11. Kl. 13-16

- För första gången visas KEE Erikssons film, Märket 1976, i restaurerad form på Åland (kl. 14)
- Hundra bilder från Märket år 2007 (kl. 14.30)

- Nya fina produkter till salu:**
- Nya Bogskär 125-årsfrimärke
- Nytt stort Bogskärsvykort
- Ny Bogskär 125-årsmedalj (enl. modell från 1882)
- Panoramakalender Fyröarna 2008
- Finska fyrar, Original klassikerbok
- Märketskjortor (piké och t-shirt)

Din post med Märket- eller Bogskärfrimärke tas till Märket för att stämplas med Märket-stämpel! Du kan också preliminärt beställa den fina boken Märket 2007 med intressanta texter och fina bilder. Alla intäkter går till restaurering av Märket! Arbetet fortsätter sommaren 2008. Du kan samtidigt också se utställningen Bogskär 125 år i museet!

Hjärtligt välkommen! På nätet: www.fyrsallskap.fi

**Finlands
Fyrsällskap**

www.nyan.ax

MENY PETIT

macka, sallad, pepparbiff eller
hamburgare och en Stallhagen

varmt välkomna till vår restaurang
Borgå och Ari med personal

Tel 24020 info@hotellarkipelag.aland.fi www.hotellarkipelag.com

Grattis! Ta med bilen gratis!

Just nu får du ta med dig **bilen gratis** när du åker med 8.30-turen!* På returen njuter du av julbordet, underhållningen och fyndar i taxfreebutiken.

Låt dig **roas av underhållningen**; kryssningsvärdar vardagar, coverband lördagar och jazz söndagar. På måndagar spelar vi bingo på 13.30- och 15-turen med final sista måndagen varje månad. Säsongsavslutning 17/12, jackpot 10 000 kr!

Taxfreebutiken är fylld med julklappar till dig själv, din vän eller barnen.

*Gäller 16/11–31/12 2007.

Turlista t.o.m. 24/4 2008:
Från Eckerö alla dagar 13.30, 18.30, fre–mån även 8.30 (lokala tider).
Från Grisslehamn alla dagar 10.00, 15.00, tors–sön även 20.00.
Ej trafik 24–25/12.

ECKERÖ LINJEN

Boka på tel. 28 300 eller
www.eckeroelinjen.ax

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

CAFÉ
TOAST
MED
SALLAD OCH
LITEN LÄSK

4⁵⁰

Café
KANTARELLEN

Supererbjudandena gäller torsdag 15 november – söndag 18 november

Supererbjudande!
GRIS INRE FILÉ
Marinerad inhemsk

7⁹⁰
KG

VÄGKOST-
BRÖD 8 ST
530 g Fazer
EP 2,43/kg

1²⁹
på se

LANTPALVAD
SKINKA
Bit eller skivor HK

9⁵⁰
kg

KAFFE
COSTA RICA
500 g Pirkka

4⁰⁰
2 pk t

APRIKOŠER
3-PACK
3 x 420 g Del Monte
EP 0,85/kg

1⁴⁸
fr p

Supererbjudande!
SATSUMER
Turkiet

1⁴⁹
KG

Supererbjudande!
KIWI
1 kg Grekland

1⁴⁹
ASK

WIENERBRÖD
SPANDAU
Laktosfria Ålandskringlan

0⁹⁰
st

PLUSSA -förmån

MATLAGNINGS-
GRÄDDE
7 % och 15% 2,5 dl Flora
Utan Plussa-kort
2,37/3 st

2⁰⁰
3 st

RIVEN OŠT
150 g Emmental, mozzarella
och pizzaost, Valio
Utan Plussa-kort
1,89/påse

1⁶⁹
på se

DOMINO KEX
350 g LU
Utan Plussa-kort
2,59/pkt

1⁹⁹
pk t

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

SUPERMARKET

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

PLUSSA
för dina inköp

BUDGETDEBATTEN

Brandtal för golfbanan

”Hur kan man tacka nej?”

Lagtingsman Torbjörn Eliasson (c) höll ett brandtal för landskapets satsning på en ny golfbana i Godby/Ämnäs, när lagtinget i går började debattera nästa års budget.

– Hur kan man tacka nej till projektet om det åländska näringslivet med stöd till den neutrala upplevelseleverantören Ålands golfklubb kommer emot och garanterar landskapets infrastrukturella investering, frågade han.

Han hade fler retoriska frågor:

– Hur kan man säga nej om vi samtidigt vet att landskapet på satsat infrastrukturkapital får en avkastning på 1,5-2 procent?

– Finns det någon som kan gå emot när vi vet att golfturnismen är den bästa produkten som redan idag genererar 10 miljoner euro per år i turistvaluta och vi med denna satsning kan förvänta oss ytterligare 5 nya miljoner euro per år?

– Vem kan kan tacka nej till 30 nya arbetsplatser och garanterade synergieffekter bara i Finströms kommun?

– Finns det någon som kan förklara för mig varför vi inte under sådana premisser och förutsatt ett godtagbart anbud från Ålands golfklubb, skulle förverkliga golfanläggningen i Godby/Ämnäs?

Oenigt parti

Han trodde sig också veta att näringslivets stöd till golfen blir minst tre miljoner euro totalt under 15 år i reklam och sponsorpengar.

Men svaren var inte många,

särskilt inte från Torbjörn Eliassons eget parti, centern.

– När det gäller golfsatsningen i Ämnäs/Godby är centergruppen helt enig – om att vi är oeniga, sade **Veronica Thörnroos** i centerns gruppanförande tidigare, och fick i alla fall dagens skratt i lagtinget.

Men så himla rolig är inte den oenigheten för golfförespråkarna, där Frisinnad samverkan och socialdemokraterna är de enda partierna som enigt stöder satsningen under nuvarande premisser.

– Vi är de enda partier som tar ansvar för de löften som getts näringslivet. Vi väntar alla på på vilket sätt lagtingsman Eliasson skall övertyga sitt eget parti, sade **Roger Jansson** (fs) i en replik.

Deadline

– Jag är tacksam för det stöd dessa två partier visar. Tydligt har jag jobbat fel, för jag har inte lyckats övertyga alla. Men jag fortsätter i alla fall att jobba och om inte projektet är i hamn den 31.12, kan vi glömma det. Det skall jag också göra, svarade Torbjörn Eliasson.

Roger Jansson ville gärna att lantrådet skulle svara vem i centern som har ansvaret för partiets kovändning i golffrågan, men fick inget svar från det hållet.

Fredrik Karlström (ob) är inte övertygad om golfsatsningen som den ser ut nu.

– Det måste finnas privata initiativ också i investeringen för att lyckas, menade han, och jämförde med Allhallen i Eckerö som genomdrevs av politikerna och inte blev det lyckade projekt man hoppa-

des för tio år sedan.

– Det är orättvist att jämföra detta med Allhallen som placerades på fel ställe. Privat initiativ finns ju också här näringslivet stöttar projektet, svarade Torbjörn Eliasson.

Mera PPP

Också **Danne Sundman** (ob) menade i sitt anförande att infrastrukturella satsningar för besöksnäringen inte skall byggas i landskapets regi.

– Istället bör landskapet uppmuntra och stöda privata satsningar, då får man ett helt annat engagemang i anläggningarna från näringslivets sida. Vi borde ha mer av PPP – publikt-privat-partnerskap.

Socialdemokraternas gruppförande Barbro Sundback menade att det nu handlar om politisk trovärdighet och konsekvens efter många års löften att golfsatsningen skall komma.

Sviker löften

– Att nu i elfte timmen frånga besluten om golfbana i Godby/Ämnäs är inte bara att svika sina egna löften, utan också att nonchalera alla tjänstemän, markägare och övriga intressenter som man i årtal jobbat med för att få fram konkreta avtal med berörda parter.

Hon menade att ”avundsjuka och bypolitik förhindrar ett långsiktigt helhetstänkande”, och ifrågasatte centerns regeringsduglighet när man nu gjort ”den ena kovändningen efter den andra”.

Men från centerbanken var det tyst. Tysta var också liberalerna.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Golfbana eller inte? Torbjörn Eliasson (c) talade sig varm för golfprojektet i Godby-Ämnäs i lagtingets budgetdebatt. I förgrunden partikamraten Jan Salmén. Foto: JONAS EDSVIK

Sista budgeten för finansministern

Lite känslösamt blev det när finansminister Lasse Wiklöf (s) nu lade fram sin sista landskapsbudget. Han lägger nu av med politiken efter 35 år.

– Jag vill tacka alla politiska meningsfränder och även politiska motståndare, och berörda tjänstemän, för den tid jag fått vara med. Tack till valmanskåren som så många år givit mig sitt förtroende. Tack skall ni ha.

Där efter redogjorde Lasse Wiklöf för huvudpunkterna i budgetförslaget, som efter remissdebatten går till finansutskottet för bearbetning.

Danne Sundman (ob) pasade på att i en replik tacka Lasse Wiklöf.

– Eftersom jag inte är så hovsam i mitt anförande, vill jag nu tacka Lasse Wiklöf för insatserna i åländsk politik. Han är trots sin ålder en visionär och det uppskattar

Veteran. Lasse Wiklöf tackade och avtackades. Foto: JONAS EDSVIK

jag. Det blir ett tomrum efter Lasse Wiklöf som har en unik profil som borgerlig socialdemokrat. (uw)

Eget EU-kontor räcker inte

■ En egen EU-representation i Bryssel skulle ha ett symbolvärde, men det skulle också innebära att Åland hamnar utanför händelsernas centrum eftersom många ärenden hanteras inom medlemslänternas representationer.

Det sade **Britt Lundberg** (c) när **Johan Ehn** (fs) funderade på om ett åländskt lobbykontor i Bryssel skulle vara ett bra sätt att påverka EUs beslutsprocesser så fort som möjligt. Landskapet har i dagsläget

en egen specialrådgivare vid Finrep – Finlands permanenta representation i Bryssel. Och det fungerar bra, tycker både Britt Lundberg och **Roger Jansson** (fs), som intygade att FinReps personal, från högsta till lägsta tjänsteman, är mycket hjälpsam.

Johan Ehn underströk att han talade om ett komplement till specialrådgivaren, men han vill också se en utvärdering av vad landskapet får ut vad den befattningen. (pd)

Nykomling tog upp spelmissbruk

■ En intäktspost på 20 miljoner för PAF ser bra ut – men vem tar hand om de människor som fastnar i spelberoendet?

Det undrade **Mika Nordberg** (ob) när han för första gången ställde sig i lagtingets talarstol. PAF ansvarar för att stävja

missbruket, svarade kansliministern **Britt Lundberg** (c).

– Det skiljer seriösa spelbolag från mindre seriösa, sådana som i första hand tänker på profit.

PAF tar sitt ansvar till exempel genom att låta spelare vinna upplevelser i stället för kontanter, sade Lundberg.

En ekonomisk historielektion

■ **Olof Erland** höll liberalernas gruppanförande, och höll en lektion i Ålands ekonomiska historia.

– När man brände stenåldersbyn, brände man grunden till Ålands ekonomiska historia.

Sedan blev det ett hopp till 1850-talet och öppnandet av marknaderna för sjöfarten.

– Ålands demilitarisering och självstyrelse tar sitt avstamp 1854, men så gjorde

”Ändra och dela på valtiderna”

■ Mycket talar för att lagtingsvalet bör genomföras före sommaren, så att en ny majoritet ges en rimlig chans att lägga ett väl genomarbetat budgetförslag till lagtinget på hösten, sade **Roger Jansson** som höll Frisinnad samverkans gruppanförande.

Han var inte nöjd med det läge som kommer vart fjärde år, när den avgående landshovsregeringen har gjort budgetförslaget som den nya regeringen skall ta ansvar

också ekonomin.

Men nutiden är förstas det mest intressanta.

– Vi har en ökning av utgifter på senare år, det är något att vara observant på. Vi måste planera i god tid att parera försörjningsbördan, som beror på den demografiska utvecklingen. 100 personer skall försörja sig själva, men också ytterligare 50 personer. Det stiger lite år 2012 och 2020. (uw)

för, samtidigt som det pågår regeringsförhandlingar.

En lagändring föreslås om att nästa lagtingsval hålls först i slutet av april, eller början på maj, år 2012, så att det nya lagtinget inleder sin mandatperiod den 1 juni.

Roger Jansson föreslog också att kommunalvalet hålls skilt, först hösten 2011, men sedan efter tre år, hösten 2014, så att det sedan blir åländska val vartannat år. (uw)

BUDGETDEBATTEN

I strid. Avgående lantrådet Roger Nordlund kritiserade före talmannen Barbro Sundback för ful debatteteknik, och Sundback kritiserade Nordlund för att göra det lätt för sig. Foto: JONAS EDSVIK

Lantrådets sista budgettal

”Går inte utlokalisera verksamhet”

Att flytta en del av landshapsregeringens verksamhet utanför Mariehamn går inte.

Det konstaterade lantrådet Roger Nordlund (c) i sitt sista budgetanförande som lantråd.

– Trots goda politiska ambitioner har det visat sig omöjligt när man kommit ner till konkreta situationen och människorna.

Han har nu kommit fram till att det bästa sättet att skapa och behålla offentliga arbetsplatser i glesbygden är att se till att det existerar ett bra landskapsandelssystem som ger kommunerna möjlighet behålla dagens verksamhet och funktioner.

– Allt annat verkar vara något som man talar om i valtider, men sedan inte blir av. Men det finns vissa möjligheter till utlokalisering när det gäller nya verksamheter.

Barbro Sundback (s) tyckte att lantrådets ”testamente” inför den kommande regeringsbildningen verkade något uppgivet och defensivt.

– Jag är mest förvånad att centerns ordförande konstaterar att en utlokalisering av landskapets förvaltning är omöjlig. Det går på andra ställen, varför inte på Åland? Men det är klart, om man bara lyssnar till personalen så vill den inte.

– Om Barbro Sundbacks linje skulle gälla, att gå ner till tre eller fem kommuner, då skulle vi se en fantastisk centralisering som skulle utarma glesbygden och skärgården, replikerade lantrådet.

Tehy blir dyrt

Roger Nordlund skönjer svårare tider vid horisonten och menar att gränsen nu är nådd för den offentliga sektorns tillväxt.

– Nu börjar det kännas att

vi ligger på en nivå där balansen offentlig sektor och privat näringsliv inte kan förskjutas mycket längre. Det blir mer problematiskt de kommande åren med den kostnadsutveckling vi har. Konflikten med Tehy blir kostsam för Finland och avspeglas i landskapets budget eftersom våra avtal följer riksnivån, plus lite till.

– Lantrådet gör det lätt för sig, centern har skapat den offentliga sektor vi har idag, men aldrig lyckats göra några större strukturförändringar. Jag skulle gärna se i hans testamente några konkreta förslag hur man skall strukturera om, och inte skylla på sjuksköterskorna för att de vill ha vetiga löner, replikerade Barbro Sundback.

Skära i budgeten

– Barbro Sundback har en ful debatteteknik. Vi är beredda att ge de resurserna sade jag,

men hela budgetkakan växer, och då måste vi sätta ner foten någonstans och skära i budgetkakan.

Avgående lantrådet Roger Nordlund vill också att man framöver diskuterar hur man skall skapa de ekonomiska resurserna.

– Klumpsummesystemet är tryggt, men ger inget incitament att skapa mer resurser till samhället. När jag började i landskapsregeringen var det en självklarhet att ta över beskattningen. Vi hade inget annat i våra hjärnor. I dag har vi en parlamentarisk kommitté som skall utreda, men mentalt i min kropp har man tagit ett steg tillbaka.

Konkurrensen om arbetskraften, hävdandet av självstyrelsen i EU och försvaret av Ålands penningautomatförening, var andra saker Roger Nordlund tog upp i sitt anförande, som inledde hela budgetdebatten. (uw)

Tjänstemän till Godby Center?

Självstyrelsegårdens utrymmesproblem kan lösas med en utlokalisering till Godby Center.

Det tipset kom Gun Carlson (c) med i budgetdebatten.

Frisinnad Samverkan har lämnat in en motion om renovering och utbyggnad av självstyrelsegården, som blivit för trång. Drygt 1.000 kvadrat hyrs ute på stan för tjänstemännen, och då räknas inte polisen eller ÅSUB in, konstaterade kansliminister **Britt Lundberg**.

Och planerna på en fjärde våning på självstyrelsegården är lagda på is.

– Politiker har åstadkommit den här situationen. Folket

tycks tro att vi inte satsar på kanslihuset, sade **Roger Jansson** (fs), som underströk att landskapet har ett ansvar mot sina anställda.

Gun Carlson såg en möjlig lösning:

Hon sitter i Godby Centers styrelse och på tisdagen blev det klart att museimagasinet i före detta Godmans-lokalerna skall tömmas.

Då blir 800 kvadrat lediga – och det kan växa till 1.600 om man kan tänka sig att bygga en våning till, sade Carlson. Dit skulle till exempel de tjänstemän som nu är utlokaliserade till lokaler ute på stan och i Jomala kunna flytta.

– Se på det, var Gun Carlsons uppmaning till finansutskottet. (pd)

”Stora brister i skyddsnätet”

■ Det finns stora brister i det sociala skyddsnätet på Åland, menade **Barbro Sundback** i socialdemokraternas gruppanförande.

– En av de mest utsatta grupperna är personer med funktionsnedsättning. Landskapets tillsyn över kommunernas ansvar i detta avseende är i det närmaste obefintlig. Det är de utsatta grupperna som får betala ett högt pris för den småskaliga och kostsamma kommunstrukturen.

Veronica Törnroos (c) försvarede de små kommunerna.

– Det här är ett hårt angrepp mot tjänstemännen ute i kommunerna som gör sitt yttersta och arbetar professionellt.

– Veronica Törnroos pra-

tar en massa strunt. Det är kommunpolitikerna som har ansvaret att verksamheten uppfyller lagar och bestämmelser, svarade Barbro Sundback.

– Naturligtvis är vi kommunpolitiker beredda att ta det ansvaret. Den ultimata lösningen för socialdemokraterna är helt enkelt att slå ihop kommunerna. Vi i centern kör inte över någon med avancerad härskarteknik.

– Nej ni kör över de funktionshindrade och de som behöver barnskydd för ni inte kan tillhandahålla den kompetens som krävs för den service som de har rätt till enligt lag. (uw)

”Bristande åländsk självtillit”

■ – Hur tänkande människor på fullt allvar ändå tycker att klumpsummesystemet är så tryggt är för mig fullständigt obegripligt. Men det är helt klart ett utslag av den bristande självtilliten i det åländska samhället.

Det sade Ålands framtids **Anders Eriksson** i gruppanförandet.

Han vände sig emot det som många tycker i dag, också politiker: ”Vi har det så bra som vi har det.”

– Den dag botten går ur den finska statsekonomi går den per automatik också ur den åländska samhällsekonomi. Trots att kanske hjulen snurrar för fullt här på Åland. (uw)

Allhall ”kanske” i fel kommun

■ Kanske blev Eckerö allhall placerad i fel kommun.

Det erkände centerledamoten och eckeröbon **Jan-Erik Mattsson** när han talade om landskapets turistsatsningar i budgetförslaget.

Mattsson vill se en utbyggnad av sjöfartsmuseet och sade att det var ”viktigt att man inte gör en halvmesyr” av

satsningen i Bomarsunds forminnesområde. Han tog allhallen i Eckerö som varnande exempel:

– Den blev placerad, kanske, i fel kommun.

Och kanske blev allhallen en halvmesyr för att det inte fanns ”runtbano” för friidrotten, sade han också. (pd)

Åf förutspår fyra förlorade år

Självständighet är slutmålet – men tills vidare vill Ålands Framtid vara med och utveckla självstyrelsen som den är.

Det sade nyinvalde **Harry Jansson**, som ändå kallade den nya mandatperioden ”fyra förlorade år”. En regering med centern och liberalerna har inte tillräckligt med drivkraft i självstyrelsefrågor, anser han.

Att det fortfarande krävs finländskt medborgarskap för åländsk hembygdsrätt är en ”skandal”, sade Jansson. Antingen bör landskapsregeringen bevilja icke-finländska medborgare hembygdsrätt, eller så kan det åländska konstitutionsarbete som initierades

av nyvalde talmannen **Gunnar Jansson** (lib) kompletteras med en skrivelse om lika behandling.

Ett förbud mot diskriminering skulle passa in i konstitutionsarbetet, tyckte **Olof Erland** (lib).

– Vi måste få Finland att inse att självstyrelselagen måste ändras, sade **Roger Jansson** (fs).

Att i dagsläget bevilja hembygdsrätt utan finländskt medborgarskap vore enligt Roger Jansson ”öppna lagbrott”.

– Vi har inte den kulturen.

Men Åland har EU-rätten i ryggen och bör kunna få ärendet prövat i EU-domstol, konstaterade Harry Jansson.

– Varför skall vi alltid vara dom snälla? (pd)

Debutant. Harry Jansson (åf) gjorde sin första budgetdebatt som lagtingsman. Foto: JONAS EDSVIK

Häftigt bli tagen av amerikansk polis

■ Det är en häftig upplevelse att bli tagen av amerikansk polis.

Det tycker **Fredrik Karlström** (fs), som lämnat in en motion om att piffa upp den åländska poliskåren. Tanken att poliserna i framtiden kör Ford Mustang eller Chevrolet i stället för trygga svenska personbilar är inte Karlström främmande.

Det handlar om att visa att polisen lyder under självstyrelsen.

– Italienska poliser kör Lamborghini.

Han skulle också gärna se ”naturliga hästkrafter” när polisen ger sig ut på stadens gator.

– Hästar har en lugnande effekt på folkmassor. Personligen har jag mera respekt för en polis sittande på en häst än en polis som kommer cyklande på en mountain bike.

Harry Jansson (åf) gav motionen sitt stöd, men han gillar inte att åländska poliser går omkring med sina vapen synliga. När polismän besöker skolklasser är det deras vapen som barnen minns efteråt. **Åke Mattsson** (lib) funderade på samma sak - och han undrade hur genomtänkt Karlströms motion är, för det är dyrt att hålla sig med polis-hästar. (pd)

Åland den sista sovjetstaten

■ Rollfördelningen mellan offentlig sektor och det privata näringslivet borde sättas under lupp, tyckte Danne Sundman (ob)

– Vi borde sluta upp med att envisa att vara den sista sovjetstaten och upphandla mer av privata för att konkurrensutsätta tjänsteproduktionen.

Osäkert om (c) stöder EU-reform

■ Det är inte alls säkert att Åländsk center stöder EU:s nya reformfördrag.

– Centern har sagt: Vi skall ha parlamentsplats, vi skall ha talerätt. När parlamentsplatserna är fördelade kan

Han ifrågasatte också effektiviteten i den offentliga sektorn.

– Hur är det egentligen med ÅHS? Den heliga kon som ingen vågar eller kan ifrågasätta. Hur är det inom skärgårdstrafiken, en annan dito ko vars kostnader rusar ohejdat. (uw)

noteras att Åland är utan. Talerätten är färdigt processad i arbetsgruppen, men slutgiltigt politiskt ställning har inte tagits. Vi väntar, sade centerns gruppleddare **Veronica Törnroos** i sitt anförande.

(c-)styret mot Mattsson som minister?

Stämmer det att centerns centralstyrelse är emot Jan-Erik Mattsson som näringsminister?
Lantrådet Roger Nordlund svarar varken ja eller nej på frågan.

Golffrågan i sig är en svår fråga för centern.

Det säger lantrådet **Roger Nordlund** (c) efter att uppgifter nått Nya Åland att centerns centralstyrelse inte vill se sin egen partimedlem **Jan-Erik Mattsson** som näringsminister. Orsaken skulle vara att Jan-Erik Mattsson röstade nej till golfbanan i Finström Ämnäs.

– Lagtingsgruppen har haft en diskussion och fört fram tre kandidater, säger Roger Nordlund som är ordförande för centralstyrelsen.

Vill du att Jan-Erik Mattsson blir näringsminister?

– Vi har fört en diskussion och han är en av de tre kandidater som förs fram.

Nu svarar du inte på frågan.

– Kandidaterna representerar centerns olika hållningar. Vad skall jag säga mer?

Är det ett problem att Jan-Erik Mattsson i senaste omröstningen röstade emot golfbansatsningen?

– Golf frågan i sig är svår för centern och då är Jan-Erik Mattsson av mindre betydelse. Före valet var en majoritet för golfbanan men efter valet finns en större tveksamhet.

Vill du ha golfbana i Finström?

– Ja, det vill jag.

Omstridd. – Det har blivit ett rysligt ståhej kring det här, säger Jan-Erik Mattsson.

Arkivfoto: MAGNUS ANDERSSON

Är Jan-Erik Mattsson emot?

– Det beror på hur upplägget blir.

Är det ett problem att ni tycker olika?

– Det är en del av den demokratiska processen att folk tycker olika. Det kan man göra

också inom samma parti.

Jan-Erik Mattsson vill inte som vanlig lagtingsman ta ställning till budgetfrågor. Först då ärendet kommer från finansutskottet vill han ta ställning i golfbanefrågan.

– Fram till att ärendet

kommer tillbaka är det en hypotetisk fråga.

Vad tycker du om golf i Finström?

– Det har blivit ett rysligt ståhej kring det här. Första gången röstade jag ja, men andra gången hade förutsättningarna förändrats. Golfen skulle

bli av med 100 procentigt samhälleligt stöd och då röstade jag.

Gun Carlson och Anders Englund emot. Om inget nytt händer finns det ingen anledning till att jag skulle ändra inställning.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Naucclér stödjer omstridd lag

Åländska veteraner inom sjukvården protesterade i går mot den patientsäkerhetslagen som nu omskrivits av regeringen på rikssidan så att sjuksköterskor som sagt upp sig trots det kan kallas på jobb.
Ålands representant i riksdagen Elisabeth Naucclér ställer sig utan tvekan bakom lagen.
– Vi kan inte riskera att folk dör på måndag.

Elisabeth Naucclér sitter i grundlagsutskottet och har därför varit tvungen att vara med om att ta ställning till den nyreviderade patientsäkerhetslagen.

– Man vet med säkerhet att folk skulle dö inom loppet av några timmar redan på måndag och det står i grundlagen att ”liv och hälsa ska skyddas”. Om inte regeringen agerade i frågan skulle vi ställas till svars för de liv som offras i kampen om högre löner.

– Det här är ju en konflikt som måste lösas av de inblandade parterna. Man har tillsatt en förlikningsgrupp som har till uppgift att försöka få parterna att enas, men tyvärr står de just nu mycket långt ifrån varandra.

Enkel majoritet räcker

Allvarligt råder ingen tvekan om.

– Man har valt massuppsägning istället för strejk och

eftersom det inte reglerat i lag vad som gäller vid massuppsägningar och för att arbetstagarna inte gått med på att förhandla om skyddsarbete, måste man nu gå in och skydda medborgarna med den här reviderade patientsäkerhetslagen.

– Vid en vanlig strejk hade parterna kommit överens om skyddsarbete innan.

Grundlagsutskottet har också tagit ställning till om det räcker med enkel majoritet för att lagen ska träda i kraft och enligt beslutet behövs det inte kvalificerad majoritet i den här saken, eftersom det inte är frågan om en avvikelse från grundlagen.

Detta innebär att lagen med all sannolikhet kommer att gå igenom vid omröstningen på fredag.

– Ja, det finns utan tvekan tillräckligt med stöd för den.

Inte en statlig konflikt

Elisabeth Naucclér påpekar att staten inte är en del av konflikten.

– Det här är en konflikt mellan arbetstagarna – sjuksköterskorna – och arbetsgivarna, det vill säga kommunerna. Sen är det en fråga om kommunerna borde gå in och anhänga om fler statsandelar, men staten kan inte gå in och gripa in i konflikter här och där.

Vissa anser dock att regeringen visst lägger sig i konflikten när man via en reviderad patientsäkerhetslag, som

För lagen. Riksdagsledamot Elisabeth Naucclér ställer sig tveklöst bakom den nya patientsäkerhetslagen, som ett antal kvinnliga vårdveteraner på Åland kritiserade hårt i gårdagens Nyan.
Foto: ERKKI SANTAMALA

av motståndarsidan kallas slavlag eller tvångslag, tvingar folk på jobb och därmed rycker det mest effektiva stridsvapnet ur händerna på sjuksköterskorna.

– Det föds i genomsnitt två prematurer om dagen i Finland. Utan skyddslagen dör de på måndag. Plus att det så klart är många andra som också drabbas. Men som ett konkret exempel. Vi är enligt lag skyldiga att se till att detta inte händer och därför är den nya lagen nödvändig. Vi kan inte bara stå med händerna i fickorna och se på när folk dör.

– Syftet är inte att påverka konflikten utan att rädda liv. Jag hoppas ju att den inte behöver tas i bruk utan att parterna hinner förlikas innan måndag.

FaktaPatientsäkerhetslagen

■ Den nya patientsäkerhetslagen tas till andra behandling på fredag klockan 8.00 och kommer med all sannolikhet röstas igenom eftersom det endast krävs enkel majoritet.

■ Klockan 11.00 är det presidentfördragning, då lagen blir stadfäst.

■ Enligt grundlagsutskottets förslag är lagen är tillfällig och gäller i tre månader.

■ Den innebär bland annat att man kan förplikta vårdpersonal att jobba uppsägningar till trots, om patienters liv är hotade eller om patienter hotas av bestående handikapp.

■ De som beordras att jobba får förhöjd lön.

■ Löser inte parterna konflikten, kommer de omdiskuterade massuppsägningarna att börja gälla från och med måndag.

■ Vårdfacket Tehy på Åland har egen förhandlingsrätt och berörs inte av den aktuella konflikten. Men hur den påverkar Åland på sikt vet man inte.

Tycker du sjuksköterskornas krav är orimligt?

– Personligen har jag full förståelse för deras krav på högre lön och hoppas att de

också lyckas förhandla sig till det.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Röststrid om skatte-sänkning

■SALTVIK. Vid fullmäktigemötet nyligen beslöts om en sänkning av skatten från 17 procent till 16,75. Beslutet togs efter omröstning. Också i styrelsen har det varit omröstning om saken.

För ett bibehållande av skatten, som styrelsen föreslagit, röstade centerpartisten **Raija Aller-Mattsson** samt tre liberaler, **Gunilla Blomroos**, **Ragnvald Grönlund** och **Tommy Sjöblom**. Resterande tio ledamöter röstade för en sänkning.

– Vi har två stora investeringar på gång till nästa år, berättar kommundirektör **Kerstin Alm**. Det gäller en renovering av Sunnanberg för en miljon euro, som vi inte får landskapspengar för, och byggandet av ett servicehus på en tomt mitt emot Sunnanberg i Kvarnbo. Just i dagarna har det blivit klart att församlingen kan sälja tomten.

Om dessa stora investeringar råder enighet i kommunen, enligt Kerstin Alm. Däremot finns många andra önskemål som går åt olika håll. Det gäller ombyggnad av vägar, en ny brandbil, renovering av branddepån i östra Saltvik med mera. (ka-f)

Sund slopar fastighetsskatt för stadigt boende

■SUND. På kommunfullmäktiges möte i tisdags beslöts att inkomstskattesatsen för år 2008 bibehålls vid 18,50 procent. Samtidigt beslöts att fastighetsskatteprocenten för allmänna byggnader fortsättningsvis ligger på 0,20 procent, för fritidsbebyggelse på 0,90 procent, för allmännyttiga samfund på 0,10 procent och för obyggda byggnadsplatser på 0,20 procent.

För stadigvarande boende slopas fastighetsskatten som tidigare varit 0,20 procent helt. (ml)

Slarv med skatter och besiktning

■Polisen har i flera fall noterat slarv med både skatter och besiktning av fordon.

Vid kontroller vid Västra utfarten i Mariehamn har nyligen fem bilister åkt fast för slarv med bilens skötsel.

Tre förare körde med obesiktade fordon.

Två bilister hade inte betalt skatt för sina fordon. (ka-f)

Kökars skatteöre oförändrat

■Skatteöret på Kökar för år 2008 är oförändrat. Det fastslog Kökar kommunfullmäktige på sitt möte i tisdags. Det betyder att kommunalskatten på Kökar fortsättningsvis är 18,5 procent.

Inte heller fastighetsprocenten för nästa år förändras. Det betyder att skatten för fast bosättning är 0 procent, för fritidsbosättning 0,9 procent och den allmänna fastighetsprocenten är 0,6 procent. (ke)

Vårjakten i siffror

■2.487 jägare fick tillstånd att fälla sammanlagt 4.265 alfågelnar under vårens sjöfågeljakt. Totalt fälldes 1.576 alfåglar och det är cirka 100 fler än föregående år.

Kommundirektör skall utredas

– Det är förstås olyckligt och tragiskt att man blir sjuk, men det har inte med just det här att göra, säger Göran Stenroos, ordförande i Sottunga kommunstyrelse. Foto: ERKKI SANTAMALA

Kommunfullmäktige i Sottunga har gett kommunstyrelsen i uppdrag att utreda om kommundirektör Marja Weimer skall få sitta kvar på sin post.
– Kommunstyrelsen har uppmärksammat oss på att kommundirektören inte har skött sin tjänst så som kommunen har haft anledning att förvänta sig, säger fullmäktiges ordförande Göran Stenroos.
– Jag har kontaktat facket och arbetsskyddsbyrån. Sågs jag upp är det en olaglig uppsägning, kontrar Weimer.

Kommunfullmäktige i Sottunga beslöt enhälligt på ett möte i måndags att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda huruvida förtroendet för kommunens direktör Marja Weimer är förbrukat.
– Styrelsen har uppmärksammat oss på att kommundirektören inte skött förvaltning och administration som man hade kunnat förvänta sig, säger Göran Stenroos, kommunfullmäktiges ordförande.
Stenroos säger att det allvarligaste problemet är att kommunens bokföring och ekonomi har missköts.
– Bokföring och ekonomi har

Skall höras. Sottungas kommundirektör Marja Weimer har enligt kommunstyrelsen inte skött sitt arbete "som kommunen har haft anledning att förvänta sig". Weimer själv säger att hennes arbetsbörda har varit för stor vilket har lett till att hon blivit efter med kommunens bokföring. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

inte skötts på tre månaders tid. Sedan finns det även andra brister som styrelsen har påtalat, till exempel en hel del felaktiga löneutbetalningar.
Olyckligt och tragiskt
Marja Weimer tillsattes som kommundirektör i april. Tidigare var hon kommunsekreterare och under den tiden drabbades hon av en stroke. I höst har hon varit sjukskriven för hjärtflimmer.
Har Weimers sjukskrivningar påverkat ert beslut?
– Nej. De tre månader när bokföringen och ekonomin haltat har hon varit på jobb. Det är förstås olyckligt och tragiskt att man blir sjuk, men det har inte med just det här att göra.
Stenroos säger att kommunstyrelsen nu skall höra Weimer

och utreda om det finns någon möjlighet att omplacera henne.
– Sedan får de komma med en ny framställning så att fullmäktige kan fatta ett beslut om ifall det finns förtroende kvar för henne. Fullmäktiges önskan är förstås att det här skall gå så snabbt som möjligt.
Stor arbetsbörda
Marja Weimer menar att politikerna i Sottunga har velat få bort henne länge.
– Efter att jag fick en stroke 2006 tyckte de att jag var förbrukad, de ville inte ha mig tillbaka. Men det är inte lätt att sparka en kommunsekreterare, så de gjorde om posten till kommundirektör.
Weimer säger att hennes arbetsbörda som kommundirektör har varit mycket större än

den hon hade som kommunsekreterare.
– Det är samma arbete, förutom ekonomidelen som kom till. I förväg varnade jag dem att det kunde bli för mycket arbete. Kommunen köpte in socialsekreterartjänsten från Kökar, 15 procent, men ekonomidelen som lades till var 35 procent.
Olaglig uppsägning
Weimer säger att politikerna inte har vänt sig till henne för att diskutera sitt missnöje.
– De har bara väntat på att jag skall göra något fel, och när jag på grund av allt arbete och stress fick hjärtflimmer gav de mig en formell varning utan att ge mig någon lista på vad jag hade gjort för fel.
Weimer erkänner att hon har gjort vissa missar, och att hon låg efter med bokföringen.

– Bokföring är inte svårt, men det tar tid och det är inget man börjar med på kvällen efter en redan lång arbetsdag. Några slarvfel hade jag också gjort, men ingen är perfekt och det är svårt att undvika slarvfel när man är jäktad och stressad. När jag blev sjuk visade det sig att det inte var svårt för politikerna att få tag i någon som kunde hjälpa till med bokföringen, men de brydde sig inte före.
Nu har Weimer kontaktat facket och arbetsskyddsmyndigheten.
– Bollen ligger hos kommunen nu. Jag tänker inte säga upp mig, jag tycker inte att jag har någon anledning att göra det. Och väljer de att avskeda mig är det en olaglig uppsägning.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Arbetarskyddsingenjören: vi utreder ärendet

Arbetarskyddsingenjör Henning Karlsson bekräftar att det kommit en anmälan om misstänkta trakasserier inom kommunledningen på Sottunga.
– Jag har känt till det här en

längre tid. Jag har också besökt Sottunga och träffat kommunsekreteraren, kommunstyrelsens ordförande Märta Grunér, kommunfullmäktiges ordförande Göran Stenroos och hälsovårdaren. Jag har tittat på om det finns brister i förvaltningen och gett råd och

anvisningar om hur man kan gå vidare. Utredningen fortsätter.
Mera kan han inte säga om det enskilda ärendet, annat än att det är ett rätt knepigt fall eftersom det handlar om en ledande tjänsteman inom en kommun och arbetarskydds-

lagstiftningen inte i första hand är till för den nivån.
– Visst finns arbetarskyddslagstiftningen i bakgrunden ändå, men de högsta tjänsmännen och politikerna har man inte riktigt fått in i systemet.
Han understryker vikten av

att det finns regler på varje arbetsplats, att personalen är utbildad i arbetarskyddsfrågor och att åtgärder vidtas ifall det finns brister.
För att arbetarskyddsmyndigheten ska börja utreda ett ärende krävs en skriftlig anmälan. (ao)

Testkörd. Båtprototypen Stormfågeln flyger snabbt som vinden fram över vågorna och är dessutom designad för att åstadkomma minimalt med svall. Arkivfoto: MAGNUS CEDERBLAD

Stormfågeln testkördes

Båtprototypen Stormfågeln, som så småningom ska kunna transportera passagerare mellan Mariehamn och Kapellskär på en halvtimme, testkördes för en dryg vecka sedan under en visning för ett sextiotial aktieägare.
Visningen genomfördes utanför Fisksåtra marina i Stockholm och enligt Stormfågeln vd Jan Ericsson genomförde prototypbåten en fartupptagning och en förbipassage i 39 knop, för att sedan gå in och förtöja.

– Här kunde visningsdeltagarna själva se den ringa vågbildningen och jämföra den med en referensbåt (Flying Flipper), som trots att den var fem ton lättare gjorde större svall. Vid förtöjningen förflyttades båtprototypen i sidled den sista biten mot kajen för att visa en del av Stormfågeln fina manöveregenskaper.
– Enligt det jag hörde så var alla imponerade av prototypbåtens egenskaper, säger han på företagets hemsida.
Under de närmaste två veck-

orna kommer man att fortsätta med analysen av mätdata, samtidigt som propellerbladen bearbetas i det första modifierings- och optimeringssteget. Sedan fortsätter provturerna med syfte att uppnå högre fart och fortsätta arbetet med att utvärdera prestanda och andra egenskaper.
– Vi ser med tillförsikt framåt och går en mycket spännande tid till mötes.
Det är osäkert hur länge till det dröjer innan man kan börja testköra mellan Mariehamn och Kapellskär. (la)

MCA fick sina pengar

■ Mariehamns centralantenn får 70.000 euro i nytt eget kapital av staden. Beslutet fattades efter lång diskussion i stadsfullmäktige på tisdagskvällen.
De frisinna med Tom Pusinen i spetsen ville säga nej till pengarna. Bland liberalerna var Rauli Lehtinen inne på samma linje. Något förslag om förkastande blev det emellertid inte. MCAs ekonomiska läge är sådant att alternativet till ökat eget kapital kunde varit konkurs.
Fullmäktige gick också med på propieborgen för ett lån på 200.000 euro, där hälften är ett investeringslån för utbyggnad till nya bostadsområden, hälften ett finansieringslån.
Utöver det här kommer MCA också att höja avgifterna för att ekonomin att gå ihop. (ht)

Sund skriver under avloppsavtal

■ På ett möte i tisdags beslöt Sunds kommunfullmäktige att skriva under avtalet med Norra Ålands Avloppsvatten Ab.
I slutet av oktober samlades delägarna i Norra Ålands avloppsvatten ab till ett möte där det medlingsbud som landskapsregeringen tagit fram diskuterades. Efter mötet har ett reviderat aktieägaravtal tagits fram i enlighet med medlingsbudget.
Den största skillnaden i det reviderade förslaget är att investeringarna inte räknas enligt flöde.
Enligt det nya avtalet skall Sund och Saltvik betala ledningarna i sina egna kommuner. De gemensamma investeringarna i Finström och Lotsbroverket skall fördelas enligt reserverat flöde.
De reserverade flödena har förändrats. Sund har reserverats ett flöde på 30.000 kubikmeter, ett mindre beräknat flöde än i det gamla avtalet.
På fullmäktiges möte i tisdags beslöt Sund att underteckna det nya avtalet.
– Vi beslöt också att koppla in oss så fort avtalet har skrivits under, säger kommundirektör Christina Nukala-Pengel. (ml)

Sund godkände taxor för 2008

■ SUND. På kommunfullmäktiges möte i tisdags fastställdes taxor för byggnadsinspektionen, skol- och bildningsnämnden och äldreomsorgen för 2008.
Vad gäller byggnadsinspektionen behålls samma taxor som för 2007 vilket innebär att Sund fortsättningsvis ligger inom den högre halvan bland de åländska kommunerna. Även taxorna för äldreomsorgen behålls oförändrade. Skol- och bildningsnämndens taxor förändrades lite grann genom ett justerat pris för uthyrning av Sportkila.
Kommunens barnomsorgsavgifter kommer att behandlas i ett senare skede. (ml)

Tjänst utökas till 100 procent

■ SUND. Kommunfullmäktige beslöt på mötet i tisdags att utöka arbetstiden för kommunens serviceman från 80 till 100 procent. De nya arbetsavtalet träder i kraft den 1 januari 2008. (ml)

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Vi, Sport, Ilves och Åland försöker jobba med evenemangen.

HONKAS MANAGER SVANTE AHLROTH I HUFVUDSTADSBLADET ANGÅENDE DE SVIKTANDE PUBLIKSIFFRORNA I DAMLIGAN

Mats Gustafsson slutar i IFK

Högerbacken vill satsa på sin civila karriär

FOTBOLL. IFK Mariehamns högerback Mats Gustafsson slutar. Trots att han hade ett år kvar på kontraktet har han och klubben kommit överens om att bryta det i förtid. Nu måste klubben se om det behövs förstärkas på försvarssidan.

Det har ryktats tidigare att han skulle sluta. Nu är det definitivt. Mats Gustafsson har spelat sin sista match i IFK Mariehamn. Orsaken är, som det står i IFK:s pressmeddelande, ”den tuffa utmaningen som det är att kombinera ett heltidsjobb, familj med två små barn samt fotbollsspel på högsta finska liganivå”.

– Vi började diskutera med honom för ungefär en dryg vecka sedan, säger IFK:s klubbdirektör **Peter Mattsson** till Nyan.

Det slutliga beslutet togs för tre dagar sedan men det var först under gårdagen som Gustafsson berättade det för övriga laget. I pressmeddelandet står det även att det ökade

kravet på fler morgonträningar gör att det blir för tungt för Gustafsson.

– Det här är något som kom som en överraskning för oss. Men det är bra att det är ett beslut som tas nu för då har vi tid på oss att se hur vi ska formera truppen, säger Mattsson.

I nuläget har IFK inte hunnit titta på några eventuella nyförvärv men Peter Mattsson säger samtidigt att det inte är helt omöjligt att de behöver någon förstärkning på just den positionen.

Satsar på civil karriär

För Mats Gustafssons del är det nu familjen och den civila karriären som kommer stå i fokus. Detta var också en av orsakerna till varför han återvände till Åland och IFK Mariehamn 2006. Enligt pressmeddelandet var det aldrig aktuellt för Gustafsson med ett heltidskontrakt med IFK.

Gustafsson kom en gång i tiden till IFK från Sunds IF, och när han återvände som

Ett av målen. Sammanlagt har Mats Gustafsson gjort sex mål i Tipsligan för IFK Mariehamn. Ett av de viktigaste var 1–0 målet mot Tampere United i år. Foto: ERKKI SANTAMALA

ligaspelare var det från FC Inter i Åbo. Han har spelat tre säsonger i IFK:s a-lag. Sammanlagt har det blivit 61 matcher för klubben varav 41 i Tipsligan. Under åren 1997 till 2005 representerade han FC Inter där han spe-

lade 178 matcher och gjorde 23 mål. Han vann Guldbollen 1996.

I år missade Gustafsson endast fem matcher i Tipsligan och från sin backposition stänkte han in hela fyra mål. Detta gjorde att han kom med

i Veikkajaas stjärnelva för säsongen.

Nyan kunde inte få tag i Mats Gustafsson under onsdagskvällen.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 482

Carvalho spelar inte mot Finland

■FOTBOLL. Backen **Ricardo Carvalho** kommer inte att spela för Portugal i den avslutande kvalmatchen mot Finland. Matchen kan avgöra vem som går till sommarens EM-slutspel i fotboll. Carvalho skadade sig då hans klubb, Chelsea mötte Everton i lördags och missar matcherna mot Armenien och Finland.

Portugal ligger tvåa i gruppen då två matcher återstår för topplagen. Finland, Serbien och Polen är också med och slåss om de två EM-platserna. (FNB)

Nyan rättar

■I gårdagens Nyan skrev vi om **Tony Kjäll** som vann Tupla Cup i tennis. Han var andraseedad i turneringen och ingenting annat. Föreläsningen om mångfald inom idrotten är flyttad och tidpunkten som stod i gårdagens Nyan var fel. Det nya datumet för föreläsningen är den 12 december 14.00. Platsen är auditoriet på Högskolan Norra.

DART

Darttävlning, 13 november, Joker Darts klubblokal

Herrar: 1) Kim Brandt, 2) Bjarne Sjöblom, 3) Sune Eriksson/Lasse Åkerlund
Damer: 1) Veronica Lampén, 2) Lilian Lampén, 3) Sylvia Löfberg/Inger Lampén

GYMNASTIK

Distriktsmästerskap, 13 november, Bollhalla

Flickor

Placering (hopp, barr, bom, parterr)

Klass S-2: Kajsa Hindersson (4,6,5,7), Paulina Pellas (6,5,4,4), Lina Mattsson (7,7,7,6), Felicia Eriksson (2,3,2,2), Lenita Kjäll (4,4,3,5), Fanny Lindfors (1,1,1,1), Jutta Stolt (2,2,6,3)

Klass 3: Frida Brunberg (3,4,2,3), Vanessa Eriksson (5,5,1,5), Frida Lindfors (2,1,3,2), Hanna Pussinen (3,3,5,1), Frida Johansson (1,2,3,3)

Klass S-3: Maria Brändström (3,1,1,1), Madeleine Ekblom (1,2,-,-), Daniela Rönnerberg (5,4,2,3), Lisa Jansson (2,3,3,2), Erica Nordlund (4,5,-,-)

Klass 5: Malin Pussinen (1,1,1,1)

Pojkar

Placering (matta, räck)

Klass 1: Viktor Winkelman (4,2), Anton Dahl (1,-), Joel Lindfors (2,1), Lukas Törnqvist (5,4), Joar Holmberg (3,3)

Placering (matta, räck, häst, ringar, hopp, barr)

Klass 3: Jonathan Jansson (2,-,2,4,4,4), Joar Halling (1,1,3,1,3,1), Oliver Nyholm (3,-,1,2,1,2), Anton Axberg (4,-,4,3,2,3)

Sportens kom ihåg

■ IFK Orientering. Höstmöte ikväll 18.30. Idrottsgårdens konferensrum. Alla välkomna.

■ ÅID-cykel: Cykelmekkurs, ikväll torsdag 19.00-21.00, i redskapsgaraget i Vikingahallen. Anmälningar till kursledare Harry Rönnerberg på 0457-5301526. Program: Vanliga fel som är lätta att fixa själv med enkla basverktyg; Hur preparerar man sin vintercykel för säker vintercykling?; Vad göra åt sommarhojen/racern så den är fräsch nästa vår när det blir dags att för första cykelturen?

■ ÅID-orientering: Juniorträning ikväll, torsdag, kl 19.00 i Mariebad. Simkläder med.

■ ÅSSF: Viltmål cup 1 30+30 den 30 november 18.30 på Bredmabanen.

■ Öspelens Supporterklubb (ÖSPÅ): Reservera kvällen 16 november för höstmötet. Glömt anmäla dig? Ring genast 16736.

Viga ungdomar intog Bollhalla

GYMNASTIK. Stämningen var på topp i tisdags när det för andra veckan i rad var gymnastiktävlingar i Bollhalla. Den här gången för de lite äldre gymnasterna.

Ett trettiotal tävlande, ett antal domare, tränare samt publik var på plats i Bollhalla för tävlingar inför de stundande FSG mästerskapen som avgörs i slutet av månaden. Fyra klasser för flickor och två för pojkar födda mellan -91 och -96 tävlade i bland annat ringar, barr, bygelhäst och på mattan. De äldre tävlar i fler grenar än de yngre.

Lyckad idé

Man kan tydligt se att arrangörerna Mariehamns gymnastikförening har en bra och lyckad idé gällande utvecklingen för de olika åldrarna. Alla hjälps åt att ställa i ordning för de olika klasserna och runt om i salen hör man deltagarna applådera åt sina medtävlare prestationer. Gymnasterna förflyttar sig lika snabbt runt i salen mellan de olika grenarna, som vikt och spänstigt på de olika redskapen. Tävlingen flyter på bra, även fast det kan liknas ett ordnat kaos för det otränade ögat.

Jonatan Jansson är 14 år och en av de tio pojkarna som tävlade igår.

Vilken är din favoritgren? – Jag tycker mattan är roligast.

Hur länge har du tränat gymnastik?

– Jag har tränat i sex år.

Ni ska fara på FSG-täv-

lingar om några veckor, hur ofta hålls de?

– En gång per termin, säger Jonatan, som efter intervjun får ett litet extra pris i form av choklad av sin tränare.

Roligast att lära sig nytt

Lisa Jansson, är också 14 år och har tränat gymnastik i åtta år, men det är först nu som hon har börjat tävla.

Vad är det roligaste med gymnastik?

– Det roligaste är att lära sig nya saker och kunna kontrollera dem.

Hur ofta tränar ni?

– Vi tränar tre gånger i veckan.

Nästa evenemang för gymnasterna blir den 24-25 november, då är det FSG-tävlingar i riket som gäller.

ROBERT GUSTAVSSON
sport@nyan.ax

Foto: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

Vid barren. Jonathan Jansson var en av deltagarna i gymnastik-DM som avgjordes i Bollhalla.

Mattan. Oliver Nyholm placerade sig på tredje plats på mattan.

Ett fast tag. Anton Axberg på bygelhästen.

► MÖTEN

TÅLC r.f.
håller
HÖSTMÖTE
torsdagen den 22 november 2007 kl. 19.00 på Restaurang Nautical.
Stadgeenliga ärenden
Föreningen bjuder på mat
Alla hjärtligt välkomna!
Styrelsen

► KUNGÖRELSE

Åkf
ÅLANDS KÖPMANNAFÖRENING r.f.
HÖSTMÖTE
på Hotell Arkipelag Båtsmansrummet
onsdag 21.11 kl. 19.00
Stadgeenliga förhandlingar
Ålands Köpmannaförening

► MÖTEN

Lemlands jaktvårdsförening
håller sitt ordinarie
HÖSTMÖTE
onsdagen den 21 november kl. 19.00 i föreningens klubbhus på skjutbanan.
- Stadgeenliga ärenden
- Marcus Nordberg medverkar
Alla välkomna!
Styrelsen

► ÖVRIGT

Norra Ålands avloppsvatten Ab
Garantisyn Ettårssyn
Garantisyn på avloppsarbetena Finby - Ingby och Kroklund - Pålshöle kommer att hållas måndagen den 26 november kl 8.00 i Finströms kommunkansli i Godby kl. 8.00.
Markägare som eventuellt har anmärkningar bör meddela om dessa till kontrollanten byggmästare Bo Hellsten per tel. 04573134310 **senast 23.11.**
Styrelsen

► LEDIGA PLATSER

Skolnämnden i Lumparland
lediganslår vid Lumparlands skola
1. Ett moderskapsledighets vikariat som timlärare i huvudsyssla som **klasslärare**. Vikariatstiden beräknas pågå under tiden 1.2–12.6.2008 samt 1.8–10.12.2008.
Lumparlands skola, som ligger naturskönt vid en vik, är en liten skola (ca 30 elever) med små undervisningsgrupper.
Ansökan med CV och behörighetsintyg skall inlämnas **senast den 3.12.2007, kl 12.00** under adress: Skolnämnden i Lumparland, c/o Södra Ålands Högstadiedistrikt, Box 5, 22151 JOMALA.
Upplysningar: Skolföreståndare Anne Pennanen, tel 359031 e-post: anne.pennanen@lumparland.ax http://www.lumparland.ax/
Den som blir vald skall lämna straffregisterutdrag
Skolnämnden i Lumparland

► LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
lediganslår följande vikariat:
en sjukskötare eller närvårdare
för ett barn som kräver övervakning/vård i hemmet.
Kompetenskrav enligt reglemente.
Lön enligt TKA.
Tillträde enligt överenskommelse.
Den som anställs skall visa upp straffregisterutdrag enligt 6§, 2 mom. i straffregisterlagen.
Ansökan riktas till överskötare Birgitta Hermans, Ålands hälso- och sjukvård, PB 1055, 22111 Mariehamn
Närmare upplysningar ger avd.skötare Laila Aaltonen vid
Mariehamns hemsjukvård, tel. 538455 eller e-post: laila.aaltonen@ahs.ax
Ansökan inlämnas **senast 30.11.2007 kl. 15.00**

► MÖTEN

ÅLANDS FREDSFÖRENING emmaus
HÖSTMÖTE
torsdag 22 november kl 19 i Emmaus lokaler, Köpmansg. 11.
Stadgeenliga förhandlingar.
Tema: Buddhismen och Burma.
Nina Fellman inleder diskussionen.
Välkomna!

► LEDIGA PLATSER

Vi söker en
lastbilschaufför
till våra komprimator bilar för ordinarie anställning. Tillträde omgående.
Vi anser att Du skall ha följande egenskaper
- Förmåga att arbeta självständigt
- Intresse att köra lastbil
- Miljömedvetenhet
- Samarbetsförmåga
Har du dessutom kombinationskort är det ett plus.
Om du vill vara med och utveckla Renhållningen och din meritlista uppfyller våra önskemål så kontakta Peter Sandås eller Ingmar Wikman tel 018-27580.
Skicka din skriftliga ansökan jämte löneanspråk till Ålands Renhållnings Ab, PB 221, 22101 MARIEHAMN.
Din ansökan vill vi ha **senast 30.11.2007**

RENHÅLLNINGEN

Ålands landskapsregering
lediganslår följande tjänster; en ordinarie tjänst som
antikvarie
vid utbildnings- och kulturavdelningens museibyrå
Behörighetskrav är vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier med lämplig inriktning samt förtrogenhet med kulturmiljö och byggnadsvård. Körkort krävs.
Kontaktperson: landskapsantikvarie Viveka Löndahl, tel + 358 18 25 420 el +358 40 7594795
Ansökningshandlingarna skall vara landskapsregeringens registratorskontor tillhanda **senast den 3 december 2007 kl. 16.15.**
samt en ordinarie tjänst som
besiktningstekniker
vid motorfordonsbyrån.
Kompetenskrav för tjänsten är för uppgiften lämplig teknikerexamen, förtrogenhet med bilbranschen och innehav av körkort av klass ABC.
Kontaktperson: trafikinspektör Bengt Karlsson tel. 525 844 eller besiktningsman Tom Latvala, tel. 525 843.
Ansökningshandlingar skall vara landskapsregeringens registratorskontor tillhanda **senast den 7 december 2007 kl.16.15**
För ytterligare information hänvisas till Ålands landskapsregerings officiella anslagstavla eller hemsida.
Ålands landskapsregering
Pb 1060
AX-22111 MARIEHAMN
www.regeringen.ax

► MÖTEN

Kallelse till Liberalerna på Åland r.f.:s
HÖSTMÖTE
lördagen den 24 november 2007 kl. 17.00
på Ålands hotell- och restaurangskola (auditoriet), Strandgatan 1, Mariehamn.
Stadgeenliga höstmötesförhandlingar, bl.a. val av partiets presidium samt ledamöter och ersättare i partistyrelsen 2008, samt fastställande av budget och verksamhetsplan.
Efter mötet middag och dans, 26 € exkl. dryck.
Anmälan senast söndag 18.11 per telefon 0457 3848806 eller per epost liberalerna@lagtinget.ax

liberalerna
SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

► ANBUD

Ålands hotell- och restaurangskola
inbegår anbud på
studerandebostäder/elevhemsboende
för cirka 20 studerande för tiden 17 augusti 2008 – 20 maj 2009 med möjlighet till förlängning efter överenskommelse.
I elevhemsboendet bör ingå kök jämte utrustning, samlingsrum samt tvätt- och torkutrymmen.
Anbud bör förutom hyreskostnader även uppta kostnaderna för allmän städning och elevhemsövervakning enligt överenskommelse.
Anbudena riktas till
Direktionen för Ålands hotell- och restaurangskola, PB 54, 22101 MARIEHAMN och bör vara skolan tillhanda **senast den 7 december 2007 kl. 16.00.**
Närmare upplysningar ger rektor Diana Axén, tel. 26839.
Direktionen

► LEDIGA PLATSER

CHIPS AB
Till Chips Ab's kontor i Mariehamn söker vi en
Receptionist
Vi söker för en ordinarie anställning en serviceinriktad person som skall ansvara för receptionen och telefonväxeln vid vårt kontor i Mariehamn.
Du skall vara beredd att ta ett samlat ansvar för de uppgifter som hör till arbetet i receptionen och fungera som en nyckelperson i kontakter med besökare. Till uppgiften hör också andra kontorsuppgifter och att ansvara för kontorets gemensamma utrymmen. Vi söker dig som förstår betydelsen av ett professionellt, flexibelt och servicemedvetet kundbemötande. Du förväntas ta ett personligt ansvar och ha förmåga att arbeta självständigt. Du bör ha datorvana och även behärska finska och engelska.
Som receptionist ingår Du i ett arbetslag om 18 personer vid kontoret i Mariehamn.
Närmare uppgifter om tjänsten ges av Kjell Weckström, telefon 018-25800.
Skriftliga ansökningar bör vara oss tillhanda **senast den 23 november 2007.**
Ansökningarna skickas per post till Kjell Weckström, Chips Ab, Strandgatan 6, 22100 Mariehamn eller per e-post till kjell.weckstrom@chips.fi

torget.ax

ÅLANDS STÖRSTA KÖP- OCH SÄLJMARKNAD

Telefon dygnet runt:

0600 91 219

5,05 € + *Isa*

SMS:

Skriv **TORGET** barnvagn säljes, tel 23 444 till **173 521**

0,95 €

torget.ax

Ladda upp bilder, annonsera flera veckor, ändra eller ta bort din annons

Priser för privatpersoner:

Annons i tidningen & på torget.ax

0 €

Bild på hemsidan

0 €

Bild i tidningen

10 €

Signatursvar

10 €

Faktureringsavgift tillkommer på fakturor under

33 €

= bilder finns på torget.ax

• Barnartiklar

• Säljes

Juniorsäng Utdragbar, vit med blå detaljer. Madrass ingår. Tel 13199, 0407654394

☑ Brio barnvagn Brio sitt- o liggvagn i mycket bra skick. Luft-hjul, regnskydd, ställbart handtag mm. 75€ Tel 12707, 0400462535

Barnkläder i bra skick. 1 kasse flick st.50-70. 1 kasse pojk st.50-68. Påslakanset för spjålsäng, barntäcke, skor, stövlar st.19-25. Bilvägsmatta. Tel 04573431974

Spjålsäng, vit, fint skick. 30€ Tel 0407361077

Barnvagn, gå-stol. Brio kom-bivagn, blå/beige med tillbe-hör, 90€. Ufo gå-stol, 20€. Tel 0400714489

Brio tåg, 40 delar tågbanan inne-håller bro, tunnel, skenor, lok, vagnar m.m. 35€ Tel 0405669411

• Bilar

Vindrutor
billackering
bildelar
bilreparationer
beg. bilar

ÅLANDS BIL & DELAR
Grönbacka 16, 22 150 JOMALA.
Tel. 31 363, fax 31 976
info@alandsbilodelar.com
bilodelar.com

• Säljes

Ford Escort van1.4 Paketbil, -96, 142tkm, takräcke, dragkrok, mo-torvärmare mm. År i bra skick och säljes som obehövlig!. 2750€ Tel 0400407677

☑ Toyota Hilux -84 pickup 2,2L diesel, s+v-däck. Nybesiktigad. 1300€ Tel 0400450002

Toyota Corolla 4WD Fyrhjuls-driven farmare, -99, 1,8l ben-sin, 115tkm, s+v-däck, dragkrok. 12000€ Tel 04575919263

Nissan Primera gt Säljes pga flytt, går bra, full servicebok med regelbundet oljebbyte och lätt stylad. Kom och prova eller ring för mer info. 10000€ Tel 04575267145, cperotie@hotmail.com

☑ Audi A4 Avant -98, 1,8Ts, Quattro 4wd, 180hk std, ACC, Fjärrst.larm Färrddator, 4x el-hiss, MP3 radio. 13500€ Tel 0405143809

Fina vinterdäck 195/65/15 på Peugeot-fälgar. Tel 04573425495

Brio lok som drivs med batteri, kan köra framåt och bakåt. 10€ Tel 0405669411

Musikmobil ”Tiny Love”. 15€ Tel 32113

Junior utdragssäng fu-ru med låda på hjul. 50€ Tel 22717, 0400127888, rocker@aland.net

Skötbord, vagn. Skötbord, vit-målad m två lådor o hylla nere, 25e. Brio kombivagn mörkblå/gul med bärkorg, skötväska och myggnät, 200e. Tel 0400337316, erkki.santamala@nyan.ax

Bilstol Akta Graco duo xtp, lår gammal, i gott skick. Tel 04575300973

• Köpes

Bilbarnstol 0-13 kg. Tel 04575483392

☑ Skoda Octavia 2001 1.4 l. bensin, rallyröd, c-lås, larm, cd m 4 högt, nya v-däck, ca 64tkm, servicebok. Säljes eller by-tes mot min. 3 sitsig pickup. 12900€ Tel 04573427969, sven.sjoblom@aland.net

☑ Mercedes C180T Svart metal-lic, automat, 18” sommar, v-däck. 2 ägare. Välskött familjekom-bi. Ring för mer info!. 12900€ T el 04573135696, 04573425554, fredrik@traningsverket.fi

Takbox Thule Combi 250 pris. 50€ Tel 41538, 04573844038

Ford Fiesta Bravo 2d 1,1. Tak-lucka, nybes., bensinsnål, s+v-däck, fin. Tel 0408526607, Jonmayen@gmail.com

Nissan Micra GL Hatch-back 0,98L, mycket bensin-snål, utan rost, nybesiktad, s+v-däck. Tel 0408526607, Jonmayen@gmail.com

Vinterdäck Cheva 15” v-däck på original aluminiumfälg. Pas-sar Transsport. Bultcirkel 5/115. Prutbart vid snabb affär. 500€ Tel 0405260446, 34582

☑ Opel Vectra farmare -98. 2.0 16V. S+v-däck på fälg. Dragkrok. Metallicfärg. Motorvärmare och kupevärmare. Antispinn. Airbags. 8000€ Tel 34582, 0405260446

Rymlig familjebil Chevrolet Transporter -01, 110tkm, 7pers, cd-spelare, skinnklädsel, drag-krok, s+v-däck, endast 2 ägare. 22000€ Tel 0405538685

☑ VW-Polo 1.2l,12.03. Nu ska min fina VW Polo 1.2l, 5d, 12.2003 säljas! En rolig o fräsch bil! Mätarställning: 84tkm. 11500€ Tel 04573431311

Toyota farmare Camry touring 2.2 -92, ca 260tkm. S+v. Obe-siktad. Rep. behov. Pris kan dis-kuteras. 400€ Tel 04573429206, pasondell@hotmail.com

2stsommardäck 155x13,ejregum-merade. Tel 22996, 04573428699

Toyota Corolla hatchback Li-ne-a sol, -00, AC, airbag, ra-dio-cd-spelare och färdda-torn. 87tkm. Ålandssåld. 9500€ Tel 0407273333

Ford Fiesta 1,1i -92 Jättelite med-körd 70tkm. D-krok. Fint om-skött, ser ut som en splitterny bil. S+v-däck. Behändig, fin, lite bil. / Louise. Tel 0503131516

Ford Fiesta 1,3 -00, insprut-ning + styrservo. Nybesiktad. Allt i fint skick. Splitternya s+v-däck. Lite medkörd. Väl om-skött. Ny cd-spelare. Nyservad. Tel 04575631516

Opel Astra stw. 2003 All utrust-ning. 60tkm. Säljes från dödsbo. 13000€ Tel 04573428177

Ford Fiesta Bravo 1,1 ut-an rost, taklucka, s+v-däck, fin. 800€ Tel 0408526607, Jonmayen@gmail.com

Vinterhjul M+S Till Volvo V70. Passar även andra modeller. Med Nokian WR 215/55-16 dubb-fria däck. Pris för alla fyra. 90€ Tel 33883, 0405944684

Opel Vectra kombi -98 2.0l, kli-matanläggning, fjärrstyrt cen-trallås, 178tkm, nya bromsski-vor/belägg, vinterdäck med-körda endast en säsong. 7000€ Tel 31921, 0407265921

Volvo vinterdäck. 4st 15” med kapslar. Ässä 195/65x15 i okej skick, passar S60, V70 o S80 med flera. 160€ Tel 0405700478

Saab 9000i -89, nybes., drag, s+v-däck. 700€. Tel 04573427362

Datsun pickup, nybesiktad, 2.2 diesel-82.Längre flak.Ringkvälls-tid. 700€ Tel 14753, 0503602979

Vinterdäck på fälg Good year, M+S 175/70 R14. 300€ Tel 04573587887

Audi gt coupe 2,2i 93, bes., mim fälgar, gott bruksskick. Pigg! Ev. byte Bmw e30 projekt eller färdig bil. 2000€ Tel 0456770923

Pobeda! Poppen är till salu pga andra projekt! Med eller utan husvagn. Tel 0456770923

Datsun 100a affi nybes, s+v, bruksskick. Bra lära-sig-köra bil. Byte?. Tel 0456770923

Liten sportbil Nissan cupé 1,6 SLX, bytes mot EU-moppe. An-nars 1200€. Tel 0408568194

Nissan Bluebird 89, bra vinter-däck med. Ring efter kl.16. 500€ Tel 04573649613

Saab 9000i 2.0 16v -86, c-lås, stol-värme, s+v-däck, messa eller ring efter 17. Bytes mot Ford Fiesta 76-83 eller. 1000€ Tel 04573799011

☑ Paketbilsdäck Gislaved Nord Frost 185/14 ca 9mm kvar på Isu-zu- fälg men passar även fler pa-ketbilar. 250€ Tel 0504324802, 0 4575483150

☑ Paketbilsdäck 2st Vredestein 2st regumerade 185/14 på Toyota Hi-Ace fälg ca 8mm kvar. 200€ T el 0504324802, 04575483150

Toyota Corolla GTI -89, svart, 114tkm, ny koppling, ny framruta m.m. Prisdé 3300, BVSA. Ring för mer info. Tel 0407644397

Mazda personbil -92. 1500€ Tel 04573792938

Golf-88 nybesiktad 13.11.07 ua. Fina vinterdäck, m-värm + cupé-ut. /Marcus. Tel 0405957037

Ford Escort Besiktad fram till maj -08. Har något fel på växel-lådan/kopplingen (men vet in-te vad), går annars bra. 1.6 liters motor. 200€ Tel 04573424574, tompi.eriksson@hotmail.com

Mitsubishi Lancer 1,5 GLXi 5d HB. 150tkm. S+v-däck. Res.dels-bil med krockat bakparti medf. Bytesförslag kan diskuteras. 500€ Tel 04573749904

VW Golf 1,6 -85, metallicgrön, 164tkm, s+v-däck. Prisdé 2000€, kan diskuteras. Tel 04573430064

Ford Fiesta 90, s+v-däck, be-sikt. till augusti -08. 500€ Tel 04573428676

Pontiac Transport-96 Perfekt familjebil 124tkm, 7pers. Abs, takrails, nya s-d, cruisecontr. 5 ut-tagbara säten, c-lås, cupé-o mo-torv.uttag mm. El. bud. 9000€ Tel 04573135935

Ford Focus farmare 2000, blåme-tallic, medk. 39.700, s+v-däck. Tel 04575244484

VW Bubbla En pärla VW 1500. Automatväxlad, -69. Måste ses, nybesiktigad. Endast varit i som-marbruk. Vinterdäck finnes ej. 7000€ Tel 0505864100

Audi A6 kombi -00 2.7 Biturbo Q santoriniblå, nyservad och pe-dant skött. Säker vinterbil. Finns på Bilmacken. Provkör gärna!. 22600€ Tel 0400419035

Däck Vinterdäck GoodYear 185R 14C på Datsun pickup fälgar. 4st. 60€ Tel 41538, 04573844038

Toyota Hiace -91 Lite medkörd sen motorrenovering. Dubb-la skjutdörrar. Bra s+v-däck. 3000€ Tel +46768349952, aalto.jan@gmail.com

BMW 2002 Turbo -68 Garret T04. Bur, Sparco stolar m.m Reg-gad på Åland. Ring kvällstid. 9700€ Tel +46768349952, aalto.jan@gmail.com

Ford Orion 92 1.6 besiktad, nya s+v-däck. Tel 04573424871

☑ Volvo V40 -03 Vinrödmetal-lic, färddator, AC, dragkrok mm. Endast 57tkm. Fin, en ägare. Tel 0407049393

Honda Accord -86 Vit, 2.0 l, i bra skick, med dubbla upps. sommar-däck + bra vinterdäck. Besikt. o klar. Billigare vid snabb affär. 700€ Tel +3584573823359, 018 12356

NYTT HEMLAN
golv

NERA VÄRME ...

FRESH Ventilation

VÄRMEFLYTTARE

En bra lösning för dig som vill ta tillvara värme från t.ex braskaminen

120,-

BYGGVARHUSET

BYGG • TRÄ • LÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VÄRMTVG
TFN +28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174, ÖPPET VARD. 8-17,
TORSD. 8-19, (Egglagret 8-17), LORD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

ÖPPET ALLA TORSDAGAR TILL KL. 19.00

Ford Sierra 2,0 -87, 180tkm, i fint skick, s+v-däck, s-däck på alufälg, elhissar, centrallås, sollucka o ser-vicebok. 700€ Tel 04573425090

☑ Dodge dart 70-talare, körd ca 4 år sedan, motor o växellåda fungerar men bör ses över, ej ros-tig, men bör målas, reggad, obe-siktad. 750€ Tel 0407697561

Välskött Volvo V40 T4 (200hk). Årsm.-98. Bra s+v-däck. 168tkm. Dragkrok, färddator, halvläderklädsel m.m. 9000€ Tel 41868, 0407462277

Nissan 100 NX svart, Bilstein dämpare o fjädrar, Foxracing fäl-gar, vinterdäck på originalfälg. Tel 04573427196, 32758

Nissan Bluebird 2,0. Pas-sar bra som ungdomsbil. Tel 04573427196, 32758

Ford Transit fälgar 14” 5-bult. Pris för alla fyra. 100€ Tel 04573135160

☑ Mitsubishi Lancer 91 säljs pga flytt. Bra skick, viss justering behövs. Bes. till mars -08. S+v-däck finns. Billigare vid snabb affär. 160€ Tel +46708296156, dahlsimon@hotmail.com

Chevrolet. Cheva Astro -90. Ac, automat, s+v-däck, besiktad. 2000€ Tel 41538, 04573844038

Vinterdäck 4st 13” dubbade i mycket bra skick, passar bla Toy-ota Corolla. Ring dagtid. 50€ Tel 15646

Opel Kadett 1,6 farmare -91. S+v-däck, cd. Går bra. Kan ses vid TB:s parkering. 1150€ Tel 04573135160

Mercedes farmare -99 Mer-cedes classic 180 farmare. 104tkm. 14800€ Tel 0405265467, danka@aland.net

Mazda 323 säljes som isbil. Nya vinterdäck. -82. Lite krockad i fronten 4-växlar. Ring för mera info. Tack!. 110€ Tel 0504689984

Bmw 540 6-vxl. -95. Ac, stora färddatorn, cd-växlare, alu.fälgar sommar + vinterhjul. Pris: bud. Tel 0408423900

Fiat Croma 2.0i-88 fullutrustad utom AC. Bra förstabil. Rostfri. Lättmetallfälgar. Twin cam. 500€ Tel 04573613368

Chevy Van diesel-89 Bra skick, ingen rost, 270tkm. S+v-däck. Säljes så som obehövlig, mer in-fo. Tel 0405477043

Vinterdäck. Dubbade Nokian Hakkapeliitta 265/70 R16 ”Sport Utility” på alufälgar med 5 bult-hål, som nya. Passar t.ex. M-B ML. Tel 0400529377

• Säljes

Isuzu Trooper-86 paketbilsreg. + mycket delar. Tel 0400762803

Honda Accord 2.0 -90 servo, c-lås, elhissar, ac, dragkrok, cd mp3 spelare, s-däck på alu-fälgar+ v-däck, motorvärmare+ kupeut-tag. Priset kan diskuteras. 2000€ Tel 0405549001

Fälgar 17" alutech 7x17. 1år gamla. Bultmönster 4x100 5-ekrade. Däck 215/40/17. Passar bland annat på Bmw e30 och Opel. 700€ Tel 0409100832

Vinterdäck 4st 155-12, passande Nissan Micra. 100€ Tel 04575244095

Vinterdäck 4st 135-13, passande Ford Fiesta. 100€ Tel 04575244095

Vinterdäck i bra skick. 175/65/R14 på Volvo 440 fälg. 80€ Tel 0442524023, 22250

• Köpes

Seat Ibiza, billig, köpes. Reg. o bes. Tel 04573613368

• Båtar

• Säljes

Cresent 53 dc med 60hk Mariner -91 i fint skick, båten är i behov av lite renovering. Pris enligt överenskommelse. Tel +358408618784

Utförsäljning! Reglage, instrument, mahogny, dörrar, lister, glasfiber roving, cruisair luftkonditionering + mycket mer. Tel 0400721900, jonas.svenblad@ae.aland.fi

Motorer med drev Säljes som pkt alt drev sep. 2x Mercruiser 636DTA 6-cyl 3,6L 180hp 1050h bravo-2 drev. Överhalade 2003/-07. Tel 0400721900, jonas.svenblad@ae.aland.fi

Tandemkajak Point 65 K3R slum-pas iväg. 1200€ Tel 04575483182

• Cyklar Mopeder & Mc

• Säljes

Flickcykel. Tunturi 20", 3-växlar. 25€ Tel 41538, 04573844038

Scootermopedfynd Piaggiomoppe typ Vespa, blå, obegagnad men ej årets modell. 1400€ Tel 0405231596

Scootermopedfynd II. Piaggiomoppe typ ZIP, röd, obegagnad men ej årets modell. 1100€ Tel 0405231596

Supererbjudande! Moped skoter Kymco Super 9 2004. Mkt bra skick. Julklappsfynd!. 950€ Tel 04573135160

Suzuki PV Fin PV söker nytt hem p.g.a. körkort. Tel 04573421692

Suzuki Intruder 1400 -90, svart, custom. 5000€ Tel 0407342385

Scooter -05, medkörd endast 1000km, saknar hastighetsvarjer + repig längs höger sida. Går bra. Hjälm ingår! Kontakt endast kvällar!. 800€ Tel 04575957831, julia_lindfors@hotmail.com

26" pojkeykel Fin! 18-växlar. 100€ Tel 04573428399, 31899

AFB förgasare Carter/Edelbrock. Nánting runt 625cfm med GM-linkage (ska på en 70-tals Olds med 350:a). Tel 04575221762, karre.hampf@infa.fi

Extrabroms Extra handbroms för övningskörning till Pajero eller liknande stor bil. Tel 04573613013

Dubbdäck 15", typ 175-185/65 i bra skick, gärna på Volvo 4-bultsfälg, ö. köpa. Tel 0408345490

Vinterdäck passande Opel Vectra köpes. Tel 04573425495

Ovningsbroms önskas köpa till ett rimligt pris. Tel 04573421640

Bakhjulsdriven, billig, besiktad bakhjulsdriven bil. Modell spelar ingen roll. Samt cross 125cc uppåt max 1500€. /Jocke. Tel 04573430408

Diesel pickup ö köpa. Tel 04573430512

Bättre beg. v-däck 165 R14 köpes till gammal Mazda 626. Tel 04575300953, sboman@abo.fi

Lohi 410 bra vattenskidsbåt. Fin Johnsson 35hp -01 med trim o tilt. Ny styrning. 2800€ Tel 0408423900

Vindrutebåt i furu med scandeck i mahogny. L:5m. Nya spanter lagade. Däcket nylackerat. Viss renovering kvar. Utan motor. 400€ Tel 04575243803

5m. styrpulpet med dubbla pulpeter. 50hk Yamaha, trim o tilt. Ekolod, spöhallare, trailer. Tel 04573430783

• Köpes

Mindre motorbåt. Typ roddbåt till höstpris, samt mindre båttrailer. Bild kan sändas. Tel 04573425320, KRRISTER_98@HOTMAIL.COM

Suzuki RM 125 cross säljes med endel tillbehör o skydd. 800€ Tel 0400745153, stefan.fagerstrom@pp.inet.fi

Moped Helkama ax vattenkyld original i mycket bra skick. Priset kan diskuteras vid snabb affär. 500€ Tel 0405026582

Helkama Raisu 4st. 1 körbar. 250€. Tel 04573427362

Derbi moped xrace. Måste bort!. Tel 0407607909

Yamaha yz80-91, går bra. 600€ Tel 0408156753

4-hjuling Suzuki Atv 4x4 -04, motor 650cc vattenkyld. Något använd. 3900€ Tel +46707309313, bma@spray.se

📺 Yamaha Super Tenere 750 cc -89. Vålhållen och service bokförd. Packväskor medföljer och däcken nya. El-start. 3500€ Tel 0407613472, 12307, stefandersson@moose-mail.com

Suzuki PV säljes i bra skick, nästan helt ny cylinder och 5 växlad. Reservdelar medföljer. Tel 04573421315

• Djur & Tillbehör

• Köpes

Vinterbonad kaninbur större modell, med tak, plats för 2 hermelin. Tel 04573425974, 14962

Kattungar önskas, som kommer att bli innekatter, gärna lång(halv)håriga katter. Tel 0503 798440, 0405040674

• Säljes

Sköldpadda 2-årig grekisk land-sköldpaddshona till salu. Jättevrig! Säljes p.g.a. tidsbrist!. 200€ Tel 04573421718

VBL valack 17år, 165cm. Trevlig o snäll. Har tävlat hoppning, sparsamt tagen, mycket kvar att ge. Ej till nybörjare. Grejer medföljer. 1200€ Tel 04573421103, klimpen90@hotmail.com

VBL sto 11år, 170cm, otroligt snäll, barnvänlig. Funkar bra till ridning eller avel. 2 föl sen tidigare. Grejer medföljer. 1200€ Tel 04573421103

Hästmorötter ekologiska. 0,20€/kg. Tel 38583

Flatcoated retriever 3 tikvalpar söker aktiva hem. Båda förändrarna friska. Far jaktchampion mor spårchamion. Bäge har cert från utst. Leverans vk 49. Tel 0405365174

• Elektronik

• Säljes

📺 Sony projektor Sony VPL-HS3. 150 tum. Ingångar: HDMI, Video - R L Audio, S-Video och PJ Multi. Lampan har gått 185 tim. Golvduk, kablar medfölj. 1500€ Tel 0405723153

📺 Xbox spel Project Gotham Racing, Driver 3, Unreal Championship och FIFA Football 2005. 20€st. Tel 0405723153

📺 Gamecube spel Phantasy Star Online Episode 1&2, Need for Speed Underground, Beach Spikers, Waverace, NHL 2004 och FIFA Football 2004. 20€st. Tel 0405723153

📺 Playstation 2 spel Unreal Tournament,Baldurs Gate Dark Alliance,Medal of Honor,James Bond Agent Under Fire,NHL 2001 2002 2003, FIFA 2002 2003. 20€st. Tel 0405723153

📺 Hemmabio Innehåller Sanyo 32 tums widescreen tv, Sony 5.1 DVD hemmabiosystem och en digitalbox för MCA. 350€ Tel 0405121179

Samsung telefon. En fin silverfärgad Samsung SGH-X480. 70€ Tel 04573426840, 13598

Trådlös telefon säljes. 20€ Tel 04573135508

Medryttare sökes till supermysigt sto ca.155cm, nära M:hamn. Du bör ha erfarenhet då stoet behövs ridas till, vara ansvarsfull o ha körkort o bil. Tel 0504127127

🐠 Akvarium 375 lit. Säljes med tillbehör o fiskar. Ny pump. Lampa med 2 kanalers klocka. 150€ Tel 0400745153, stefan.fagerstrom@pp.inet.fi

120L Juwel Lido akvarium, 2 månader gammalt! Allt medföljer-fiskar, växter, grus, skåp mm!. 200€ Tel 0405625695

Hö i småbalar 2€/st. Tel 0183124 7, 04573134247

• Övrigt

Medryttare/fodervärd 2 ridskoleryttare, ridit ca 6år, vill ha sommarhäst, nära M:hamn. Tel 19494

Fodervärd Sökes till ridhäst, snäll och mycket utbildad, lättriden. Ring för mer info och provridning. Tel 04573422777

Ryttarlös? Söker trevlig häst att dejta för mysiga stunder i skog och ev på upplyst bana. 26-årig kvinna m bil finnes. Tel 17141

Två boxplatser uthyres i Kvarnbo för 70€/mån. Vi delar på grovfoderkosnader och sågsåpanskostnader. Ring efter kl.16. Tel 0408533839

TV 32" 100 Hz TV Sony FD Trinitron Colour Tv KV-32LS60E bildrörs-tv med helt flat bildyta i absolut toppskick. 350€ Tel 0405944584

W710i Sony Eriksson W710i (gsm) med 512mb minneskort, billigare vid snabb affär. 170€ Tel 04573421692

CD Windows XP Service (cd) för uppdatering av Windows XP. Professionell. Tel 0400687755

Nästan oanvänd iPod nano 4 GB. Priset kan diskuteras. 170€ Tel 0400539294, kristoffer_sandell@hotmail.com

Bra digitalkamera Canon Powershot A630, 8Mp 4xoptisk-zoom, 2Gb minne, utvikbar skärm 2.5" laddbara batt. och laddare. 270€ eller bud. Tel 040 8729923, 04573430489, taunus_rules@hotmail.com

Bra dator. Amd4000+ 64bits x2, 3Gb minne, 80Gb hdd, trådlöst nät,dvd brännare, svart chassi med display, 450€ el bud. Tel 04 08729923, 04573430489, taunus_rules@hotmail.com

Teleobjektiv Sigma 135-400mm F/4,5-5,6 DG APO Canon. Inklusive stativfäste och väska. Passar ex. Canon Eos 300D, 350D och 400D. Nyskick. 400€ Tel 0405283388, tommy.aspback@aland.net

Ps2 säljes med kontroll, ratt och pedaler och massor med spel plus 2 minneskort. Priset diskuteras vid affär!. 150€ Tel 0403526477

Digitalkamera, ny Samsung, 10 megapixel, 1 Gb minneskort, batteriladdare. Säljes såsom obehövlig. 140€ Tel 0407483709

Sony TV 28" digital bredbildsTV. I toppskick! Med bruksanv. och i originalförpackning. 300€ Tel 0407058260

Salora tv i bra skick! Säljes pga nyköp med text-tv. 50€ Tel 41962, 04573428638

Digital videokamera JVC säljes så som obehövlig. Garanti kvar. Oanvänd. Nypris 430. 300€ Tel 04575244428

• Fastigheter

• Uthyres

📺 Vinterbonad stuga! I Lemland för åretrunt boende med alla bekv, strandtomt. 500€/mån kallhyr. För mer info ring!. 500€ Tel 04573430558, 0456786005, rogerekholm@hotmail.com

📺 Bagarstuga 9 km från Mariehamn. Ca. 70 kvm. Storstuga, kök med vedspis, sovloft, badrum och veranda. Elvärme. Ring tidigast fred. 2.11 kl.18. 600€ Tel 0405427644

📺 Rum uthyres i M:mn Möblerat rum i centrum uthyres till kille, 01 jan-30 maj. Kök och badrum delas med två andra hyresgäster. WiFi finns. Tel 0405882333, brazen.abbot@aland.net

Lägenhet om 2 rum m. kokvrå 44 kv. uthyres i Västernäs till skötsam person. Ledig från den 15.12.07. Tel 0405886716, 22438

Stuga + bastustuga för längre tid i skärgården. Sjötomt, el, vatten o wc. Unikt läge. Tel 55342, 0405405917

3 rum o kök. Nybyggd lägenhet i Sviby. 75m². Tillhörande fristående carport. Uthyres fr.o.m 1.1.2008. För mer info ring el. maila. Tel 004790890826, 045737 89802, chris-gus@hotmail.com

Lägenhet, 2 rok Bastuv.12. Badr. m bykm. uttag, 55m², delv. nyrenov. Vån.1 biltak, förråd. gem. bastu o bykstuga, altan mot väster, lugnt läge. 530€ Tel 42429

Stuga i Lemland uthyres, ledig omgående, ca 40m², 2 sovrum, allrum, wc, dusch, ca 17km M:hamn. 350€ Tel 0400529430

2:a i Söderby uthyres ledig fr. 19.11 hyra inkl el, vatten, värme. 420€ Tel 0400529430

Trea vid Ålandsvägen 3 rum o kök uthyres vid Ålandsvägen. 75 kvm balkong mot väster-våning 1. Ledig fr 1/12 -07. 795€ Tel 04573828499

• Önskas hyra

Etta/tvåa i H:fors Skötsam och rökfri ung kvinna önskar hyra etta eller liten tvåa i Helsingfors. Hyra max. 600 eur. Tel 0503449361

2:a eller 3:a önskas hyra av skötsamt par. Tel 04575072330

• Hus & Hem

• Säljes

Bärbar dator Nästan ny Acer Aspire 5102 inkl. diverse program säljes såsom obehövlig. Garanti finns. (Nypris 750 euro). 450€ Tel 0407483709

ATI grafikkort ATI x1950XT 512 mb Gddr3 minne, 256bit, 400mhz ramdac PCI express. Några månader gammalt. Bvsa. Efter kl.16. 120€ Tel 0408172580

• Köpes

CD Windows XP Servic (cd) för uppdatering av Windows XP. Professionell. Tel 0400687755

Playstation 2 i bra skick, gärna med kontroll, även spelet Singstar önskas köpa. Tel 13287

Önskas hyra i Sthlm Jag och min pojkvän söker efter lägenhet i Sthlm, helst en 1,5 eller 2 rummare med bra förbindelser till stan. Tel +358440608825, kia_now@yahoo.se

1:a/2:a i M:hamn Jag är en 18-årig, skötsam tjej som önskar hyra en etta eller tvåa i Mariehamn, gärna omgående. Tel 0405398008, elin.langels@hotmail.com

2:a eller 3:a önskas hyra snarast av skötsamt par. Tel 04573421560

Önskar boende. Par och katt önskar boende i Mariehamn. Önskar hyra ett litet hus med trädgård el 2/3 r+k lägenhet på marknivå med ter. Tel 0408574421, drw33@hotmail.com

2:a önskas hyra. Rökfritt och ansvarsfullt par i 20-årsåldern söker 2:a i Mariehamn. Tel 0400232923

3:a eller större önskas hyra av skötsamt par med fast inkomst och bra referenser. Helst centralt. Tel 0407644397

Familjen växer... och vi kommer att behöva ett rum till. Blivande mamma och pappa söker lägenhet, stor tvåa, trea, parhus, radhus i stan, i Jomala. Tel 0408346087, piivi87@hotmail.com

Hus/lägenhet. Söker 3 rum o kök hus/lägenhet till en person med fast lön, i Hammarland eller i Mariehamn. Tel 04573433302

Litet hus på landet Sverige-pendlare. Jag önskar hyra ett litet hus på landet för en längre tid. Eckerö, Hammarland, Finström. Maxhyra 200€/må., ulrica.m@innocent.com

4 rok. Oskar hyra en fyrrummare i staden., anders_nordblom@yahoo.se

Bostad önskas Ung tjej söker bostad snabbt. Lugn och skötsam. Tel 0408170240, balo-88@hotmail.com

Hus eller stuga Långtidshyra, inga höga krav. Rustar gärna som delbet. av hyra. Föglö, Vårdö el fasta Åland. Tel 00461683070, 00 46703567789, yankhee37@spray.se

1:a, lägenhet. Jag söker etta med rum o kök + badrum i Mariehamn. Rökfri o utan djur. 300400 Tel +358408780310, OSBORNE05@O.P.L

Lådhurtsar 2st Ikea i bok. Pris per st.. 50€ Tel 04575301302, 15619, carola.karlsson@aland.net

• Säljes

☑ Tv/bokhylla i körsbär, med öppna hyllor, plats för tv, 2 vitrindelar med belysning, lådor och ett skåp. bild på nätet. Tel 0407488100

Klädpress Magic steam av märket Singer, lite använd, som ny. Tel 0407488100

4st taklampor i furu. 10€/st el 30€ för alla. Tel 04573135508

4 vita köksstolar, gedigna. 15€/st el 50€ för alla. Tel 04573135508

Lavasäng 70x200cm, med vidhängande natteduksbord. 20€ Tel 04573135508

☑ Yoghurtmaskin. Krups Joghurtette för 1 liter yoghurt i 6 burkar. Bruksanvisning på svenska. 2 förpackningar Fitline yoghurtstarter på köpet!. 32€ Tel 0400744358, ninab@aland.net

☑ Exklusiva tapeter 3st rullar. Cole&Son, Woods, lila med vita björkstammar. Köpta från Mysiga Hem, finns att få tag i flera där. Nypris: 91,60/st. 45€ Tel 0400725394

Matbord med 6 stolar I gott skick varande runt matbord (120cm + 45cm förlängningsskiva) i palisander + 6 stolar med svart lädersits. 500€ Tel 04573420518, 23606

☑ Loftsäng i massiv furu. Bra skick! Höjd:120cm. Madrasser med måtten 90x200 passar i sängen. 110€ Tel 0407225900

☑ Jättesnygga soffor Soffor 3+2 i blått tyg köpta på EM. 1 år gamla. Nypris 2000 euro.kan även säljas separata.900 / BUD. Tel 12707, 04573433006

Bokhylla/skåp i bokfaner, halva med öppna hyllor, halva med luckor, B:157 H:108 D:40cm. 85 e eller kom med ett bud!. Tel 22182, 0407035892

Vitrinskåp i bokfaner, B:80 H:161 D:38cm. 85 e eller kom med ett bud!. Tel 22182, 0407035892

TV/stereobänk i mörkt trä med lådor och öppna hylor. B:165 H:53 D:45cm. 30€ Tel 22182, 0407035892

Stor hörnsoffa, fint skick, 3x3 sitsig, grå, överdrag medföljer i beige, båda lite över 2,30 långa, kan stå med eller utan ben. 60€ Tel 04573427196, 32758

Telefonandel i Mariehamn. 40€ Tel 0407361077

Torkskåp. 2st dubbla torkskåp. 200€ Tel 12201

3-delad bokhylla m. blyinfattat glas + soffbord, brunt. Tel 12872

Köksbord + 4 stolar, knappt använt. Nypris 570€. Priset kan diskuteras. 300€ Tel 0408575730

Köksmöblemang Runt köksbord m iläggsskiva, björk o blålack, 4 stolar, bra skick, säljes p.g.a flytt. 150€ Tel 0408617052

Möbler säljes billig Natteduksbord och tv-bord i teak, beige tygsoffa m. 2 stolar i fint skick, soffå i konstläder 3+2-sits, hallbord o spegel, billigt. Tel 0405886716, 22438

Duschkabiner 80x80 samt 70x90 säljes. Tel 0400529320

Mariehamns telefonaktie. 45€ Tel 04573428177

☑ Lädersoffor 3+2 i körsbär. 300€ Tel 0407488100

Elvärmeelement. Oljefyllt elvärmeelement på hjul 1000w. Endast litet använt. Ring kvällstid. 25€ Tel 0405745823

Trä växthusskåp ca 2m x 1.5 x 1.5m. Gammaldags glasfönster. 50€ Tel 0503219268

Geringssåg, nästan ny ”GERN” säljes som obehövlig. 35€ Tel 0400780469

Trädörrar för inomhusbruk modell 80-tal, vita. 5€ Tel 04573428177

Skåp och hyllmoduler mörk 10-delad, 3 hyll, 2 skåp, 2 låd, 2 vitrin, 1 barskåp. 250€ Tel 14384

Matsalsmöblemang. Mörkbetsat runt bord med tilläggsskiva och 4 klädda stolar. 250€ Tel 14384

Bra teakytterdörr med glas. 10x21 vänster. 490€ Tel 04573432120

Juniorsäng, udragbar, i mörkbetsad furu + låda på hjul + madrass. 100€ Tel 32113

Vinställ, svart, i smide, plats för 45 flaskor. 50€ Tel 32113

Rottingmöbel 2st Ikea rottingstolar i ”viläge”. Pris 50€/st. Tel 32113

☑ Soffa + fåtölj 3+1, svart, läder / läder. 100€ Tel 0400705408

☑ Bäddsoffa blå m.m. Tyg / träbeslag. 100€ Tel 0400705408

☑ Skrivbord i ek, stort. B:75cm H:75cm + 90cm hylla. Hurts med vit låda och plats för dator. Nytt. 150€ Tel 04573425880

☑ Soffbord av antikt spel-/salongsbord, sent 1800-tal. Sannolikt av betsad alm. 99x110 cm, kapat t höjd 57 cm. Ursnyggt med f.ö. modern inredning!. 85€ Tel 0400744358, ninab@aland.net

Frysskåp Bosch H:120 B:60 D:60. I gott skick. 80€ Tel 04570721120

Snurrfåtölj fräck, äldre, i vit viny. 25€ Tel 12314, 04573424548

Innerdörr 921 Isolerad, vit, slät. I orig.förpackning med karm. Nypris 400€. 200€ Tel 04573432903

Runt, stort matbord med utdragsskiva i mitten. Behöver slipas. 40€ Tel 04573427119

Antikt klaffbord med klaff åt båda ändar. Defekt fot. 40€ Tel 04573427119

Lavasängar 80x2m. 5€/st. Tel 04573427119

Akta kalvskinnsmatta stor o svartvit. 50€ Tel 0407450936

Nästan nytt kylskåp Electrolux, 121 liter, ev. för inbyggnad B:49,5 H:83 D:58cm, frysfack 17 liter. Tel 04573135935

Disk- o sköljho, rostfri, för infällning med måttet 48,5 x 61,5 inkl. stanklås. Tel 04573135935

Electrolux kylskåp med frys. 50€ Tel 0400574932

Bastuaggregat Harvia 6 kW för den lilla bastun. Nästan oanvänt. 100€ Tel 01841872

Stickmaskin. Knitmaster handstickmaskin med tillbehör. 50€ Tel 38021

Infravärmare för ex. veranda eller liknande. 20€ Tel 38021

Ekdörrar med glsruta, bredd 1m, 3st. Tel 0505632616

Köksinredning stomme från 80-talet, målade felfria luckor från-98. Bortslumpas!. Tel 0407743572

Isolering – bergull Begagnad i gott skick, ca 10 kubik. Tel 04573421376

Skriv-, datorbord. Snyggt datorbord i bra skick i bokfaner. D:54 H:72 L:93cm. Billigare vid snabb affär. 40€ Tel +3584573424144, 01823141, Emil_Palen@hotmail.com

Mikrovågsugn Whirlpool, digital med snabbstart, 900W. 50€ Tel 0505632616

Säng 1,8x2,0 m. samt sängbord o lampor. 100€ Tel 04573823165

Telefonandel samt telefon. 50€ Tel 04573823165

☑ Soffa och fåtöljer. 3-sits soffa + 2 fåtöljer och glasbord 80x80cm. Tel 0405039292

• Musik & Instrument

• Säljes

Vinyl LP-skivor 60-80 tal. Tel 04573135508

Några dragspel, piano och knapp. Beg. Tel 41255

Multi FX Digitech Studio Quad V2 multi fx rack. 200€., drw33@hotmail.com

☑ Elorgel Yamaha, i skick som ny. Påkostad modell, ett fynd. Säljes som obehövlig. 190€ Tel 0400721945, 31368

☑ Bilstereo o bas. En Kenwood kdc-w6031 säljes, fjärr. tillkommer. Baslåda Alpine 12”. 250€ Tel 04573424762, metalle84@hotmail.com

• Samlarobjekt

• Säljes

☑ Kaj Franck ”Tjuröga” (Häränsilmä), turkosblå. Sidor 9 cm, höjd 4,5 cm. 1960-talsdesign från Nuutajärvi/Notsjö. 15€ Tel 0400744358, ninab@aland.net

• Sport & Fritid

• Säljes

Ridstövlar Läder. Cavalli. Storlek 45. Som Nya. Bortslumpas om obehövliga. 210€ Tel 0505616225

Ridsaker. Blå sammetsridhjälm passande 8-åring, 30€. Pixeur mörkblå dunväst stl. L, använd några gånger, 50€. Tel 0405227734

☑ Paintball markör ”Spyder amg” med co2 tub och elektriskt magasin. Allt i mycket fint skick. Ring för mer info. 270€ Tel 0407693008

Philips solarium. Ensidedigt helkroppssolarium på hjul. 100€ Tel 22310

Hemmagym säljes, ring för pris och mera info. Tel 04573135203, 48521

Gym-bänk Träna hemma! En obetydligt begagnad multifunktions gym-bänk säljes förmånligt vid en snabb affär. Tel 14707

Parkett, 3m², oljad rönn. Ring efter kl.17. Tel 13717

Telefonandel säljes. 50€ Tel 04573858677

• Köpes

Mindre skrivbord köpes, i vitt eller ek. Tel 0405316050

Utemöbler i trä Möbelgrupp önskas köpa. Tel 0408339032

Dubbelsäng önskas köpa, 150x200. Tel 0408291327

140 cm resårsäng med bäddmadrass i bra skick. Tel 0408324333

Fung. spis 50cm, H:85cm. 3-4 pl. + ugn. Tel 0503207197

120cm bred säng i bra skick ö köpa. Tel 04573430064

Säng 80/120x200 s.k. familjesäng. Tel 0408324333

Rörförstärkare Music man 65 verb. Med 115RH högtalarkabinett. Har stått 25 år i en källare så kan behöva en översyn. Annars mycket fin. 350€ Tel 33883, 0405944684

Elgitarr. En ”Fender-kopia” Squire Bullet, lämplig för nybörjare, säljes billigt. Tel 04573844186, yuokon@hotmail.com

Zimmermann piano i gott skick säljes. 800€ Tel 04575301100

• Köpes

Gitarr. Önskar köpa en nybörjargitarr för en 9-åring. Gärna 3/4 storlek. /Maria. Tel 0408654272, maria.johansson@aland.net

• Köpes

Charls Hemingsson. 1993 års tallrik av Charls Hemingsson önskas köpa. Tel 0400629666, 55915

Familjer och gårdar i Kumlinge och Brändö. Tel 04084692, 51002

Crosstrainer , knappt använd. Inte så mycket olika finesser men fungerar bra. Finns olika motstånd som man ändrar med en ratt. 100€ Tel 04573798870

Flickskridskor. Vita Jofa stl.38. Mkt bra skick. 20€ Tel 04575301302, 15619, carola.karlsson@aland.net

Solarium. Philips bordsolarium, använd endast 1 vinter. 50€ Tel 0400680793

Träningsmaskin med pedaler och vikter. 45€ Tel 04573428177

Bowlingklot Strikeklot ”Inferno” säljes p.g.a. felköp. Som nytt. 170€ Tel 0407483709

Skidor Barnskidor Järvinen 135cm, stavar 98cm, kängor storlek 35 pris. 50€ Tel 41538, 04573844038

Boxningssäck, så gott som oanvänd, säljes pga utrymmesbrist. Tel 14707

Nyans ros

...till **Sundqvists buss** nummer 1 för den välordnade resan till Helsingfors och Sound of music den 7.11. En extra ros till reseledarna **Kristina Sjöblad** och **Ulla Finneman** samt chauffören **Dag Weckström**. Rosor från oss som var med.

...till **Hälsocentralens personal** för all hjälp vi fick. Henrik med mamma.

...vill Seglinge Byalag ge till **ungdomsbyrån i Mariehamns stad** som tack för biljardbordet!

www.nyan.ax

➤ LEDIGA PLATSER

Hotell Arkipelag är ett fyrstjärnigt hotell med 86 rum, restaurang med 500 gästplatser, konferensavdelning, nattklubb och casino

VI SÖKER EN:

➤ **NATTRECEPTIONIST**

för 1 års vikariat med eventuell förlängning. Är du positiv, serviceminded och flexibel är du den vi söker.

För mera information, kontakta receptionschef Therese Eriksson tel 018-24 390.

Din ansökan mailar du före den 30 november till: therese@hotellarkipelag.ax

Tillträde så fort som möjligt och lön enligt överenskommelse.

Strandgatan 31, AX-22100 Mariehamn. Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi www.hotellarkipelag.com

Skridskor. Tjejskridskor ”Sabrina” stl.40 i nyskick (nypris 49€). Tel 31993, kv. 25€

• Övrigt

• Säljes

Björkved, torr, kapad, kluven. Ca: 35cm lång. Tel. 04575221634.

Böcker. 11st Victoria Holt romaner, 50€ för alla. Världsberömda thrillers 10€/st. Tel 04573135508

• Köpes

Förvaringsbox husbil Stor Fiamma box till salu. Rymlig förvaring för t.ex bord o stolar. 330€ Tel 04575958393

Beg. livbåtsmotorer: 1st Wickström, 20hk, 2-cyl. 1st Petter, 17hk, 2-cyl. 120€ Tel 0400529174

3-skärig växelplog säljes. Tel 04575171853

Pelarbormmaskin. Nästan ny Race pelarbormmaskin säljes. Kapasitet 25mm i metall. 490€ Tel 04573432120

Piggkedjor oanvända, längd 260cm bredd 40cm. Tel 04573425720

Toika vävstol, modell: Liisa, 150cm, 12 trampor. I skick som ny. Ring kvällar. Tel 38462

Ljusskylt 65x180cm. Tel 0405039292

En ståplats till Iron Maiden i Gbg i juli 2008. Tel 0407436087

• Övrigt

Jultomte Behöver ni jultomte till julafton? Ring mig! 3 års erfarenhet och körkort. Endast i Mariehamn. 50€ Tel 04573798855

☑ Stor vitgrå katt Katt med gråaktigt halsband med bjällra. Se bild på nätet. Tel 04573420631, 33845

hör av er. Tel 04573428117

• Förlorat

Navkapsel troligtvis i kurvan utanför landskapsregeringen. Tel 04975300745

• Tillvarataget

Fin, blå pojkeykel tillvaratagen. Tel 13091

TV-programmet

onsdag 14 november

1 7.00 Gomorron Sverige [58848725] 10.30–12.15 UR-program [8335004] 13.00 Rapport [12443] 13.05–14.05 Doobidoo (R) [1214443] 14.40 Ön i fågelgatan [1594820] FILM Danskt drama från 1997. Alex är 11 år och gömmer sig i det judiska gettot efter att hans släktingar har transporterats bort till koncentrationslägret. I rollerna: Patrick Bergin, Jordan Kiziuk, Jack Warden. 16.30 Andra Avenyn (R) [8004] 17.00 Rapport [68085] 17.10 Gomorron Sverige [760288] 18.00 De lyckligas skärgård (R) [9379] Finskt reportage från 2005. 18.30 Krokodill [8240] Barnprogram från UR. 19.00 Bolibompa [2220] 19.00 Lilla prinsessan [45171] 19.10 Schimpansen Manda [1490627] 19.15 Konstapel Abel [1851578] 19.30 Hjärnkontoret [91153] 19.55 Känsliga bitar (R) [4765172] 20.00 Bobster [795] 20.00 Rea [795] 20.30 Rapport [406] 21.00 Uppdrag granskning [73375] Samhällsprogram. Del 12 av 17. ”Uppdrag granskning” synar de bolag som lånar ut pengar till skyhöga avgifter. 22.00 Ståupp [34820] Humorshow. Thomas Järvheden i klassisk ståupp-show. Del 3 av 8. 22.25 Centralskolan [2456559] Svensk komediserie från 2007. Del 3 av 8. Även 17/11. 22.30 Grotesco [530] Svensk humorserie från 2007. Del 3 av 8. Svenska folket bestämmer sig för att stoppa framtiden för att hindra maskinerna at ta över jorden. 23.00 Studio 60 on the Sunset Strip [53630] Am dramaserie. Del 13 av 22. 23.45 Simning: Världscupen [1703559] Sammandrag av dagens finaler. 0.15 Rapport [1452776] 0.25 Kulturnyheterna (R) [8696283] 0.35 Isprinsessan (R) [8548318] 1.35–7.00 SVT24 [52956399]	2 10.30–16.00 24 direkt [93112612] 17.05 Rakt på med K-G Bergström (R) [73288] Intervjuserie. 17.35 Perspektiv [1094153] Aktualiteter på teckenspråk. 17.55 Eftersnack (R) [39240] 18.20 Nyhetstecken [8817714] Nyheter på teckenspråk. 18.30 Oddasat [18917] Samiskspråkiga nyheter. 18.45 Uutiset [2120882] Finskspråkiga nyheter. 18.55 Regionala nyheter [9321627] 19.00 Aktuellt [71801] 19.15 Go'kväll [160559] Magasin. Personligt samtal om vändpunkter i livet. 20.00 Kulturnyheterna [13086] 20.10 Regionala nyheter [4804882] 20.30 Till landet i fjärran (R) [3443] Poetisk film om Astrid Lindgren och barns rätt. Astrid Lindgren satte alltid barnen först. 21.00 Gunnels gröna [5424] Trädgårdsmagasin. Konstnären Ilva Vallströms trädgård ligger bara ett stenkast från havet. Del 6 av 8. 21.30 Säsongsavslutning: Babel [4795] Litteraturmagasin. Del 9 av 9. Maja Lundgren talar ut om den hätska debatt som följde på hennes roman ”Myggor och tigrar”, årets mest skandalomsusade bok. Om knark i litteraturen. ”Babel” berättar också om den tyska giganten WG Sebald, en beundrad dol-dis i litteraturhistorien. 22.00 Aktuellt [88153] 22.25 A-ekonomi [7896288] 22.30 Närbild [3207] Intervjuserie. Gäst: Gösta Ekman. 23.00 Sportnytt [35646] 23.15 Regionala nyheter [9735882] 23.25 Kulturnyheterna [5903608] 23.27 Eftersnack [208352462] Regional pratshow. Även 15/11. 23.50 Zapp Europa [4083733] Reportageserie från tv-redaktioner i Europa. Del 3 av 8. Även 17/11, 18/11. 0.20 Emigranterna (R) [27405] 0.50 Sverige! (R) [4743047] 1.35–2.05 Filmkrönikan (R) [4468399]	3 7.30 Beverly Hills [2899917] 8.25–8.55 Home and away [9223917] 9.55 Montel Williams show [7501646] 10.50 Våra bästa år (R) [5509714] 11.40 Oprah Winfrey show (R) [6087917] Amerikansk pratshow. 12.30 Rachael Ray [1095608] 13.25 Momento [7475337] 13.50 Våra bästa år [6335733] 14.40 Oprah Winfrey show [1954801] 15.35 Cityakuten [3987714] 16.30 Nanny [454066] 17.00 Missing [714085] 18.00 Jims värld [455375] 18.25 Simpsons [886801] 18.55 2 1/2 män [249356] 19.25 Update [3455240] 19.30 Navy CIS [275511] Amerikansk kriminalserie 20.30 Sjukhuset [587733] Svensk dokumentärserie från 2007. 21.00 The closer [134424] Amerikansk kriminalserie från 2007. Del 5 av 15. Stationen hamnar mitt i ett Hollywoodaktigt fall. 21.55 Update [9447795] 22.00 Top model Sthlm [818240] Svensk realityserie. Margarita gråter för att juryn är snäll. Även 18/11. 23.00 Close to home [854801] Am kriminalserie. Del 19 av 22. Annabeth åtarar en man för mordet på sin far och överfallet på sin mor. 23.55 Update [1741559] 0.05 Bones [1496283] Amerikansk kriminalserie från 2006. 1.05 Sex and the city [54025405] Amerikansk komediserie från 2001. 1.40 2 1/2 män (R) [2043047] 2.05 The shield [5535979] 3.00 Law and order [6016863] 3.55 De blodröda floderna [65729467] FILM Franskt drama från 2000. Frankrikes ledande expert på seriemördare ska undersöka ett brutalt mord där vissa av offrens kroppsdelar och organ avlägsnats. I rollerna: Jean Reno, Nadia Farès, Vincent Cassel. 5.40 Los Lopez [6105009] 6.05–6.50 Ricki Lake [1358912]	4 6.30 Äntligen hälsa – yoga [5892646] 6.50 Nyhetsmorgon [96866135] 11.00 Nyheterna [315998] 11.05 Efter tio [1615563] 12.00 Nyheterna [423356] 12.05 Efter tio, forts [2904820] 12.30 Jackpot [1026578] 13.25 Hem till gården [229917] 13.55 Nyheterna [7973040] 14.00 Direkt: Dagens rätt [203135] 14.30 Nya tider (R) [358284] 15.00 Doktorn kan komma (R) [674288] 15.50 Nyheterna [4180917] 15.55 Dawson's Creek [3413511] 16.45 Kung av Queens [2109269] 17.10 Tredje klotet från solen [892462] 17.40 Will & Grace [2478627] 18.00 That '70s show [457153] 18.30 Deal or no deal [783676] Svenskt underhållningsprogram. 19.05 Keno [3473646] 19.10 Deal or no deal [766424] Svenskt underhållningsprogram från 2006. Programledare: Martin Timell. 19.20 Lotto med drömvinsten [311998] 19.30 Ekonominyheterna [923191] 19.45 Lokala nyheter [126801] 20.00 Nyheterna [586004] 20.30 Veterinärerna [585375] Svensk djurserie från 2007. Del 7 av 16. En ponny har svåra magsmärtor och får hjälp på hästklinikern i Helsingborg. 21.00 Bonde söker fru [827998] Svensk realityserie med Linda Isacson. . Del 7 av 13. 22.00 Heroes [776424] Am dramaserie från 2006. Del 16 av 23. 22.55 Nyheter [1359882] 23.35 America's got talent [4249191] 0.35 Trav: Vinnare: V64 [4692689] V64-tävlingar på Solvalla. 1.10 Jordan, rättsläkare [2836554] 2.00 Heroes (R) [9793979] 2.50 Nattliv [2964399] 3.50 Lost [2353009] 4.35 Alias (R) [1632298] 5.20 Kung av Queens (R) [1328806] 5.45–6.30 Lättlagat (R) [1689931]	FST5 6.00 X3M: God morgon med A-laget 10.00–10.40 Veta 10.00 Finland Dokumentärserie. Om Finlands geografi. Del 12 av 14. Ivalo. 10.15 Poff! Lär dig teckna serier Del 1 av 5. Poff! 10.30–10.40 Me voilà Språkserie. En resa genom Frankrike.Del 6 av 6. 16.35 Obs 17.10 5 minuter Bakom kulisserna på FST5. Jå-Ne TV. 17.14 Kortnytt 17.15 Zon5: Loppshop 17.30 Zon5: Sportkampen Del 8 av 11. Landhockey. Det frivilliga morgonpasset visar sig vara en landhockeymatch. 17.45 Buu-klubben: Bärtil Toppen-toppen-sjukan. Isa Gris har fått toppen-toppen-sjukan. 18.15 TV-nytt 18.30 Zon5: Park Tid. Kan man leva utan tid? Styr vi tiden eller styr den oss? 19.00 Sportmagasinet Människor i idrottens värld. 19.30 Krökta rummet Vetenskapsmagasin. Oljebekämpning med bakterier. 20.00 TV-nytt 20.20 Sportnytt 20.25 Till landet i fjärran Den 14 november 2007 är det 100 år sedan Astrid Lindgren föddes. 20.50 Frédéric Chopins: etyder Frédéric Chopins etyder op 10 nr 3 och 5. Freddy Kempf, piano. 21.00 Spotlight Granskar – ifrågasätter – klargör. Textning för hörselskadade. 21.30 Brottet Dansk kriminalserie från 2007. Del 5 av 10. Vem mördade Nanna Birk Larsen? 22.25 RåFilm 2007 ”Heta järn och dansande råttor” av Artur och Emil Salinen och Joel Sjögren. Programledare: Jerry Wahlforss. 22.55 Kvällsnytt 23.00–23.15 Oddasat Nyheter på samiska. Svensk text.
--	--	--	---	--

Se det med egna ögon!

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv 9.15 Livet i Ballykissangel 10.05 Nöjesråvarna [3760559] 10.30 Ilona Rauhala [8066] 11.00 Tv-nyheter [16288] 11.05 Tillbaka till Aidensfield 12.00 Dagens rubriker [35153] 13.00 Tv-nyheter [34581] 13.05 Morgonhjärta [3639085] 13.40 Tjuren vid hornen 14.30 Läkarna [4462] 15.00 Tv-nyheter [50004] 15.05 Diagnos: Mord [2600559] 15.55 Ordboken [9195269] 16.00 Pärlor i världens natur 16.05 Den vida naturen: Dimmiga bergens pandor 17.00 Tv-nyheter [53153] 17.08 Tillbaka till Aidensfield 18.00 Tv-nyheter och väder 18.30 Basaren: Mundo [23337] Tio minuter långa Mundo har skapat sin egen stil och bjuder i Basaren på insiktsfulla kortdokumentärer. 18.40 Basaren: Slaktarens saknad [564066] Bat kommer ursprungligen från Mongoliet och arbetar som slaktare på en fårgård i Kontiolax. 19.00 Prisma Studion [47153] Aktuellt om vetenskap.	6 19.35 Historia: Likkista av järn [5188191] Under amerikanska inbördeskriget sjönk pansarfartyget Monitor till havsbotten och tog med sig 16 besättningsmedlemmar. 2002 hittade man på platsen kvarlevorna efter två av de avlidna. 20.25 Viking Lotto [4777917] 20.30 Tv-nyheter och väder [39337] 20.55 Sportrutan och V5-travet [9580207] 21.05 A-studion [3035917] Aktualitetsprogrammet bjuder på en möjlighet att förstå. 21.40 A-plus [928240] Aktuellt om ekonomi. 22.00 Fjällrinjen: Inget värda [58882] Thailändska Am och An lurades att åka till Köpenhamn där de tvingades att prostituera sig. 22.45 Tv-nyheter [2464578] 22.50 K-kont [8151917] 23.10 K-trappan [450761] Ett mångsidigt kulturprogram. 23.50–0.00 Euronews [1467608]	7 6.00 Dolt ord [19284] 7.00 Frågespel [65820] 8.00 Tellus-frågesport [7081578] 8.50 Gänget och jag [7898462] 9.15–10.35 Regionala nyheter 10.35 Hjärtan i brand [2571085] 11.00 Mat med Tina [5290998] 11.40 Smultronstället [8943269] 12.30 Den rätta frågan [9801] 13.00 Poikamies-pappa [4013207] FILM Finsk komedi från 1941. I rollerna: Sirkka Sipilä, Annakaarina, Leo Lähteenmäki. Regi: Orvo Saarikivi. 14.25 Aktuella tvåan [4743733] 15.15 Smakresa: Kylie Kwong [8173530] 15.45 Flyttfågelvägen [8161795] 16.15 McLeods döttrar [8102882] 17.00 Bali [51646] 17.25 Lilla tvåan [896578] 18.00 Den rätta frågan [15820] 18.25 Hjärtan i brand [5816849] 18.50 Tv-nyheter [2138801] 19.00 Regionala nyheter [63882] 19.10 Sportrutan [5805627] 19.15 Tvåans höstväder [5895240]	8 19.20 Finland express [6252733] 20.00 Jope-show [63563] 20.25 Svängiga djur [7931288] 20.30 Maria, Maria [6153] 21.00 Under jord [16153] Finsk thrillerserie. Del 3 av 3. Lantmätaren Katja stöter på ett mystiskt projekt i en gammal koppargruva vid statsgränsen. 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [9103240] 22.05 Den röda tråden [3107191] Maarit Tastula intervjuar veckans gäst. Text-tv 334. 22.50 Respasset: 6 x Perth [5998530] Surfing och emudans? Perth i västra Australien. 23.40 Tv-spelet OK – den rätta frågan [5647559] 2.00 Tellus-frågesport [4172486] 3.00–4.00 Sudoku [4176202] 4.00 Mikämikä-tvpeli [4185950] 5.00 Sudoku [4163738]	9 6.25 Godmorgon Finland [56528714] 9.10 Vad ska vi äta i dag? [1583085] 9.15 Hollyoaks [8207882] 9.45 Rutor [3694733] 10.30 Emmerdale [902153] 11.00 Nöjesnytt [699462] 11.10 Köpkanalen [1901578] 13.20 Fråga stjärnorna 13.55 TOP5-frågesport [531220] 14.25 Rappa tag [2069424] 14.50 Skräckskolan [446191] 15.20 Intensiven [3011153] 16.15 Matstället [327424] 16.30 TOP5-frågesport [726795] 17.00 De vackra och de djärva [349240] 17.25 Vad ska vi äta i dag? [9995240] 17.30 Emmerdale [720511] 18.00 Bostäder världen runt [721240] 18.30 Rum [746559] Inredningstips och finska hem. Programvärd är Laura Ruohola. 19.00 Sjuans nyheter [285443] 19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [591062] 19.25 Dagens väder [6589559] 19.30 Dolda liv [860578]	10 Finsk dramaserie. Vägen till Elinas hjärta går via skåpet. 20.00 55minuter [546511] Ingenting mänskligt är främmande. Programledare är Ripsa Koskinen-Papunen. 21.00 Heroes [413443] Amerikansk dramaserie. Hiros meddelande. 21.55 Vikinglotto och Joker [3909917] 22.00 Tians nyheter [603086] 22.20 Resultatrutan [1573795] Dagens idrottshändelser. 22.30 Keno [648998] 22.31 Top Gear [107799004] Ett brittiskt motormagasin som bjuder på nya bilar och andra motorfordon och tuffa tester. 23.40 Boston Legal [6677820] Amerikansk dramaserie. Bläckfisken. 0.40 På nätet [3511405] 1.10 Nöjesnytt [1561912] 1.20 Köpkanalen [11400979] 1.25 NikolLas nattchatt [6013757] 2.25–6.15 Den rätta [77541689] 6.15 Köpkanalen [9556736]
---	--	--	---	---	--

Nyankortsvinnare:
Tanja Reuter Mariehamn
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Varför har inte redarna för länge sedan byggt golfbanan, om den är så himla bra affär, som de säger?”
ERIK ”SÄLJIS” AHLSTRÖM

Åland som föredöme?

■ **Man blir** förundrad ibland (ganska ofta) på hur saker och ting sköta av våra styrande! Politiker som företagare.
Ger vi inte sken av att vara en **grön ö**? Jag kanske har missat vad det står för men trodde att det var att Åland skulle vara längre fram än andra vad gäller en hållbar utveckling!
Vad gör Ålands elandelslag? Planerar för eventuell kärnkraft! Med sin

monopolställning kan dom köra över sina 9834 abonnenter.
Hur gör Ålands vindkraft ab? Man har ett, för sina kunder, dyrt och krångligt system. Man lägger ett pris som följer Nordpools pris-sättning! Varför? Troligen för att tjäna en hel del pengar utan tanke på miljön!
Jag är så naiv att jag trodde, att när vindkraften byggdes på Båtskären så skulle det

gynna åländska abonnenter, och därigenom miljön, på ett bra sätt. Att vi så småningom skulle bli i princip självförsörjande på el utan att importera elkraft som kommer från kol och kärnkraftverk!
Med långsiktigt planerande och rätta satsningar skulle vi kunna vara självförsörjande inom mycket, bland annat elförsörjningen. Vi skulle verkligen kunna vara ett föregångsland och visa omvärlden

vad man verkligen kan göra om bara viljan finns.
Det är där det behövs politiker och företagare som kan se lite längre fram, inte bara detta kortsiktiga profit-tänkande, att ”kunna bräcka grannen med en större och dyrare bil” ! Man kan inte ta med sig hunden till himlen när man dör, inte heller pengarna på banken.
Det är våra barn som ska ta över efter oss, tänk på det!
A-08

På bokmässa

Berättelser är bilder i vårt minne.
Av livet skapar vi en väv av ord, som ligger utbredd här på mässans bord men väntar på att svepa in ditt sinne.

Det regnar ute men är varmt här inne, där vi får lyssna. Hjärnans gång blir smord, vi ser av vilken kraft en själ är gjord och blickar upp mot drömmens högsta tinne.

Slå upp en bok! Du vänder bokens blad och läser. Du kan få ett reningsbad men också vandra i den värld du ser.

Fläng gärna runt på mässan vad ni hinner och se er själva i den värld ni finner! Genom att läsa kan vi leva mer.

Erik Andersson

Fotnot: Sonetten läste författaren som ett avslutande tack för den åländska bokmässans presentationer i lördags.

Nya Ålandsfärjan 20 år för sent

■ **Varför har inte redarna** för länge sedan byggt golfbanan, om den är så himla bra affär, som de säger? Redarna är inte kända för att tipsa andra om de vädrar pengar.
Att kräva att fattigt folk via skattsedeln finansierar golfsatsningar som de inte är intresserade av och inte har råd med att utöva.

Inte var solidariteten stor när kompanjonen Slite tvingades på knä. När Ålandsfärjan dockar en vecka då lägger redarna upp den en hel månad. Kör den på grund så sätter de inte in ersättningstonnage eller gör upp med Eckerölinjen om extra turer. Den nya Ålandsfärjan borde ha varit i trafik för 20 år sedan.

Erik ”Säljis” Ahlström

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Vad var det för heting som klev in i en Honda Civic kvart i 6 i går kväll, singel? **040.**

■ ■ Tegelimitation på väggen ser ut som tunna skivor på Fantasiavägar, var finns sånt att köpa? **0457.**

■ ■ 040.Vad duktig du är, kan 6 bilmärken. Kan du torka dig själv och snyta dig eller? **0457.**

■ ■ Robert på Rollic är så het.. singel? **H.82an.**

■ ■ Du som stal granitgrindstolparna vid Kungsgårdssallén i Kastelholm i samband med Vasadagarna för ca 3 år sen. Du kan nog lämna tillbaka dom nu. Vi behöver dom nu. **0457.**

■ ■ Till 0400. Du säger att hästar får vinterpäl, vilket är sant. Men det finns olika raser av hästar. En islandshäst klarar av kallare väder än ett arabiskt fullblod som har sina blodkärl väldigt ytligt. Man kan inte dra alla hästar över samma kam. Läs på lite till du... **0457.**

■ ■ Orange duger också bra. Speciellt insidan...;) **0457.**

■ ■ Jaha, nu ska jordbrukare ut-

bildas till metallarbetare? Herregud, titta på stjärnhimmeln, hur många jetplan ser du som släpper ut sitt avloppsgas just över Åland? Kan vi förhindra denna sort av medsmutsning? **0457.**

■ ■ Jaa, tänk om alla närvårdare med 3 års utbildning skulle säga upp sina tjänster, vem sköter då din gamla mor eller far. Ni känner väl till att alla gifter kräver läkarkompetens. I nuläget (du som är anhörig), kan dessa läkemedel (gifter), delas ut av personer som inte har kompetens att dela ut dessa gifter. Arbetsgivare! Har du ansvar, vem du anställer, vad säger lagen? **Gammal och trött.**

■ ■ Ni som är mot kärnkraft kan väl berätta hur ni tänker lösa energitillgången. Var på Åland skall det byggas ett kolkraftverk. Jag föredrar att lamporna fortsättningsvis lyser. **0457.**

■ ■ Det pratas om patientsäkerhet även på Åland, hur kollar arbetsgivarna speciellt de som saknar behörighet och utbildning, som visar de juridiska regler, som har givits, som exempel. En helt utbildad delar ut kvällsmat utan som helst veta om varken verkan eller biverkningar, osv. Jag hävdar att all sjukvård/äldringsvård bör ha en personal med

viss kompetens för att trygga god vård. **En SuPerit.**

■ ■ Gått på en nit igen! Köpt biljett till Arkens erbjudande på fredag om tre rätters supé och en svensk ståuppare,som man kan höra i radion varje dag, med den sanna förvissningen att det också blir dans efteråt. Men icke! Hade man inte i annonsen kunnat tala om att dans inte ingick? **Jag känner mej lurad!**

■ ■ Thomas på yrkes är inte singel. Vi har varit tillsammans snart 3 månader och han är het jom men han är min, tyvärr (:// **Hans flickvän Jannicka Bergman.**

■ ■ Jag föreslår Gunnar Jansson som lantråd. Han fick flest röster i valet och jag tror att flera som röstade på honom tycker att han är liberalernas ledare och självklara lantråds kandidat. **0457.**

■ ■ Jippi..Nu är de inne att Våga vara Drogfri... skit i gängtryck du oxå... **En som vågat.**

■ ■ Det verkar vara extra brått med att få fram julsakerna i butikerna i år och Birka Paradise de har stjärnor i fönstrena redan. **040.**

■ ■ ADSL betyder att du har internetanslutning Jens Harberg! Vilket är dyrare än att bara ha telefon. I stan kostar det 6 euro per månad att ha enbart telefon. Det är inte dyrt! Ta reda på fakta innan du lagar! **040.**

■ ■ Lämnar snart 30-talet jag med, ta kontakt du, kaffe på stan? Om inte annat så har folk något att prata om. **040.**

■ ■ En öppen fråga till Erik Sandvärn och IFK. Enligt IS Veikkaaja är du på väg till Umeå, stämmer det? **En suporter.**

■ ■ Du är löjlig om du tycker BMW. Är en löjlig bil! **040.**

■ ■ Finns det någon på ÅSUB som överhuvudtaget kan statistik? Deras enkäter är rena skräckexempel på felaktigt ställda frågor. De kan inte dra några som helst slutsatser av dessa, men det är kanske meningen. Antagligen är resultatet bestämt i förväg. **Statistikern.**

■ ■ Alltså. Sitter på ett flygplatscafé i Hahn, strax utanför Frankfurt. 6 av 10 röker. På samtliga serveringar i hela terminalen!! Jag önskar att alla snusade istället. Det sticker inte i ögonen, luktar inte illa och påverkar inte omgivningens lungor! Hur kan några nordbors relativt ofarliga snusberoende vara ett problem för, till exempel, det tyska folket? Jag menar det måste ju vara ett problem för hela EU, annars skulle väl Bryssel inte bry sig om det? **040.**

■ ■ Jaha, nu börjar MISE hota med inkassoföretag. Har de verkligen rätt till det? Jag har inte tecknat avtal med dem och

mina returburkar får de ju betalt för. Betalade tidigare för den lilla restmängd avfall jag hade vilket var mycket bra. Hur har det gått med Gunnar Janssons överklagande? **040.**

■ ■ Du snygga tjej som kör "Saxsessbilen"! Singel? En som såg undrar! **040.**

■ ■ Hallå bilister! Ni skall stanna för cyklisterna som kommer från höger. Ni skall stanna vid trianglar och stoppmärken för att släppa fram cyklisterna. Ni har ej företrädare då ni kommer från parkeringar eller tomter. **040.**

■ ■ Angående julbelysningen invid branddepån i Sund; Äntligen någon annan som reagerar över samma sak! Men liten på jorden, stor i orden gäller ju där! **0457.**

■ ■ Varför säger dom herr talman under debatten när det är en dam som håller i klubban? Och andra sidan kallar folk mig för kär-ring fast jag är en gubbe! **040.**

■ ■ Man vet ju aldrig om det stämmer.Hur får jag kontakt med dej? **0457.**

■ ■ Beror på vem som frågar. **Tomas GHS 9A.**

■ ■ Hur kan man vara så snygg som Mattias Nordlund! **040.**

■ ■ Kristina Sjöblom är hur söt som helst, fika? **H. Grannen.**

Dagens MMS-bild

Har ni sett vår Nisse? Han är borta från Klintvägen 10. Snälla ring 040 867 10 36 om ni hittar honom. Vi saknar honom så mycket.

Vems cykel? Finns i diket vid Kalmarnärs Daghem. Från 0400.

■ ■ Hälge, älgen ni vet, går ute utan mat och kläder, stadsbor ring genast djurskyddsforeningen. **0457.**

HÄLGE

ZITS

”Också du och jag måste se över vår livsstil och se vad vi kan göra för att medverka till att Östersjön räddas. Varför inte gå över till fosfatfria tvättmedel och sluta kissa i detta hav.
EU-PARLAMENTARIKER HENRIK LAX

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Näst sista ordet

Patrik Dahlblom

Men så svara då

Förbannad blir jag förstås aldrig. Men okej, på gränsen till upprörd var jag för några dagar sedan, när jag ringde runt till styrelsemedlemmar i en förening i ett akut ärende. Framför mig hade jag en prydlig lista med mobilnummer och hotmail-adresser, men vad hjälpte det när ingen svarade?

Jag tänkte på mobilens barndom, när män – alltid män – släpade med sig sina NMT-klumpar till styrelserum och konsertsalar, och de var påslagna hela tiden. Att ständigt vara tillgänglig var hela grejen med mobilen.

Men nu, när ungar knappt hinner lära sig skriva innan de sms-mobbar vararandra, nu när alla har e-post, facebookkonton, Messenger och Skype? Nu är det fan i mig omöjligt att få kontakt, och jag skyller på nummerpresentatören.

På Nyan ringer jag då och då jobbsamtal med min svenska mobil, bara för att mot-tagaren inte skall se att samtalet kommer från redaktionen. Det är ett fult knep, men det fungerar ibland.

När någon ringer skall man svara, hur besvärligt det än är. Det tyckte jag tills för en månad sedan, när jag köpte en telefon med nummerpresentatör till lägenheten på Södermalm.

I Sverige finns ett så kallat Nix-register där man kan lägga in sitt nummer om man inte vill bli uppringd av telefonförsäljare. Men det gäller inte företag, och jag är privatföretagare. Så hemma i Stockholm kan jag få flera samtal om dagen från säljare. Oftast är det telefonbolag som vill att jag skall säga upp mitt avtal med Vodafone för att deras deal är ”bättre”.

En oförsämd typ från Phonera (bara företagets namn fick varningsklockorna att ringa) blev irriterad när jag inte ville byta abonnemang.

– Är du miljonär eller, frågade han.
– Jo, det är jag, svarade jag och lade på luren.

Nu kan jag lägga in Phonera & Co i telefonregistret och låta bli att svara när de ringer. Rätt åt dem, med ett undantag:

Den snälla tanten i Göteborg.
Hon samlade in pengar för ett handikapp som jag hittills inte lider nämnvärt av. Och fast jag var pank var det var helt omöjligt att värja sig när hon ringde en oktoberkväll och talade sig varm för sin sak. Hon lät ju som min mamma.

I fjol ringde hon igen. Då sade jag som det var, jag har inte råd.

– Kanske du har litet bättre ekonomi nästa år, sade hon.

Vad tror ni? Men jag finns i hennes register och samtalsloggen visar att jag fått minst sju samtal från hennes förbund de senaste veckorna. Varje gång vägrar jag svara. Men jag har vett att skämmas. Har dagens ungdom det?

Vilken signal vill samhället ge med barnbidraget?

Värda sin vikt i guld. Det tycker säkert varje förälder om just sina barn. Det hindrar inte att man diskuterar hur stort barnbidraget skall vara för att det hela skall gå ihop. Och nu kom frågan varför det första barnet, som kostar mest, får minst. Det finns svar. Bilden från öppna förskolan togs för ett antal år sedan.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Varför så lågt barnbidrag till första barnet, som i alla fall kostar mest. Och ofta har unga, fattiga föräldrar?

Frågan ställdes i lagtinget, när landskapsregeringens förslag till höjda barnbidrag diskuterades i veckan.

De obundnas **Gun-Mari Lindholm** ifrågasatte om det är det mest optimala att ge den lägsta summan till det första barnet, då behovet av pengar är som störst.

Till det första barnet skall det inredas barnkammare, skaffas barnvagn och sittvagn, bilstol med mera. När barn nummer två anländer så finns allt detta redan. Liksom när nummer tre, fyra och fem anländer. Frisinnade **Roger Jansson** stödde Lindholm i hennes resonemang. Han stördes av att unga småbarnsföräldrar har ont om pengar medan de kan vara välbärgade när barnen väl är utflugna.

De två anser att det är billigare med flera barn än med ett, räknat per barn.

Visst kan man resonera så där, men vad är man i så fall ute efter? Är idén då att stöda familjer som vill ha flera barn men inte riktigt har råd? Eller vill man ge familjer med ett barn en bekymmerslös tillvaro? I debatten påpekades att signalen från samhällets sida kan uppfattas som att man inte vill ha mer än ett barn per familj om bidraget minskar med flera barn.

I dag får en familj för det första barnet 105,45 euro per månad. Det höjs nästa år med 4,3 procent till 110 euro. För det andra barnet får man nästa år 143 euro, för det tredje 185, för det fjärde 214 och för det

femte och därpå följande barn 259 euro per månad. Man får alltså mer än dubbelt mer för det femte barnet än för det första.

Signalen är solklar.

Om vi nu vänder på kakan och ger det största bidraget till det första barnet så mer än fördubblas den summa samhället skall ut med. Till alla, rik som fattig. Har de obundna med stöd av frisinnade Jansson råd med det?

Detta första och största bidrag stiger under 17 år, den tid barnbidrag betalas ut, till nästan 53.000 euro per barn. Med dagens system samlar det första barnet ihop 22.440 euro på 17 år.

Om vi dessutom beaktar att de allra flesta familjer har bara ett eller två barn – det finns alltså väldigt många ”första” barn – så kommer vi upp i en rätt ansenlig summa jämfört med i dag.

Vem skall betala den? Det vill säga, var skall vi hålla igen för att få pengar till barnbidraget?

Att ha barn är inte gratis. I debatten försvarede socialminister **Harriet Lindeman** (fs) sitt förslag med att det kostar mer att köpa cyklar till tre barn än till ett.

Barnen kanske delvis kan arva av varann när kläder, barnvagn, cyklar är urvuxna. Eller köpa begagnat. Det är inte nödvändigt med märkeskläder och -saker även om en del kändisar verkar ha barn (eller hund) mest som en accessoar.

Men hon påpekade också att barn är barn under en lång följd av år. Det finns annat som kostar. Dagis till exempel är inte gratis, inte ens för dem med så inkomster. Och med flera småbarn i familjen kanske det inte fungerar om båda föräldrarna heltidsarbetar. Den ena kanske blir tvungen att avstå halva lönen för att få det hela att fungera. Då behövs barnbidraget.

Och barnen blir inte billigare när de växer till sig.

Säkert kan man tänka sig ett system, där samhället står för alla kostnader för barnen vad gäller basbehovet. Och föräldrarna bidrar med lyxen i mån av möjlighet.

Men fullt så långt skall det väl inte vara nödvändigt att gå. Så hemskt kan det inte vara att ha barn att man måste få betalt för det?

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrín Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER									
Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser		Annonser större än 600 mm		Färgannonser				
Månd	fre	kl 12	tor	kl 14	tor	kl 14			
Tisd	mån	kl 12	fre	kl 14	fre	kl 14			
Onsd	tis	kl 12	må	kl 14	må	kl 14			
Torsd	ons	kl 12	tis	kl 14	tis	kl 14			
Fred	tor	kl 12	ons	kl 14	ons	kl 14			
Lörd	tor	kl 14	tor	kl 12	tor	kl 12			
Target: onsdagar kl 12.00.							Tel. 0600-9-1219		

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007						1) 6.12 och 13.12 Charter, kontakta oss för info. 2) 7.12 och 14.12 Charter 3) 8.12 ank Sjö 05.00 avg 06.00 ank Långnäs 4) 8.12 ank Kap 07.15 avg 08.15 ank Långnäs 4) 8.12 och 19.12 ank Långnäs 12.30	
M:HAMN 01.50 2) → 08.00/09.00 2) → 11.00 4) → 17.00/18.30 → 23.20 L	ÅBO M:HAMN 12.55 L 23.20 L	M:HAMN 04.25 → 13.05 L 2) → 23.30 L	STOCKHOLM M:HAMN 09.30 /17.00 → 18.15 /19.15 1) → 06.00 3)/07.30 K → 23.45 → 01.40 → 10.50	M:HAMN 23.45 01.40 10.50	Jultrafiken: Kontakta vår bokning!		
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15	H:FORS M:HAMN 04.15	L = Långnäs K = Kapellskär					
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg, varefter incheck/bilj./försälj. ej kan garanteras						Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi	
							

**LEDIGT
ANNONS-
UTRYMME**

Kontakta Nya Ålands
annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

Turlista t.o.m. 24/4 2008			
OBS! Lokala tider			
Från Eckerö			
Alla dagar		13.30	18.30
Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (7) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. **Extra turer fr. Eckerö:** 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. **Extra turer fr. Grisslehamn:** 5/12 kl. 20.00 Ej trafik 24-25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00

ECKERÖ LINJEN
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → M:hamn 02.00
Onsd-lörd 18.00 → M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES
ÖESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

**Fem-
dygns-
prognos
nyan.ax**

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007

**Mariehamn-Kapellskär, Kapellskär-Mariehamn
TRAFIKEN INSTÄLLD TOM 22.11**

Med anledning av detta vill vi särskilt lyfta fram avgångarna kl 01.10, 04.35, 10.15, 14.25 från Åland-Stockholm.
Från Stockholm-Åland vill vi gärna tipsa er om avgångarna kl 07.45, 16.45, 18.00, 20.10

**Vänligen kontakta Viking Lines resebutik
för alternativa avgångar, tel 26 211**

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30		03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40		14.25 M	19.50	
10.15 M 2)	15.30		23.45 M		10.00
14.25 M	18.55		14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45		01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45		04.25 M		17.30 3)
07.45 M	18.00 2)				
03.20 L	20.10				

2) Reservation för charteravgång
Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i Mariehamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

TORSdag 15 NOVEMBER 2007

dagens ålänning

”Kulligullan, en perfekt karaokelåt”

Dagens ålänning heter **Sven Larsson**, han är 52 år och har kört buss i 1,5 år. Han bor i Mariehamn med sin sambo, men har tidigare bott i Sverige.

Vad är det roligaste med ditt jobb?
- Att man får träffa trevliga människor.

Vad är då det tråkigaste?
- Det är när det inte är flyt i trafiken. Man måste läsa rytmen, den är annorlunda här än vad jag är van vid från Sverige.

Är det viktigt att vara social?
- Ja, det är det väl i alla jobb!

Har du kört buss tidigare?
- Inte professionellt.

Hur kom det sig att du började köra buss?
- När jag var yngre så tyckte jag att det verkade roligt att köra buss och lastbil.

Med vad har du jobbat tidigare?
- När jag bodde i Sverige så jobbade jag i livsmedelsaffärer, både som köttstyckare och som försäljare som åkte ut till olika butiker och sålde produkter.

dagens vädret

Torsdag
Stockholm: -0/-3, 0,7m, +1/+1
Åbo: +0/-2, 0,2m, +2/+1
8/5 temperaturen på dagernästa natt 1,7m våghöjden

Freitag
Stockholm: +1/-1, 0,9m
Åbo: +1/-7, 0,3m

Lördag
Stockholm: +2/+0, 0,7m
Åbo: -1/-3, 0,3m

I går kl 14
Jomala: -
Åbo: -1
Helsingfors: -2
Stockholm: +1

Max/min temp. 7.11 - 14.11. klo 8
Jomala: +8,1 9.11. -4,0 8.11.
Åbo: +6,5 9.11. -4,7 14.11.
H:fors: +5,6 10.11. -2,6 14.11.

För ett år sedan
Jomala: +4
Åbo: +3
Helsingfors: +5

Utomlands i går
Köpenhamn: +3 Paris: +8
Oslo: 0 Wien: +4
Bryssel: +5 Madrid: 16
Berlin: +3 Rom: 13
Moskva: -2 Aten: 18
London: +8 Las Palmas: 24

Solen i dag
Upp: 8:38 Ner: 16:11
Helsingfors: 8:19 15:51
Stockholm: 7:42 15:24

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Fisk i paprikasås
600 g hoki, kolja eller torskfilé, färsk eller fryst
1 gul lök
2 paprikor
1 msk smör eller margarin
2 msk vetemjöl
3 dl fiskbuljong
1 dl matlagingsgräddesalt, peppar

Tina fisken om den är fryst. Skär den ev. i bitar. Skala och skiva löken. Skölj, kärna ur och strimla paprikorna. Fräs lök och paprika i matfett i en kastrull. Strö på mjöl och rör om. Tillsätt fiskbuljong och gräddesalt och koka under omrörning i ca 3 minuter. Mixa såsen med stavmixer. Smaksätt med salt och peppar. Stek fisken. Servera med fullkornsris eller potatis och gröna bönor med rödlök.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 RING 018-23444

**2 st mega
chipspåsar**
275 - 350 g

5 00
2 st
Gäller 15-17.11

MATHIS
Punkten
VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

ARKIPELAG

Lunchbuffé
Torsdag 15.11
Spättarullader med örtsås, GH
Ärtsoppa med tillbehör, G
Kantarellpytt i panna
Dessert

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

TILL DOPET

Gulliga dekorationer, strössel, ljus & kakformar
Eller varför inte en bildtårta?

söta saker

Köpmansgatan 1 tfn 23 688
Öppet onsd-fred 10.00-17.00,
lunchstängt 12.30-13.30,
lörd 10-14. Välkommen in!

KAKEL & KLINKER

Besök vår utställning!

Simons bygg & trävaror
Tel: 21 022 Fax: 23 733
Dalkarbyv.

Tyres for the pro driver you are

g-Force Stud
KONTROLL PÅ ISEN - som verkligen känns!

● STARTA: effektiv dragförmåga
● KÖRA: optimala köregenskaper
● STANNA: effektiv bromsförmåga

Rundbergs Bil & Service Ab Tel 15 222
Rollic Ab Karlbergsv. 2. Tel 23 611

BFGoodrich
TAKE CONTROL

nokian

**DUBBADE
CYKELDÄCK**

40€

CITY SPORT & CYKEL
tel/fax 14 950
Skarpansvägen 28
Öppet: må-fr 9-17
lörd 10-14